

KIURUVEDEN KAUPUNGIN TALOUSARVIO 2026

Taloussuunnitelma 2027–2028

Kaupunginhallitus	24.11.2025 §
Kaupunginhallitus	1.12.2025 §
Kaupunginvaltuusto	8.12.2025 §

Sisällys

1.	KIURUVEDEN KAUPUNGIN TALOUSARVIO VUODELLE 2026 JA TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2027–2028....	1
1.1.	KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS.....	1
1.2.	PERUSTIETOJA KAUPUNGISTA	2
1.3.	VÄESTÖ- JA TYÖVOIMA.....	3
1.4.	KIURUVEDEN KAUPUNGIN STRATEGIA VUOSILLE 2022 - 2025	7
1.5.	KAUPUNGIN MERKITTÄVIMMÄT RISKIT	8
1.6.	VALTIONOSUUSUUDISTUS.....	9
1.7.	TE-UUDISTUS	9
2.	VUOSIEN 2026 - 2028 TALOUSSUUNNITELMAN YLEISPERUSTELUT.....	11
2.1.	YLEISET TALOUDELLISET NÄKYMÄT	11
2.2.	KUNTATALOUDEN KEHITYSNÄKYMÄT	11
2.3.	KUNTALAIN TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTA KOSKEVA SÄÄNTELY.....	12
2.3.1.	TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET	13
2.3.2.	YHTEISTOIMINTANEUVOTTELU.....	13
2.4.	VEROTULOJEN JA VALTIONOSUUKSIEN KEHITYS.....	14
3.	KIURUVEDEN KAUPUNGIN TALOUS.....	15
3.1.	TALOUSARVION JA TALOUSSUUNNITELMAN LÄHTÖKOHDAT.....	15
3.1.1.	KAUPUNGIN STRATEGIAN TAVOITTEET OHJAAVAT TOIMINTAA JA TALOUTTA	15
3.1.2.	TULOJEN KEHITYS.....	16
3.1.3.	MENOJEN KEHITYS.....	18
3.2.	TULOSLASKELMA JA KOKONAISTALOUDEN KEHITYS	20
3.3.	YHTEENVETO TALOUDEN KEHITYKSESTÄ SUUNNITELMAKAUDELLA.....	24
3.4.	TALOUSARVION SITOVUUS.....	24
3.5.	KAUPUNKIKONSERNI	27
4.	TALOUSARVIO 2025 JA TALOUSSUUNNITELMA 2026 - 2027	28
4.1.	KÄYTTÖTALOUS	28
4.2.	KÄYTTÖTALOUS TULOSALUEITTAIN / valtuustoon nähden sitova taso	71
4.3.	TULOSLASKELMA (ulkoiset).....	73
4.4.	TULOSLASKELMA (ulkoiset ja sisäiset)	74
4.5.	RAHOITUSLASKELMA (ulkoiset)	75
4.6.	INVESTOINNIT	76
4.7.	POISTOSUUNNITELMA.....	85
	Liitteet	86

1. KIURUVEDEN KAUPUNGIN TALOUSARVIO VUODELLE 2026 JA TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2027–2028

1.1. KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Kiuruveden kaupungin talousarvioesitys osoittaa 306 650 euroa ylijäämää vuodelle 2026.

Kiuruveden vuoden 2026 talousarviota on laadittu aiempien vuosien tapaan epävarmassa toimintaympäristössä. Kuntakenttään kohdistuu edelleen merkittäviä rakenteellisia ja lainsäädännöllisiä muutoksia, joiden vaikutukset ulottuvat pitkälle tulevaisuuteen. Erityisesti valtionosuusuudistus tuo mukanaan epävarmuutta – mikäli sote-erät poistuvat valtionosuuksista, sillä on todennäköisesti negatiivinen vaikutus kaupungin talouteen. Myös hankintalain muutos vaikuttaa kaupungin mahdollisuuksiin hyödyntää in-house-yhtiöitä palvelutuotannossa.

Viime vuosina Kiuruveden talous on ollut vakaalla pohjalla, ja kaupunki on tehnyt useana vuotena peräkkäin ylijäämäisiä tilinpäätöksiä. Vuoden 2026 talousarvion laadinnan lähtökohtana kaupunginhallitus on velvoittanut kaupungin johtoryhmän, palvelukeskukset ja lautakunnat laatimaan talousarvion siten, ettei vuodelle 2026 synny alijäämää.

Ylijäämäisten vuosien jatkuminen on tärkeää, sillä taloudellista puskuria tarvitaan tulevina vuosina – erityisesti mittavan taajamakouluhankkeen vuoksi, joka alkaa konkretisoitua vuoden 2026 aikana ja näkyy myös suunnitteluvuosien taloudessa. Hankkeella on vaikutusta kaupungin poistomääriin ja sitä kautta käyttötalouteen. Samalla kaupungin lainamäärä tulee kasvamaan.

Tarkka taloudenpito jatkuu. Syksyllä 2024 käydyt yhteistoimintaneuvottelut ovat alkaneet näkyä täysimääräisesti vuoden 2025 loppupuolella ja vaikuttavat myös vuoden 2026 toimintaan. On kuitenkin muistettava, että palkkaratkaisut ja palkankorotukset lisäävät palkkakustannuksia vuonna 2026. Lisäksi tasopalkkajärjestelmän käyttöönotto tuo omat vaikutuksensa henkilöstömenoihin.

Vaikka kaupungin taloudellinen tilanne on tällä hetkellä vakaa, on tärkeää huolehtia palvelujen tehokkaasta ja vaikuttavasta järjestämisestä. Samalla on panostettava elinvoiman vahvistamiseen ja uusien tulojen hankintaan. Vain näin voimme turvata Kiuruveden kestävä kehityksen ja hyvinvoinnin myös tulevaisuudessa. Erityistä huomiota on kiinnitettävä myös henkilöstön työhyvinvointiin ja työssäjaksamiseen.

Juha-Pekka Rusanen
Kaupunginjohtaja

1.2. PERUSTIETOJA KAUPUNGISTA

Kiuruveden kunta on perustettu vuonna 1873. Kiuruvesi muuttui kaupungiksi vuoden 1993 alussa. Kiuruvesi sijaitsee Pohjois-Savon maakunnan luonteosassa. Kaupungin kokonaispinta-ala on 1 423 km², josta vesistöjen osuus on 95 km². Kaupungin halki kulkee valtatie 27, jota myöten on sekä 4- että 5-tielle matkaa noin 30 km. Kiuruveden halki kulkee lisalmi-Ylivieska rautatie. Lähin reittiliikennekenttä on Kuopion lentoasema Rissala, jonne on liikenneyhteys lisalmesta.

Kiuruveden kaupungin organisaatio

Kiuruveden kaupungin organisaatio muodostuu kaupunginvaltuustosta, jossa on 29 valtuutettua ja kaupunginhallituksessa, jossa on 10 jäsentä. Kaupungissa on lakisääteisen kaupunginhallituksen, tarkastuslautakunnan ja keskusvaalilautakunnan lisäksi sivistyslautakunta ja tekninen lautakunta. Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimivat elinkeinojaosto ja henkilöstöjaosto. Rakennusjaosto toimii teknisen lautakunnan alaisuudessa.

Kiuruveden kaupunki toimii järjestäjäkuntana Kiuruveden kaupungin sekä Keiteleen ja Pielaveden kuntien muodostamalla, 1.1.2012 toimintansa aloittaneella maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueella. Maataloushallinnon yhteistoiminta-alueen neuvottelukunta (M-ryhmä) toimii kaupunginhallituksen alaisuudessa.

Kaupungin järjestämät palvelut on organisoitu kolmeen toimialaan: yleispalvelukeskukseen, opetus- ja sivistyspalvelukeskukseen ja tekniseen palvelukeskukseen.

Kuvio 1. Kiuruveden kaupungin organisaatiokaavio.

Kuntakonserni

Kiuruveden kaupunki on konserni, jossa osa palveluista tuotetaan tytä- ja osakkuusyhteisöissä. Merkittävin tytäryhteisö on Kiinteistö Oy Kiuruveden Kiurunkulma.

Kuvio 8: Kiuruveden kaupunkikonserni

1.3. VÄESTÖ- JA TYÖVOIMA

(Lähde: Tilastokeskus ja ForeSavo)

Väestökehitys ja muuttoliike

Vuoden 2024 lopussa Kiuruvedellä oli asukkaita 7 354. Asukkaita oli 5,5 henkilöä/maa-km². Taajama-aste oli vuonna 2023 50,6 %. Väestö väheni vuonna 2024 yhteensä 121 hengellä. Elävänä syntyneitä oli 40 ja kuolleita 140 eli nettomuutos tältä osin oli -100. Kuntien välisen muuton vaikutus väestökehitykseen oli -40 henkilöä. Lähtömuuttoa suuntautui eniten lisalmeen (60), Kuopioon (42), Ouluun (22). Tulomuuttoa tapahtui eniten lisalmesta (58), Kuopiosta (20), ja Oulusta (12).

Alue	2022	2023	2024	9/2025	Muutos 2023–2024 %
Kiuruvesi	7 597	7 475	7 354	7 295	-1,6
Ylä-Savo	50 765	50 185	49 569	49 081	-1,23
Pohjois-Savo	247 689	248 176	248 815	248 772	0,26

Taulukko 1. Väkiluku vuosina 2022–9/2025

Alue	2022	2023	2024	9/2025	Muutos 2023–2024 %
Kiuruvesi	62	52	40	12	-23,08
Ylä-Savo	325	295	273	73	-7,46
Pohjois-Savo	1 803	1 683	1 712	462	1,72

Taulukko 2. Syntyneiden lasten määrä 2022–9/2025

Väestörakenne ja -ennuste

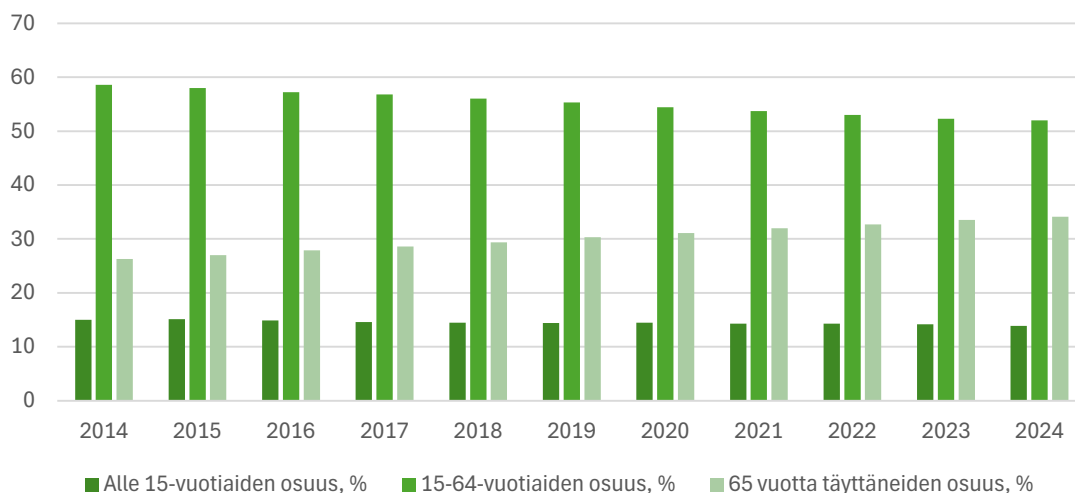
Vuoden 2024 lopussa Kiuruvedellä alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä oli 13,9 % (vuonna 2023 14,2 %), 15–64-vuotiaiden osuus 52,08 % (vuonna 2023 52,3 %) ja yli 65-vuotiaiden osuus 34,1 % (vuonna 2023 33,5 %).

Pohjois-Savon liiton ennustuksen mukaan Kiuruvedellä olisi vuonna 2030, 6 645 asukasta ja vuonna 2040, 5 831 asukasta. Asukkaita vähenee vuodesta 2023 vuoteen 2045, -1 925.

Alue	0–14 v	15–64 v	65 v-
Kiuruvesi	1 022	3 827	2 505
Ylä-Savo	6 523	26 825	16 221
Pohjois-Savo	33 647	146 892	68 276
Koko maa	820 287	3 486 867	1 328 817

Taulukko 3. Väestön ikärakenne 31.12.2024

IKÄRYHMÄT VUOSINA 2014–2024

Kuvio 2. Ikäryhmät vuosina 2014–2024

Työvoima sekä työlliset ja työttömät vuosina 2014–9/2025

Työssäkäyntitilaston mukaan, Kiuruvedellä oli 31.12.2024 väestöä 7 354 henkeä, työvoimaa 3 146 henkeä sekä työttömiä työvoimasta 379.

Vuosi 31.12.	Aukkaita	Työvoima	%- osuus	Työlliset työ- voimasta	%- osuus	Työttömät työvoimasta	%- osuus
2014	8 752	3 703	42	3 110	84	593	16
2015	8 600	3 625	42	3 022	83	603	17
2016	8 444	3 635	43	3 076	85	559	15
2017	8 283	3 561	43	3 098	87	463	13
2018	8 153	3 519	43	3 092	88	427	12
2019	7 998	3 480	44	3 089	89	391	11
2020	7 854	3 360	43	2 807	84	553	16
2021	7 759	3 342	43	2 976	89	366	11
2022	7 597	3 277	43	2 904	89	373	11
2023	7 475	3 173	42	2 791	88	382	12
2024	7354	3 146	43	2 767	88	379	12
2025/9	7 295	3 089	42	2 784	90	305	10

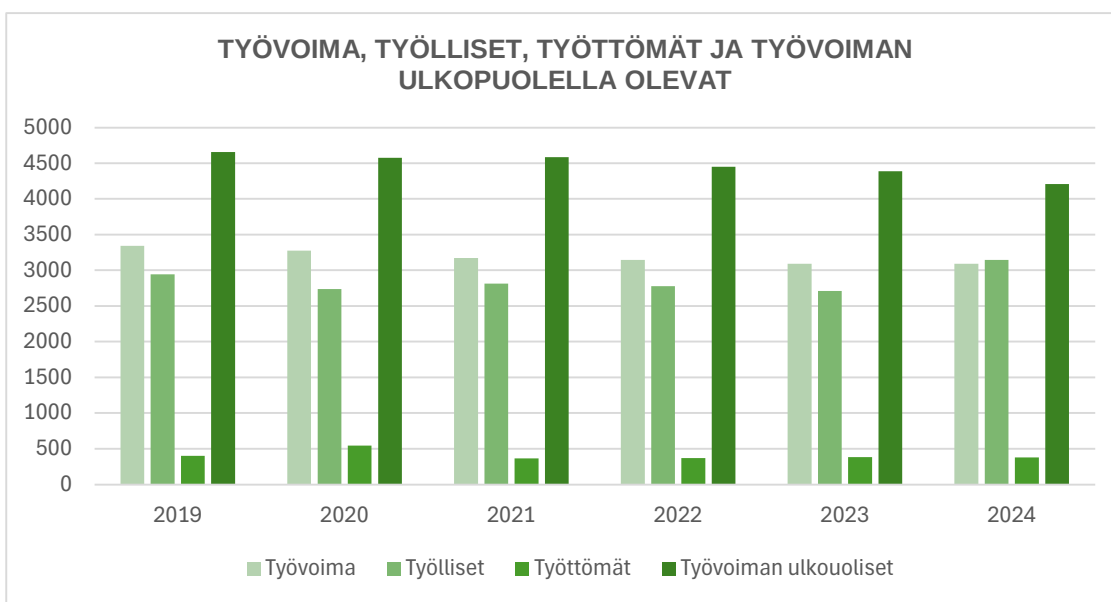
Taulukko 4. Työvoiman, työllisten ja työttömien osuus väestöstä Kiuruvedellä 2014–9/2025

Työvoiman ulkopuolella oleva väestö muodostuu lapsista (0–14-vuotiaat), opiskelijoista ja koululaisista, eläkeläisistä, varusmiehistä sekä muista työvoiman ulkopuolella olevista.

Vuoden 2023 lopullisten tilastotietojen mukaan työvoiman ulkopuolella olevasta väestöstä 0–14-vuotiaita oli 1 060 (24 %), opiskelijoita ja koululaisia 364 (8 %), eläkeläisiä 2 802 (64 %) sekä muita 159 (4 %).

Pohjois-Savon ELY-keskuksen julkaiseman 9/2025 työllisyyskatsauksen mukaan syyskuun lopussa Pohjois-Savossa oli avoimia työpaikkoja 951, mikä on 33 työpaikkaa vähemmän kuin vuosi sitten (-3 %). Edelliseen kuukauteen verrattuna työpaikkoja oli kuukauden lopussa 39 enemmän. Katsauksen mukaan avoimia työpaikkoja Kiuruvedellä oli 14.

Pohjois-Savon uusista avoimista työpaikoista yli puolet sijoittuu Kuopioon, 634 työpaikkaa. Lisämessä uusia työpaikkoja oli 126, Siilinjärvellä 48 ja Varkaudessa 36.

Kuvio 3. Työvoiman, työllisten, työttömien ja työvoiman ulkopuolisten määrä Kiuruvedellä 2019–2024

Väestöllinen huoltosuhde

Väestöllinen huoltosuhde vertaa lasten (0–14 v) ja vanhuseläkeläisten (65 v. täyttäneiden) määrää työikäisten (15–64 v) väestön määrään. Mitä pienempi väestöllisen huoltosuhteen luku on, sitä parempi on väestöllinen huoltosuhde. Kiuruvedellä huoltosuhde on alkanut selvästi heikkenemään. Pohjois-Savon liiton ennusteen mukaan Kiuruveden väestöllinen huoltosuhde on 106 vuonna 2030 ja 108 vuonna 2040.

Vuosi	Ikäryhmä 0-14vv	Ikäryhmä 15-64 v	Ikäryhmä 65 v-	Asukkaita yhteensä	Väestöllinen huoltosuhde
2014	1317	5133	2302	8752	70,5
2015	1295	4984	2321	8600	72,6
2016	1256	4832	2356	8444	74,8
2017	1213	4705	2365	8283	76,0
2018	1183	4569	2401	8153	78,4
2019	1152	4423	2423	7998	80,8
2020	1142	4273	2439	7854	83,8
2021	1113	4165	2481	7759	86,3
2022	1086	1030	2481	7597	88,5
2023	1060	3913	2502	7475	91,0
2024	1022	3827	2505	7354	95,8

Taulukko 5. Kaupungin väestöllisen huoltosuhteen kehitys 2014–2024

Taloudellinen huoltosuhde

Alueen kehitystä ja elinvoimaisuutta kuvaa myös taloudellinen huoltosuhde, joka ilmoittaa kuinka monta työvoiman ulkopuolella olevaa ja työtöntä on yhtä työllistä kohti. Kiuruvedellä huoltosuhde on ollut korkeampi kuin Ylä-Savossa ja Pohjois-Savossa keskimäärin.

Alue	2021	2022	2023
Kiuruvesi	176,0	173,5	176
Ylä-Savo	165,0	164,1	175
Pohjois-Savo	147,0	144,2	147
Koko maa	133,4	129,6	132

Taulukko 6. Taloudellisen huoltosuhteen kehitys Kiuruvedellä, Ylä-Savossa, Pohjois-Savossa ja koko maassa 2021–2023

Työttömyys

Työvoimaa oli Kiuruvedellä Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen työllisyyskatsauksen mukaan vuoden 2025 syyskuun lopussa 3 089, mikä oli 57 henkeä vähemmän, kuin syyskuussa 2024. Työttömyysprosentti on 9,9 % mikä on edellisvuotta korkeampi. Työttömiä työnhakijoita oli syyskuussa 305 henkilöä. Edellisen vuoden vastaavana ajankohtana työttömiä on ollut 275 henkilöä.

Työpaikkarakenne

Kiuruvesi	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Työpaikat yhteensä	3 012	2 927	2944	2736	281	2280	2231
Maa-, metsä- ja kalatalous	622	591	613	575	542	536	540
Kaivostoiminta ja louhint	42	38	29	26	23	17	17
Teollisuus	417	416	414	315	447	152	169
Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytys.toim.	8	6	7	7	7	2	2
Vesihuolto, viemäri- ja jätevesi, jätehuolto	15	14	10	10	11	10	11
Rakentaminen	199	198	193	187	200	162	129
Tukku- ja vähittäiskauppa	239	222	227	220	228	182	174
Kuljetus ja varastointi	137	134	128	109	102	88	98
Majoitus- ja ravitsemustoiminta	84	83	82	68	79	62	82
Informaatio ja viestintä	21	16	18	21	19	9	8
Rahoitus- ja vakuutustoiminta	36	35	32	29	27	13	13
Kiinteistöalan toiminta	13	13	14	12	9	13	12
Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	57	56	64	80	56	63	50
Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	113	108	110	96	120	101	95
Julkinen hallinto ja maanpuolustus	87	85	86	87	81	55	60
Koulutus	170	168	184	191	165	151	141
Terveys- ja sosiaalipalvelut	573	558	568	538	528	498	477
Taiteet, viihde ja virkistys	35	40	38	41	41	38	35
Muu palvelutoiminta	74	60	56	65	68	72	69
Kotitalouksien toiminta työnantajana	20	29	24	21	16	14	13
Toimiala tuntematon	50	57	47	38	42	42	36

Taulukko 7. Työpaikkarakenne Kiuruvedellä 2017–2023

1.4. KIURUVEDEN KAUPUNGIN STRATEGIA VUOSILLE 2022 - 2025

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 11.4.2022 Kiuruveden kaupungin strategian vuosille 2022–2025. Strategian päivitys hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 17.6.2024. Kaupunkistrategia vuosille 2026–2029 on hyväksyttävänä valtuustossa yhtä aikaa talousarvion 2026 kanssa.

Strategian visio ja arvot: Elämää kaikilla aisteilla

TAVOITTEET

- Kaupunkistrategia on koko kaupunkiyhteisön yhteinen tahdonilmaus Kiuruveden kehittämisen suuntaviivoista. Suunnitelmaan on koottu ne tavoitteet, joilla parannetaan kiuruvetisten hyvinvointia, tuetaan Kiuruveden ja koko alueen yrityksiä ja elinkeinoelämän kilpailukykyä, vahvistetaan osaamista sekä yhteisöllisyyttä.

VISIO

- Kiuruvesi on Luomu-Suomen pääkaupunki ja suomalaisen maaseudun sydän.
- Meillä ihmiset elävät kiireettömästi kaikilla aisteilla runsaiden elämisen mahdollisuuksien keskellä ja saavat menestyä omana itsenään.
- Olemme maatalouden suunnannäyttäjä – meillä myös eläimet ja luonto voivat hyvin.

ARVOMME: AVOIN, ROHKEA, INHIMILLINEN, VASTUULLINEN

Strategiset painopisteet:

1. MEIDÄN KIURUVESI

- Viihtyisä elinympäristö ja monipuoliset palvelut tukevat hyvinvointia
- Aktiiviset kaupunkilaiset sekä vireät yhdistykset ja seurat voimavarana
- Yhteisöllisyys
- Kesätapahtumien pääkaupunki

2. KEHITTYVÄ JA YRITTÄJÄMYÖNTEINEN KIURUVESI

- Positiivinen kehittymisote yrittäjyyteen
- Kiuruveden näkyväksi tekeminen yhdessä
- Maaseudun elinvoiman lisääminen
- Kiuruvedestä lähikuluttamisen keskus

3. VOIMAVARAT KÄYTTÖÖN

- Hyvinvoiva henkilöstö
- Jatkuva oppiminen ja aloitteellisuus
- Toimiva hallinto ja rohkea päätöksenteko
- Tasapainoinen talous

4. JÄRKIVIHREÄN TALOUDEN EDELLÄKÄVIJÄ

- Maa- ja metsätalous
- Uusiutuva kiertotalous ja biotalous
- lähiruuantuotanto ja omavaraisuus
- Maaseudun ja kylien yhteiskehittäminen

SEURANTA

- Kaupunkiyhteisön yhteinen kaupunkistrategia ohjaa Kiuruveden kaupungin ja koko kuntakonsernin toimintaa.
- Hallintokunnat ja toimielimet sitoutuvat toteuttamaan kaupunkistrategian tavoitteita ja periaatteita toiminnassaan.
- Strategian toteutumista seurataan vuosittain keskeisten mittareiden avulla.
- Talousarviossa asetetaan strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita, joita toteutetaan vuosittain talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden kautta

1.5. KAUPUNGIN MERKITTÄVIMMÄT RISKIT

Riski	Todennäköisyys	Merkitys /vaikutus	Nykyiset hallinto-keinot	Nykyisen hallinnan taso	Tulevat hallintakeinot	Yhteishenkilö
Kiinteistön tulipalo, vuotovahinko, sisäilmaongelma	Todennäköinen	Suuri	Valmiussuunnitelmat on päivitetty 2023. Evakuointisuunnitelma on muutamille kohteille (mm. sote). Vakuutusurva riskin rahoittamiseen. Korjaukset ongelmien ilmetessä. Sisäilmaongelmat käsitellään sisäilmatyöryhmässä. Granlund Manager palvelupyyntölinkit.	Riittämätön	Laaditaan suunnitelma, minne keskeisiä toimintoja (koulut, päiväkodit) voidaan siirtää. Säännöllinen kiinteistöjen huolto, välttämättömät korjaustoimenpiteet. Granlung Manager palvelupyynnöt.	Kaupunginjohtaja
Tuotantokeittö ei ole käytettävissä (tulipalo, saastuminen)	Todennäköinen	Suuri	Varautumissuunnitelma, jonka mukaan tuotantoa hajutetaan eri pisteisiin, muutetaan tuotantotapaa ja ruokalistaa.	Kohtalainen	Varautumissuunnitelma päivitetty 2023.	Yleisten palveluiden päällikkö/Service Oy:n Kiuruveden aluepäällikkö
Pidempiaikainen sähkökatkos (kestää useita päiviä)	Todennäköinen	Suuri	Valmiussuunnitelmassa otettu asia jossain määrin huomion. Esim. varavoimalaitteet.	Riittämätön	Varavoimaa lisätään. Jos sähkökatko on laajemmalla alueella tai valtakunnallinen, ei kaupungin varavoiman lisäämisellä ole kovin suurta merkitystä.	Kaupunginjohtaja
Henkilöstöriksi (osaa-vaa henkilöstöä ei ole riittävästi, hiljainen tieto ei kulje)	Todennäköinen	Suuri	Tavoitteena on, että kaikkia työtehtäviä osaa tehdä kaksi henkilöä. Mahdollisuuksien mukaan käytetään tehtävankiertoa. Nimitetään varahenkilöt. Uusien henkilöiden perehdyttäminen on puutteellista.	Riittämätön	Lisätään tehtäväkiertoa, tehdään perehdyttämiskansio, laaditaan kattava varahenkilöjärjestelmä, pyritään varmistamaan tiedonsiirto, estetään hiljaisen tiedon katoaminen.	Hallintojohtaja

Taulukko 8. Kaupungin merkittävimmät riskit

Kaupunki ei ota hallitsemattomia riskejä. Kaupunkikonserniin liittyvät riskit tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan käytettävissä olevien resurssien puitteissa mahdollisimman hyvin.

Riskien arvioinnissa käytetään:

- Todennäköisyyttä
- Vaikutusta / merkitystä
- Nykyisen hallinnon tasoa

Riski on mikä tahansa negatiivinen asia, joka toteutuessaan vaikuttaa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen tai toiminnan jatkuvuuteen.

Strategiset riskit liittyvät usein ulkoiseen tapahtumaan tai toimintaympäristön muutokseen, jolla voi olla vaikutusta pitkän aikavälin suunnitteluun tai tavoitteisiin.

Operatiiviset riskit liittyvät usein päivittäiseen toimintaan tai lyhyen aikavälin suunnitteluun tai tavoitteisiin.

Taloudelliset riskit liittyvät usein taloudelliseen tilanteeseen, rahoitukseen tai taloudelliseen suunnitteluun.

Vahinkoriskit liittyvät usein äkilliseen tai ennalta arvaamattomaan tapahtumaan.

Tietosuoja- ja tietoturvariskit liittyvät poikkileikkaavasti koko organisaation toimintaan sekä sen kokonaisturvallisuuteen.

Kaupunginhallitus hyväksyi 29.9.2025 § 239 päivitetyn sisäisen valvonnan yleisohjeen, jota täydennettiin kattavalla riskienhallinnan osiolla. Samalla kaupunginhallitus päätti, että päivitetty ohje otetaan riskienhallinnan osalta käyttöön vaiheittain siten, että vuoden 2027 talousarvion laadinnassa huomioidaan ohjeen mukainen riskien hallinta.

1.6. VALTIONOSUUSUUDISTUS

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen tavoitteena on uudistaa hallitusohjelman mukaan kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus, vastaamaan kuntien uutta roolia ja sote-uudistuksen voimaantulon sekä TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta.

Uudistuksen tarkoitus on varmistaa eri kokoisten kuntien edellytykset järjestää lakisääteiset peruspalvelut kaikkialla Suomessa, ottaen huomioon muuttotappiokuntien tarpeet ja eri alueiden väestöllisen kehityksen sekä vahvistaa kasvavien kuntien ja kaupunkien edellytykset investoida kasvuun ja hoitaa sosiaalisia ongelmia.

Valtionosuusuudistuksen tavoitteena on myös lisätä järjestelmän ymmärrettävyyttä ja läpinäkyvyyttä.

Alkuperäinen aikataulu uudistukselle oli, että hallituksen esitys olisi voitu antaa eduskunnalle keväätistuntokaudella 2025 ja uusi lainsäädäntö olisi tullut voimaan 1.1.2026, mutta VM tiedotti 22.10.2024, että valtionosuusuudistuksen voimaantulo siirtyy vuoteen 2027. 21.11.2025 kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen ilmoitti, että valtionosuusuudistus kaatui eikä se etene enää tällä hallituskaudella.

1.7. TE-UUDISTUS

Valtion työ- ja elinkeinotoimistot eli TE-toimistot lakkautettiin 31.12.2024. Samalla reilut 4000 työvoimapalveluiden ammattilaista siirtyi liikkeenluovutuksella valtiolta kuntiin tai kuntayhtymiin. Suomeen muodostui yhteensä 45 työllisyysaluetta, jotka ovat vastanneet 1.1.2025 alkaen työvoimapalvelujen järjestämisestä hallinnollisesti.

Kiuruveden kaupunki on osa yksi Ylä-Savon työllisyysalueen kunnista. Muita kuntia ovat Iisalmen kaupunki sekä Vieremän, Sonkajärven ja Pielaveden kunnat. Iisalmen kaupunki toimii vastuukuntamallin hallinnoijana.

Uudistuksen tarkoitus on ollut tuoda palvelut lähemmäksi asukkaita. Ylä-Savon työllisyysalueella tässä on onnistuttu. Kaikissa työllisyysalueen kunnissa on lähipalvelupiste, joissa työskentelee työllisyysasiantuntijoita tavaten asiakkaita heidän kotipaikkakunnallaan.

2. VUOSIEN 2026 - 2028 TALOUSSUUNNITELMAN YLEISPERUSTELUT

2.1. YLEISET TALOUDELLISET NÄKYMÄT

(Valtion talousarvioesitys 2026, valtiovarainministeriö)

Valtionvarainministeriö julkaisi 22.9.2025 ehdotuksen valtion talousarvioksi vuodelle 2026.

Suomen talous on toipumassa hitaasti, mutta positiivisia merkkejä on nähtävissä. Bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan 1,0 prosenttia vuonna 2025 ja 1,4 prosenttia vuonna 2026. Inflaatio on hidastunut, korkotaso laskenut ja reaaliansiot nousseet, mikä tukee kulutusta. Työllisyystilanne paranee ja työttömyys vähenee asteittain.

Julkisen talouden alijäämä supistuu 3,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2026. Verotulot kasvavat talouden elpyessä, ja menojen kasvu on vaikeaa sopeutustoimien ja sosiaalietuuksien matalampien indeksikorotusten ansiosta. Julkisyhteisöjen velkasuhde hidastuu, ja velan arvioidaan olevan noin 88,5 prosenttia BKT:sta vuonna 2026.

Hallitus pyrkii taittamaan julkisen talouden velkaantumiskehityksen ja parantamaan suomalaisten elintasoja. Hallitusohjelmassa ja kevään 2024 päätöksissä on sovittu noin 9 miljardin euron sopeutustoimista vuoteen 2027 mennessä, ja vuoden 2026 talousarvioesityksen yhteydessä päätettiin lisäksi noin miljardin euron uusista sopeutuksista.

Talousskasvun ja työllisyyden edistäminen on keskeinen keino vakauttamiseen. Hallitus kevenittää ansiotuloverotusta vuodesta 2026 alkaen ja toteuttaa toimia kilpailukyvyn, osaamistason ja investointiympäristön parantamiseksi.

Talousarvioesityksen määrärahat ovat 90,3 miljardia euroa, mikä on 1,1 miljardia enemmän kuin vuonna 2025. Kasvua selittävät indeksitarkistukset ja EU-jäsenmaksujen nousu.

Valtion budjettitalouden tulot ilman nettolainanottoa ovat 81,6 miljardia euroa, joista verotulojen osuus on 68,2 miljardia. Vuoden 2026 talousarvioesitys on 8,7 miljardia euroa alijääminen, mutta ilman kertaluonteista tuloutusta se olisi 11,0 miljardia. Valtionvelan arvioidaan olevan 194 miljardia euroa eli 65,6 prosenttia BKT:sta.

Veroperustemuutoksissa kevennetään pieni- ja keskituloisten verotusta, alennetaan ylimmän marginaaliveron tasoa ja tehdään muutoksia muun muassa arvonnäkö-, perintö-, lahja- ja valmisteveroisiin. Hyvinvointialueiden rahoitus kasvaa 0,9 miljardilla eurolla ja on yhteensä noin 27,1 miljardia euroa. Kuntien valtionavut kasvavat 3 prosenttia ja ovat noin 5,9 miljardia euroa. Hallituksen toimet heikentävät kuntataloutta 170 miljoonalla eurolla vuonna 2026 verrattuna edellisvuoteen, mutta koko vaalikauden vaikutus on noin 200 miljoonaa euroa kuntataloutta vahvistava.

Puolustusmateriaalihankintoihin ehdotetaan 6 miljardin euron uusia tilausvaltuuksia, joista suurin osa ajoittuu 2030-luvulle. Vuonna 2026 aiheutuu menoja noin 3 miljardia euroa ja vuosina 2027–2036 yhteensä noin 13,7 miljardia euroa.

2.2. KUNTATALOUDEN KEHITYSNÄKYMÄT

(Kuntaliitto, Kuntatalousohjelma vuodelle 2026)

Vuonna 2024 kuntien ja kuntakonsernien talous heikkeni odotetusti edellisvuodesta. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen kertaluonteiset erät vahvistivat taloutta vuonna 2023, mutta niiden vaikutus hiipui vuonna 2024. Kuntien vuosikate laski lähes miljardilla eurolla 3,26 mrd. euroon ja kuntakonsernien vuosikate yli 800 milj. eurolla 5,86 mrd. euroon. Investointien ja toiminnan rahavirta kääntyi negatiiviseksi, mikä johti lainakannan kasvuun.

Pääministeri Orpon hallituksen toimenpiteet heikentävät kuntataloutta noin 170 milj. eurolla vuonna 2026 verrattuna vuoteen 2025. Koko vaalikauden nettovaikutus on kuitenkin noin 200 milj. euroa kuntataloutta vahvistava. Valtionosuudet kunnille ovat vuonna 2026 noin 5,9 mrd.

euroa, josta peruspalvelujen osuus on 3,55 mrd. euroa. Valtionosuuksiin kohdistuu kuitenkin pysyviä ja määräaikaista vähennyksiä.

Kuntien verotulojen ennustetaan kasvavan 5,2 % vuonna 2026. Kunnallisveron tuotto on arviolta 10,7 mrd. euroa, yhteisöveron 1,7 mrd. euroa ja kiinteistöveron 2,38 mrd. euroa. Kaivos-mineraaliveron tuotto on noin 33 milj. euroa, josta sijaintikunnille kohdistuu 60 %.

Kuntatalouden näkymät pysyvät heikkoina. Työvoimakustannukset kasvavat palkkatarkistusten myötä, ja investointitarpeet pysyvät korkeina erityisesti suurissa kaupungeissa. Toiminnan ja investointien rahavirta on negatiivinen koko kehyskauden ajan, ja lainakanta uhkaa kasvaa 26,5 mrd. euroon vuoteen 2029 mennessä.

Pienissä kunnissa korotuspaine kunnallisveroprosenttiin on suurin. Vuonna 2026 laskennallinen korotuspaine on alle 2 000 asukkaan kunnissa 1,6 %-yksikköä. Kuntien mahdollisuudet sopeuttaa toimintojaan ovat rajalliset, ja veropohjan rapautuminen on kasvava uhka. Valtiovarainministeriö käynnistää arviointimenettelyn Ähtärin kaupungissa sekä Multian ja Virolahden kunnissa vaikean taloustilanteen vuoksi.

2.3. KUNTALAIN TALouden TASAPAINOTTAMISTA KOSKEVA SÄÄNTELY

Kuntalain 110 §:n 3 momentin mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä.

Vuoden 2024 tilinpäätöksen ylijäämä oli 846 659,03 euroa ja vuoden 2023 lopussa taseen ylijäämä oli 2 291 166,98 euroa, joten Kiuruveden taseessa oli vuoden 2024 lopussa ylijäämää 3 137 826,01 euroa.

Kiuruveden kaupungin talousarvio on laadittu ylijäämäiseksi vuodelle 2026.

Talouden suunnitteluvuosina on tarpeen tehostaa kaupungin omaa toimintaa, etsiä taloudellisia säästöjä ja tehdä tehostamistoimenpiteitä. Suunnitteluvuosina tulee tehdä myös rakenteellisia uudistuksia ja tarkastella yhteistyömahdollisuuksia lähialueen kuntien kanssa palvelujen järjestämisessä. Tämä on välttämätöntä, että talouden suunnitteluvuodet saadaan käännettyä myös positiivisiksi talouslukujen valossa.

Kiuruveden kaupunki on teettänyt ulkopuolisella konsulttiyhtiöllä talouden painelaskelman, jossa on tarkasteltu kaupungin taloudellista kantokykyä kauas tulevaisuuteen. Kaupungin taloudellinen tilanne on haasteellinen tulevina vuosina sekä tulo- että kulurakenteen osalta.

Kaupungin tulevien vuosien suurinvestointi on keskustan taajamakouluhanke. Alustavan hankesuunnitelman mukaan investoinnin kustannus olisi noin 18 milj. euroa. Jotta suurinvestointiin voitaisiin etukäteen varautua, on välttämätöntä aloittaa kunnan palvelujen ja palvelurakenteen tarkastelu. Osana tätä kokonaisuutta on vähennetty myös kaupungin henkilöstöä.

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelystä säädetään kuntalain 118 §:ssä. Säästösten mukaan arviointimenettely voidaan käynnistää, mikäli kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämä enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.

Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa tai rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

- 1) Kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia;
- 2) Kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroveroprosentti;
- 3) Asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla;
- 4) konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

Arviointimenettelyä koskevat raja-arvot on muutettu kuntalakiin 1.3.2019 ja niitä sovellettiin ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella. Kuntalaki on muutettu väliaikaisesti 1.12.2020 alijäämän kattamista koskevan määräajan osalta. Mikäli kunta ei koronapandemiasta johtuvien poikkeuksellisten ja tilapäisten taloudellisten vaikeuksien vuoksi voi kattaa taseeseen kertynyttä alijäämää laissa säädettyssä määräajassa, voi valtiovarainministeriö kunnan hakemuksesta päättää, että alijäämä on katettava kuuden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Laki on voimassa 31.12.2025 asti.

2.3.1. TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

Kiuruveden kaupungin taseessa on ylijäämää 31.12.2024 jälkeen 3 137 826,01 euroa. Siten kuntalain mukaista kattamatonta alijäämää ei kunnan taseessa ole.

	Tilikauden yli-/alijäämä	Taseessa yli-/alijäämä
Tilinpäätös 2016	-0,7	1,0
Tilinpäätös 2017	0,3	1,4
Tilinpäätös 2018	-1,5	-0,1
Tilinpäätös 2019	-3,3	-3,4
Tilinpäätös 2020	3,4	0,0
Tilinpäätös 2021	0,8	0,8
Tilinpäätös 2022	1,0	1,7
Tilinpäätös 2023	0,6	2,3
Tilinpäätös 2024	0,8	3,1
Tilinpäätös ennuste 2025	0,2	3,3
Talousarvio 2026	0,3	3,6
Taloussuunnitelma 2027	-0,2	3,4
Taloussuunnitelma 2028	-0,6	2,8

Taulukko 9. Taseeseen kertyvän ylijäämän kehitys 2016–2028 (milj. euroa) Tilinpäätös ennuste 2025 vielä elää.

Vuonna 2026 ja tulevina vuosina toteutettavia toimenpiteitä

Työtehtäviä organisoidaan uudelleen ja virkojen – ja tehtävien täyttölupamenettelyä tiukennetaan. Kasvavan kulurakenteen vuoksi palvelurakennetta on tarkasteltava.

2.3.2. YHTEISTOIMINTANEUVOTTELU

Kiuruveden kaupunginhallitus päätti 9.9.2024 käynnistää yhteistoimintalain 4 §:n kohtien 1–4 mukaiset yhteistoimintaneuvottelut henkilöstökulujen hillitsemiseksi ja vähentämiseksi. Hallituksen päätöksen mukaan tavoitteena oli vähentää kaupungin henkilöstöä enintään 30 henkilötyövuotta, jolla tavoitellaan 1,5 M€ säästöä henkilöstökuluissa vuodessa. Yhteistoimintaneuvottelu koski koko kunnan henkilöstöä.

Yhteistoimintaneuvottelut kestivät kuusi (6) viikkoa. Neuvottelut pidettiin 24.9., 14.10., 1.11., ja 6.11.2024. Yhteistoimintaneuvottelujen toimeenpano tapahtui vuoden 2025 aikana. YT-neuvottelujen taloudelliset vaikutukset ovat alkaneet näkyä vuoden 2025 aikana, ja niiden vaikutus konkretisoituu talousarviovuonna sekä taloussuunnitteluvuosina.

Yhteistoimintaneuvottelujen neuvottelutuloksena sovittujen toimenpiteiden vaikutukset huomioidaan vuoden 2025 talousarviomuutoksina.

2.4. VEROTULOJEN JA VALTIONOSUUKSIEN KEHITYS

Verotulot

Kuntaliitto on päivittänyt veroennustekehikkonsa vuoden 2025 osalta, ja päivitys osoittaa verotulojen näkymien heikentyneen. Arviot perustuvat syksyn kuntatalousohjelmaan, Verohallinnon tuoreimpiin ennakkotietoihin sekä toteutuneisiin verontilityksiin elokuuhun ja syyskuun alkuun asti. Työllisyyden kehitys on ollut odotettua heikompaa, mikä on johtanut kunnallisveron kertymäennusteen laskuun. Palkkatulojen kasvu jää arviolta 2,5 prosenttiin, vaikka yleinen ansiotaso nousee noin kolme prosenttia. Lisäksi verontilityksissä tapahtuneet ryhmäosuuksien virheelliset oikaisut joulukuussa 2024 vaikuttavat kertymään siten, että kunnallisveroa kertyi vuonna 2024 enemmän ja vuonna 2025 kertyy puolestaan vähemmän kuin aiemmin arvioitiin.

Yhteisöveron kertymäarvio on myös hieman pienentynyt elokuun arvioista, noin 10 miljoonalla eurolla, johtuen valmistuvan verotuksen heikentymisestä. Kiinteistöveron kertymän odotetaan kasvavan vain noin prosentilla, ja sen kokonaiskertymäksi arvioidaan noin 2,35 miljardia euroa, josta vajaa kolmannes kertyy syyskuussa.

Vuosien 2026–2029 osalta kunnallisveron veropohjan arvioidaan heikkenevän elokuun arvioista, ja vuosittainen kertymä jää keskimäärin noin 40 miljoonaa euroa aiempaa arviota pienemmäksi. Työttömyysvakuutusmaksun arvioitua pienempi korotus parantaa kuitenkin hieman kunnallisveron tuottoa. Yhteisöveron veroperustemuutokset on jo huomioitu elokuun kehikossa, ja niiden vaikutus kompensoidaan kunnille ryhmäosuuksia muuttamalla, joten vaikutus kuntien rahoitusasemaan on neutraali.

Yhteisöveron kehitykseen liittyy edelleen epävarmuutta, erityisesti kansainvälisen talouskehityksen ja vientimarkkinoiden osalta. Kunnille maksettavan yhteisöveron odotetaan kuitenkin kasvavan vuodesta 2025 alkaen, ja positiivinen kehitys voi näkyä ennakoveroissa jo lähikuukausina. Ennustettu yhteisöverokertymä on kuitenkin keskimäärin noin 10 miljoonaa euroa vuodessa elokuun arviota heikompi.

(Kuntaliiton veroennustekehikko 23.9.2025)

Valtionosuudet

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on turvata kansalaisten yhdenvertaiset julkiset palvelut kaikissa kunnissa taloudellisista eroista huolimatta. Valtionosuuksilla tasataan kuntien välisiä tuloeroja ja varmistetaan, että myös taloudellisesti heikommassa asemassa olevat kunnat voivat tarjota asukkailleen riittävän tason peruspalveluja. Näin järjestelmä auttaa vähentämään alueellisia eroja ja tukee koko maan tasapainoista kehitystä.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on vuonna 2026 noin 3,55 miljardia euroa. Valtionosuus kasvaa vuoden 2025 varsinaiseen talousarvioon verrattuna noin 185,5 miljoonaa euroa. Valtionosuutta korottavat kustannustenjaon tarkistus, indeksikorotus ja tehtävämuutokset, ja sitä vähentävät 75 miljoonan euron pysyvä valtionosuuden vähennys sekä indeksikorotuksen leikkaaminen yhtä prosenttiyksikköä vastaavasti.

Ennakollisten tietojen perusteella kuntien peruspalvelujen valtionosuusprosentti on 25,73 prosenttia vuonna 2026. Laskelmassa on huomioitu Tilastokeskuksen vuotta 2024 koskevat väestörakenne- ja työttömyystilastot.

Kunnan peruspalvelujen hintaindeksin arvioidaan olevan 3,5 prosenttia vuodelle 2026, mikä lisää valtionosuutta noin 111 milj. euroa. Hallitusohjelman mukainen yhtä prosenttiyksikköä vastaava indeksijarru pienentää kuitenkin kuntien valtionosuutta noin 32 milj. euroa. Alustavat laskelmat sisältävät myös tiedon valtion ja kuntien välisestä kustannustenjaon tarkistuksesta, joka lisää valtionosuutta noin 127 milj. euroa vuodelle 2026.

(VM.fi 23.9.2025)

3. KIURUVEDEN KAUPUNGIN TALOUS

3.1. TALOUSARVION JA TALOUSSUUNNITELMAN LÄHTÖKOHDAT

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi vuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

3.1.1. KAUPUNGIN STRATEGIAN TAVOITTEET OHJAAVAT TOIMINTAA JA TALOUTTA

Kaupungin strategian 2022–2025 osa-alueiden tavoitteet ohjaavat koko kaupungin toimintaa.

- Kaupunkiyhteisön yhteinen kaupunkistrategia ohjaa Kiuruveden kaupungin ja koko kuntakonsernin toimintaa.
- Hallintokunnat ja toimielimet sitoutuvat toteuttamaan kaupunkistrategian tavoitteita ja periaatteita toiminnassaan.
- Strategian toteutumista seurataan vuosittain keskeisten mittareiden avulla.
- Talousarviossa asetetaan strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita, joita toteutetaan vuosittain talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden kautta.

Strategiasta johdetaan kehittämisohjelmia ja suunnitelmia

- Talouden tasapainottamisohjelma
- Elinkeino- ja yritysohjelma
- Viestintä- ja markkinointisuunnitelma
- Kiinteistöstrategia

Mittarit:

- Väestönkehitys / syntyvien lasten määrä / nettomuutto
- Työllisyysasteen kehitys ja työpaikkojen määrä / yritysten nettokehitys
- Kaupungin taseen ylijäämä
- Kunnallisverotulon kehitys
- Yhteisöverotulon kehitys / TOP 10 yritystulon kehitys / Yrittäjäbarometrin tulokset
- Henkilöstön sairauspoissaolojen määrä ja kehitys
- Hyvinvointikertomuksen indikaattorit
- Asiakastyytyväisyys / palvelujen käytön määrän kehitys / Palveluiden kustannustehokkuus (laatu/ kustannukset)
- Kaupungin imagon ja tunnettavuuden kehittyminen / toteutuneet tonttikaupat / vuokra-asuntojen käyttöaste
- Äänestysprosentti vaaleissa
- Vuosittaisten talousarvioiden toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Kiuruveden kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Kiuruveden strategian 11.4.2022 vuosille 2022–2025. Strategian päivitys hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 17.6.2024. Kaupunkistrategia vuosille 2026–2029 on hyväksyttävänä valtuustossa yhtä aikaa talousarvion 2026 kanssa.

3.1.2. TULOJEN KEHITYS

Käyttötaloustulot koostuvat pääasiassa verotuloista, valtionosuuksista ja toimintatuotoista.

Verotulot

Kuntaliiton ennuste (9/2025) Kiuruveden kaupungin vuoden 2026 kokonaisverotuloksi on 15 937 000 euroa, mutta talousarvioon kirjataan varovaisuusperiaatteen mukaisesti hieman ennustetta vähemmän, 15 595 000 euroa.

Verotuloja arvioidaan vuonna 2026 kertyvän seuraavasti:

Tulovero (kunnallisvero)	12 000 000 €
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 759 000 €
Kiinteistövero	1 836 000 €

Verotulot yhteensä	15 595 000 €
Muutos vuoden 2025 talousarvion verrattuna	683 000 €

Valtuusto vahvisti kokouksessaan 10.11.2025 vuodelle 2026 tulo- ja kiinteistöveroprosentit seuraavasti:

Tuloveroprosentti	9,50 %
Kiinteistöveroprosentit	
vakituinen asuinrakennus	0,55 %
maapohja	1,30 %
muu asuinrakennus	1,00 %
yleinen kiinteistövero	0,93 %
voimalaitos	3,10 %
yleishyödyllinen yhteisö	0,00 %
rakentamaton asuinpaikka	3,00 %

Veronsaajien palveluiden mukaan, verovuoden 2024 maksuunpantu kunnallisveron määrä oli noin 11,2 milj. euroa (4.11.2025).

	Kunnallisvero milj. euroa	Yhteisövero milj. euroa	Kiinteistövero milj. euroa	YHTEENSÄ milj. euroa
Tilinpäätös 2018	19,5	1,8	1,7	23,0
Tilinpäätös 2019	19,9	1,9	1,7	23,5
Tilinpäätös 2020	20,8	2,2	1,6	24,5
Tilinpäätös 2021	21,5	3,3	1,7	26,5
Tilinpäätös 2022	21,7	3,2	1,8	26,7
Tilinpäätös 2023	11,3	1,9	1,6	14,8
Tilinpäätös 2024	11,8	1,9	1,6	15,2
Talousarvio 2025	11,5	1,9	1,6	14,9
Ennuste 2026	12,0	1,8	1,8	15,9
Ennuste 2027	12,2	1,8	1,8	15,6
Ennuste 2028	12,5	2,0	1,8	16,3

Taulukko 10. Verotulojen kehitys vuosina 2018–2028. Suunnitelmavuosien ennusteet perustuvat Kuntaliiton veroennustekehikkoon.

Valtionosuudet

Lopulliset tiedot valtionosuuksista saadaan joulukuussa 2025. Kuntaliiton lokakuussa päivitetyn ennusteen mukaisesti valtionosuuksia kertyisi 9 664 645 euroa, mutta talousarvioon kirjataan varovaisuusperiaatteen mukaisesti hieman ennustetta vähemmän, 9 428 128 euroa.

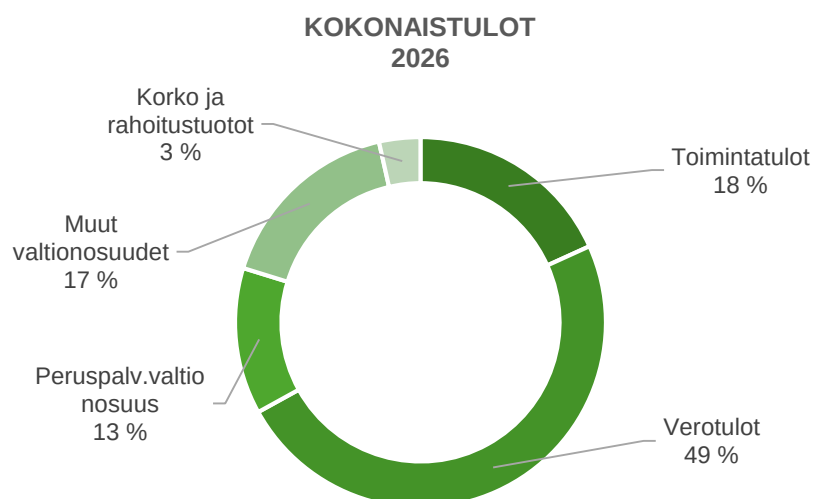
Valtionosuuksia arvioidaan vuonna 2026 kertyvän seuraavasti:

Peruspalvelujen valtionosuus	4 090 470
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-600 000
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	4 638 437
Veromenetysten kompensatiot	1 299 221
Valtionosuudet yhteensä:	9 428 128
Muutos vuoden 2025 talousarvioon verrattuna	-145 525

Vuosien 2027–2028 valtionosuuksista Kuntaliitto ei ole antanut ennakkolaskelmia, joten ne on jouduttu arvioimaan vuoden 2026 ennusteen pohjalta.

1000 €	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Peruspalveluiden valtionosuus	4 073	3 303	3 987	4 090	3 990	3 790
Verotuloihin perustuva tasaus	4 276	4 502	4 706	4 638	4 638	4 639
Verotulomenetysten korvaus	1 813	1 806	1 265	1 299	1 299	1 299
Muut opetus ja kulttuuri-toimen valtionosuudet	-322	-553	-384	-600	-600	-600
Yhteensä	9 840	9 057	9 574	9 428	9 328	9 128

Taulukko 11: Valtionosuuksien kehitys vuosina 2023–2028. Suunnitelmavuosien valtionosuuksien kehitys on arvio.

Kuvio 4. Kokonaistulojen jakautuminen. Valtionosuudet on jaettu peruspalvelujen valtionosuuksiin ja muihin valtionosuuksiin, koska suunnitellut valtionosuuksien leikkaukset ovat kohdentumassa peruspalvelujen valtionosuuteen.

Toimintatulot

Toimintatulot koostuvat myyntituotoista, maksutuotoista, tuista ja avustuksista sekä muista toimintatuotoista. Muut toimintatuotot ovat pääasiassa vuokratuloja. Myyntituottoja kertyy eniten vesi- ja jätevesimaksuista. Toimintatulot laskevat vuoden 2025 talousarvioon verrattuna noin 2 %.

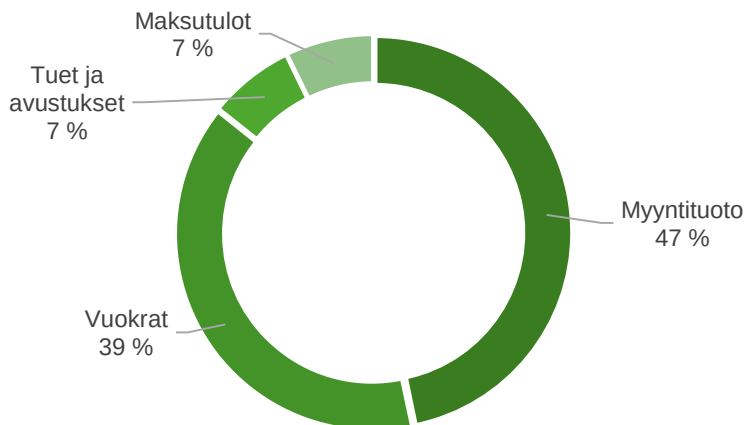
Korkotulot ja muut rahoitustulot

Korkotuottoihin sisältyvät Kiinteistö Oy Kiuruveden Kiurunkulmalle myönnettyjen tertiäärilainojen korot (korkotaso 2 %).

Osinkotuottoja arvioidaan kertyvän Savon Energiaholding Oy:ltä ja Metsäliitto Osuuskunnalta sekä Op ja Evli sijoitusten vuokratuotoista yhteensä 1 040 000 €.

Arvopapereiden myyntivoittojen määräksi arvioidaan 100 000 €.

TOIMINTULOJEN (5,9 milj. euroa) JAKAUTUMINEN 2026

Kuvio 5. Toimintatulojen jakautuminen talousarviossa 2026.

3.1.3. MENOJEN KEHITYS

Toimintamenot ja toimintakate

Toimintomenot laskevat vuoden 2025 talousarvioon verrattuna noin 0,9 %.

milj. euroa	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos 2025–2026
Toimintakate	-53,4	-55,8	-21,0	-20,1	-22,3	-22,2	-0,6 %

Taulukko 12. Toimintakatteen kehitys vuosina 2021–2026. Toimintakate saadaan käyttötalouden toimintatulojen ja toimintamenojen erotuksesta.

Henkilöstömenojen budjetoinnin perusteet

Henkilöstömenojen budjetointi perustuu liitteenä olevaan henkilöstösuunnitelmaan, jossa kaupungin henkilöstön määrä esitetään henkilötyövuosina.

Palkkausmäärärahat henkilöstösivukuluineen on budjetoitu siten, että elo-syyskuun palkkatasoon on laskettu lomarahat. Palkankorotusvaraus on tallennettu 3,5 % korotuksella. Henkilöstömenot ovat yhteensä noin 14 milj. euroa (TP 2024 13,9 milj. euroa ja TA 2025 14,4 milj. euroa). Henkilöstömenot laskevat noin 0,1 milj. euroa vuoden 2025 talousarvioon verrattuna, vaikka talousarviossa on varauduttu 3,5 % palkankorotuksiin. Henkilöstömenojen pientä laskua selittää yhteistoimintamenettelyjen seurauksena tehdyt henkilöstö vähennykset. Henkilöstömenoissa on huomioitu tasopalkkauksen täytäntöönpano siten, että palkat nostetaan oikealle tasolle heti vuoden 2026 alusta lukien, vaikka alkuperäinen suunnitelma oli harmonisoida palkat sopimuskauden aikana. Palkkojen nostaminen oikealle tasolle nostaa henkilöstömenoja noin 87 000 euroa vuodessa.

Palkkojen perusteella määräytyvät sivukulut:

KuEL palkkaperusteinen työeläkevakuutusmaksu	17,10 %
VaEL palkkaperusteinen työeläkevakuutusmaksu	17,10 %
Työnantajan sosiaaliturvamaksu	1,85 %
Työttömyysvakuutusmaksu	1,20 %
Tapaturmavakuutusmaksu	0,75 %
Taloudellinen tuki	0,04 %
Jaksotetut sosiaalivakuutusmaksut	3,84 %

Talousarviossa 2026 henkilöstökuluihin sisältyviä henkilösivukuluja on yhteensä noin 2,8 milj. euroa. Näistä palkkaperusteisten eläkemaksujen osuus on noin 2,3 milj. euroa. Henkilösivukuluissa tasausmaksua on budjetoitu n. 0,4 milj. euroa. Tasausmaksu perustuu Kevalakiin (Laki Kevasta 19 §), jossa määritetään niin tasausmaksun kokonaismäärän kuin työnantajakohtaisen jaon perusteet.

Muita käyttötalouden määrärahoja ja budjetointiperusteita

Joukkoliikenteen menot ovat yhteensä noin 420 000 euroa. Koulukuljetusten uusi sopimus on astunut voimaan 1.8.2025.

Yhteistoiminta sisältää maksuosuuden Pohjois-Savon liitolle 58 700 euroa + kehittämisrahas-
tolle 6 400 euroa sekä Suomen Kuntaliitolle 18 600 jäsenmaksu. Lisäksi tässä on osuudet seu-
raaviin yhteistyöhankkeisiin: Ankkuri- hanke 7 000 euroa ja Mieliteko- hanke 5 554 euroa.

Maahanmuutto ja pakolaispalvelu sisältää mm. Iisalmen kaupungin maahanmuuttotyön viran-
haltijan laatimat kotouttamissuunnitelmat 2500 euroa.

Työllisyyden hoitaminen sisältää maksuosuuden työllisyysalueen kustannuksista 835 175 eu-
roa ja Täsmät hanke 2156 euroa, Ylä-Savon tukeen 30 000 euroa. Nuorten kesä- työllistämi-
seen 43 500 euroa (v.2025: 23 500 €) ja Ylä-Savon TOIMI säätiölle 30 000 euroa (v. 2025:
30 000 €). Kuntien rahoitusvastuuseen työttömyystuista on varauduttu 880 000 eurolla (v. 2025
815 091 €).

Hyvinvoinninvoimin ja terveyden edistäminen sisältää mm. maksuosuuden yhteistoimintasopi-
muksen ympäristönsuojelusta ja ympäristöterveydenhuollon palvelujen järjestämisestä 682 124
euroa.

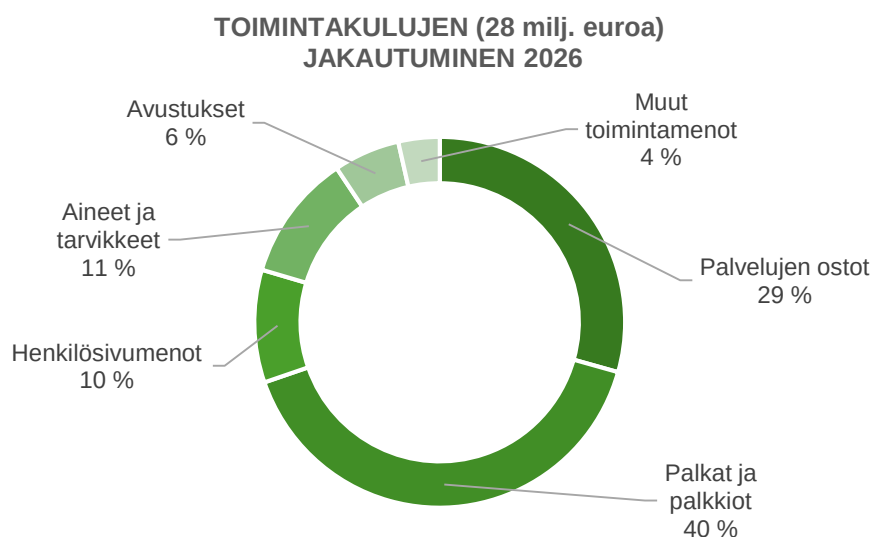
Suunnitelman mukaisia poistoja varten on budjetoitu noin 3,3 milj. euroa. Poistot perustuvat
kaupunginvaltuuston 15.12.2010 § 69 päivittämään poistosuunnitelmaan, joka on tämän talous-
arvion liitteenä.

Korko- ja muut rahoitusmenot

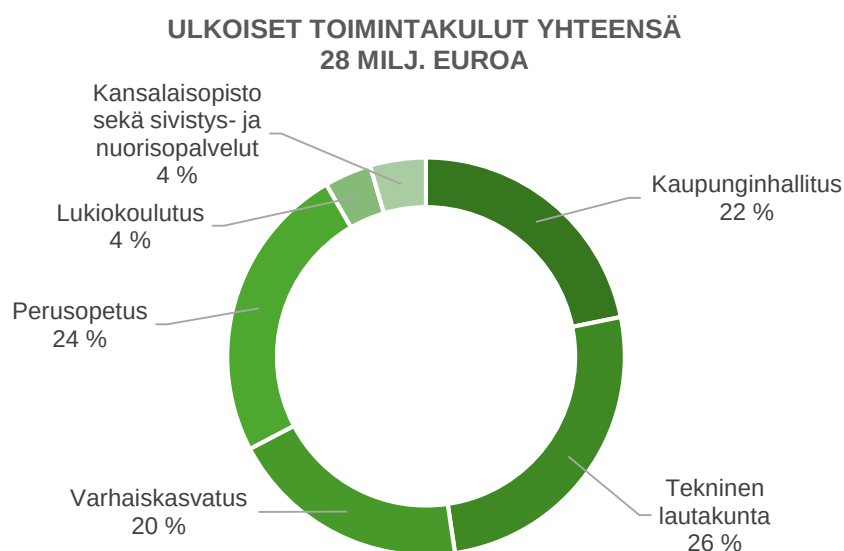
Vuonna 2025 lainojen korkomenojen arvioidaan olevan noin 371 000 euroa (Vuonna 2025:
582 000). Lokakuun lopussa vuonna 2025 6 kk:n euribor-korko oli +2,138 (10/2024 +2,864).
Vuoden 2024 lopussa kaupungin lainamäärä oli noin 20,9 milj. euroa ja niistä oli lyhyisiin viite-
korkoihin sidottuja lainoja noin 13,57 milj. euroa eli 65 % ja kiinteisiin tai pitkiin korkoihin sidot-
tuja lainoja on noin 7,3 milj. euroa eli 35 %.

Investoinnit

Kaupungin investointihankkeita on koko taloussuunnittelukaudella 2026–2028 yhteensä noin
22,2 milj. euroa (netto), josta vuoden 2026 nettoinvestoinnit ovat noin 5,3 milj. euroa. Vuoden
2026 suurin hanke on koulukeskuksen toteutussuunnittelu, rakennuttaminen ja rakentamisen
aloitus 2,9 milj. euroa.

Kuvio 6. Toimintakulujen jakautuminen talousarviossa 2026.

Kuvio 7. Ulkoisten toimintakulujen jakautuminen toimielimien kesken 2026. Sivistyslautakunta jaettu tulosalueisiin.

3.2. TULOSLASKELMA JA KOKONAISTALOUDEN KEHITYS

Tuloslaskelma

Tuloslaskelmaosa on koko kaupungin kokonaistaloudellinen laskelma, joka osoittaa tulorahoituksen riittävyyden palvelujen järjestämisestä aiheutuvien kustannusten kattamiseksi.

Tuloslaskelman välituloksena esitetään toimintakate, vuosikate tilikauden tulos ja tilikauden yli/alijäämä. Tuloslaskelman toimintakate kertoo paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikatteesta käy ilmi paljonko tulorahoituksesta jää investointien, lainanlyhennysten ja muiden pitkävaikutteisten menojen kattamiseen.

Tilikauden tulos saadaan vähentämällä vuosikatteesta poistot. Tämän jälkeen esitetään varaus-ten muutos. Näiden jälkeen tuloslaskelma päättyy tilikauden yli- tai alijäämään, joka lisää tai vähentää kaupungin omaa pääomaa.

TULOSLASKELMA (ulkoinen)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos % 2025–2026
Toimintatuotot	6,6	6,0	5,9	-2,0
Valmistus omaan käyttöön	0,0	0,0	0,0	
Toimintakulut	-26,8	-28,3	-28,1	-0,9
TOIMINTAKATE	-20,1	-22,3	-22,2	-0,6
Verotulot	15,3	14,9	15,6	4,6
Valtionosuudet	9,1	9,6	9,4	-1,5
Korko- ja rahoitustulot	1,7	1,2	1,2	-0,1
Korko- ja rahoitusmenot	-0,7	-0,6	-0,4	-31,4
VUOSIKATE	5,1	2,7	3,6	31,9
Suunnitelmapoistot	-4,2	-3,4	-3,2	-4,7
Arvonlennukset	0,0	0,0	0,0	
TILIKAUDEN TULOS	0,8	-0,7	0,3	139,1
Poistoeron muutos	0,0	0,0	0,0	
Varausten muutos	0,0	0,0	0,0	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	0,8	-0,7	0,3	-142,4

Taulukko 13. Talousarvion ulkoinen tuloslaskelma (milj. euroa)

Rahoituslaskelma

Talousarvion rahoitusosan rahoituslaskelma muodostuu kaupungin varsinaisen toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirtojen muutoksista.

Toiminnan rahavirta osoittaa, missä määrin kaupunki on pystynyt tilikauden aikana toiminnan avulla saamaan rahavaroja toimintaedellytysten säilyttämiseen, uusien investointien tekemiseen ja lainojen takaisinmaksuun. Investointien rahavirta osoittaa rahavarojen käytön, jonka avulla kaupunki järjestää palvelutuotannon edellytykset ja kerryttää tulevia rahavirtoja pitkällä aikavälillä.

Toiminnan ja investointien rahavirran ylijäämäinen välitulos osoittaa, kuinka paljon varoja jää käytettäväksi nettoantolainaukseen, lainojen lyhennykseen ja rahavarojen lisäykseen. Alijäämäinen välitulos puolestaan osoittaa, kuinka paljon menoja joudutaan kattamaan olemassa olevia rahavaroja vähentämällä tai lainoja lisäämällä.

Rahoituksen rahavirrat osoittavat antolaina- ja muiden saamisten, toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden sekä oman ja vieraan pääoman muutokset tilikauden aikana. Toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirtojen yhteenlaskettu muutos vastaa taseesta laskettua rahavarojen muutosta.

Investointien tulorahoitus %	TP 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
	370,1	180,7	67,5	27,9	45,0

Taulukko 14. Investointien tulorahoitus % vuosina 2024–2028

Tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta* on rahoitettu tulorahoituksella (vuosikatteella). Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. (*omahankintameno= investointimeno, josta on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet)

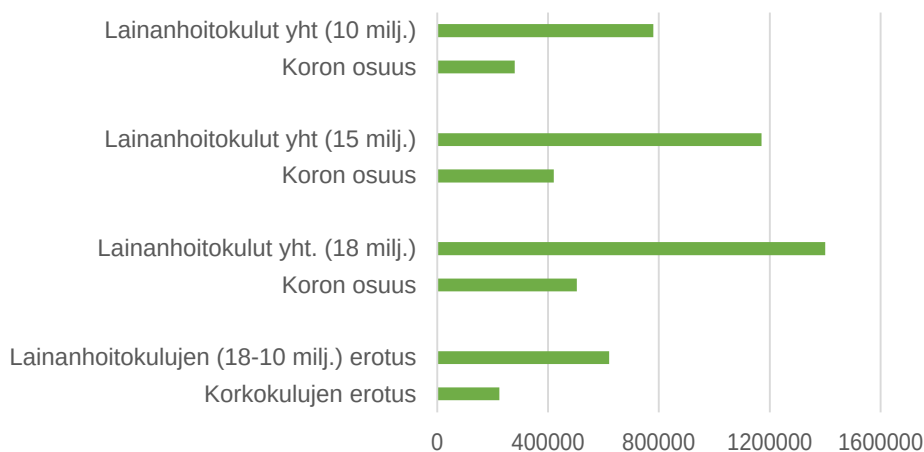
Vuodesta 2026 lähtien investointeja ei saada katettua vuosikatteella. Rahavarat vähenevät vuonna 2026 noin 4,2 milj. euroa.

Kouluinvestoinnin kustannusarvio on noin 18 milj. euroa. Investointia varten kaupungin tulee varautua ottamaan pitkäaikaista lainaa viimeistään vuonna 2027, kun kouluinvestoinnin vuosikustannukset nousevat noin 10 miljoonaa euroon. Vuonna 2026 investoinnin kustannukset voidaan rahoittaa omilla rahavaroilla ja mahdollisesti lyhytaikaisella Kuntarahoituksen

kuntatodistusohjelmalla korkotason pysyessä maltillisena. Omien rahavarojen käyttö tarkoittaisi sijoitusten purkamista, koska kaupungin maksuliikennetilin rahavarat eivät riitä. Talousarviossa ei olla huomioitu pitkäaikaisen lainan nostamista vuodelle 2026.

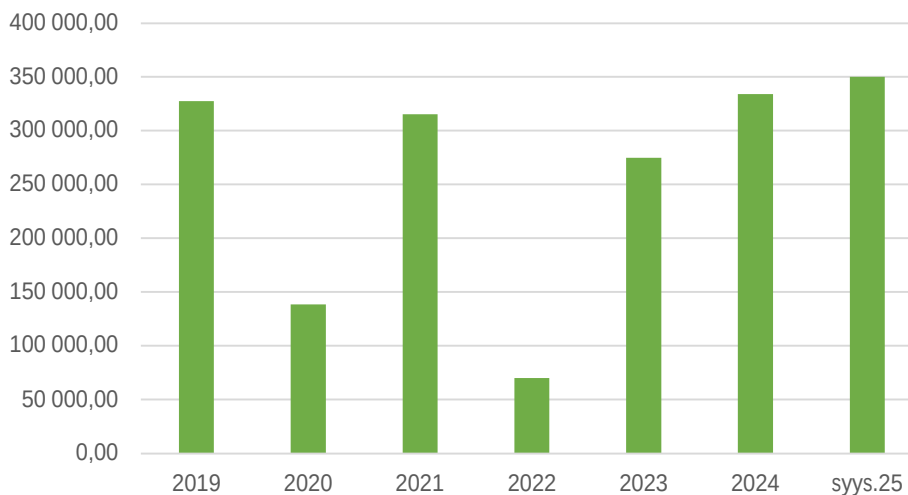
Vuoden 2026 aikana tulee käydä keskustelu siitä, minkä verran kouluinvestointiin otetaan pitkäaikaista lainaa ja onko osa rahoitettavissa omilla rahavaroilla. Seuraavassa kuviossa (kuvio 8) on esitetty, millainen vaikutus lainanmäärällä on lainanlyhennyksiin ja korkokuluihin. Lainamäärän kasvu 10 miljoonasta 18 miljoonaan euroon lisää vuosittaisia korkokuluja 224 000 euroa sekä vuosittaista lainan lyhennystä 400 000 euroa. Kuviosta 9 näkee vertailuna kaupungin arvopapereiden vuosittaiset myyntivoitot ja -tappiot.

ARVIO KOULUINVESTOINNIN RAHOITUKSEN VUOSIKULUISTA

Kuvio 8. Lainanhoitokulujen määrä lainamäärä ollessa 10 milj., 15 milj. tai 18 miljoonaa sekä 10milj. ja 18milj. lainanhoitokulujen erotus

ARVOPAPEREIDEN MYyntIVOITOT

Kuvio 9. Arvopapereiden myyntivoitot vuosina 2019–9/2025 (myyntitappiot vähennetty).

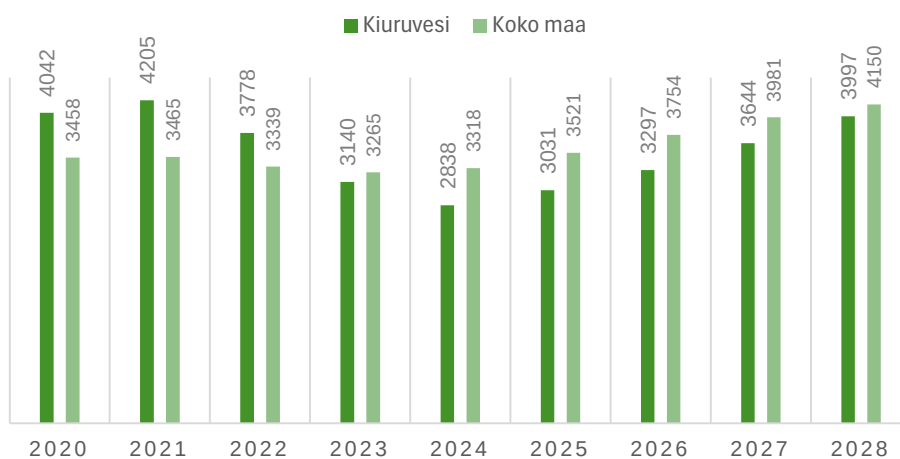
Suunnitelmakaudella lainat euroa/asukas lisääntyy. Taloussuunnitelmaan on arvioitu, että nostettava pitkäaikaisen lainanmäärä on vuonna 2027 10 milj. euroa ja vuonna 2028 5 milj. euroa.

Lainasaldo vuoden lopussa milj. euroa

Kuvio 10. Lainasaldo vuoden lopussa.

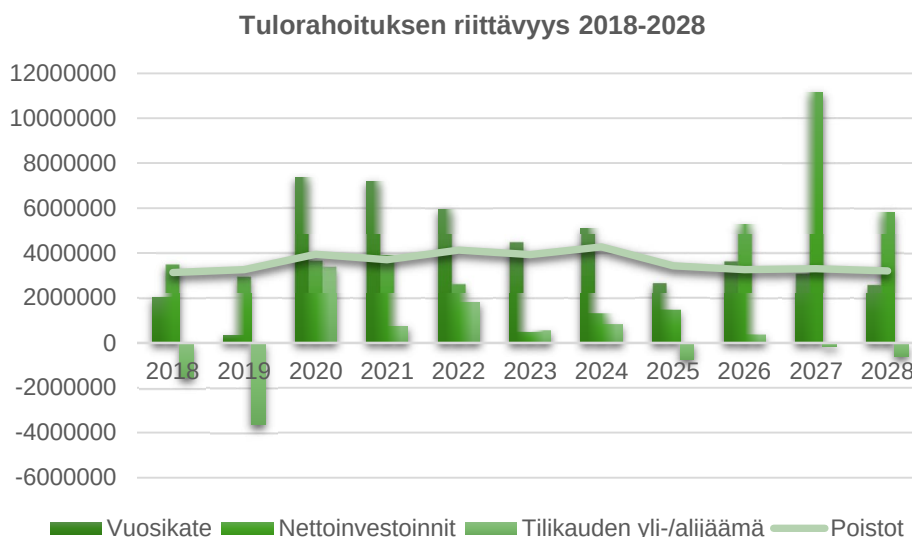
Lainat €/asukas Kiuruvesi/Koko maa

Kuvio 11: Arvio asukaskohtaisen lainamäärän kehityksestä 2020–2028 (lähde: VM: Kuntatalousohjelman painelaskelmakehikko, syksy 2025).

Tulorahoituksen riittävyys

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin ja lainan lyhennyksiin. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Tämä edellyttää, että poistojen määrä vastaa keskimääräisiä vuotuisia korvausinvestointeja. Investointimenot kasvavat vuodesta 2026 lähtien eikä tulorahoitus enää riitä.

Kuvio 12. Tulorahoituksen riittävyys vuosina 2018-2028.

3.3. YHTEENVETO TALOUDEN KEHITYKSESTÄ SUUNNITELMAKAUDELLE

Kaupungin talous on vakaa vuonna 2026, mutta kiristyy suunnitelmavuosille kouluinvestoinnin edetessä. Myös suunnitteilla oleva valtionosuusuudistus heikentää kaupungin taloutta. Tärkeää on varmistaa, että muutosten jälkeenkin kaupungin rahoitus on kunnossa ja vakaalla pohjalla. Tämä edellyttää kaupungilta aikaisempien vuosien tapaan pitkäjänteistä ja vastuullista taloudenpitoa.

Valtuusto päätti 10.11.2025 § 75, että kaupunki ottaa vuoden aikalisän sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kiinteistöjen yhtiöittämisessä. Aikalisän aikana on tarkoituksena selvittää Kiuruvedellä valitsevaa todellista kiinteistömarkkinatilannetta vielä uudelleen huomioon ottaen hyvinvointialueen esittämät vuokrauksen ehdot, vuokrahinnat ja 12 kk irtisanomisaika. Lisäksi aikalisän aikana on tärkeää laatia mahdollisesti perustettavan yhtiön taloudellinen mallinnus uudelleen, koska hyvinvointialueen tarjoama vuokrataso näyttäytyy tässä hetkessä riittämättömältä. Vuoden 2026 talousarviolaadinnan edetessä on todettu, että mahdollisesta omaisuusjärjestelyjen muutoksesta tulee aiheutumaan myös kunnalle mittava taloudellinen heikentyminen. Kiinteistöjen yhtiöittämistä ei olla huomioitu talousarvion suunnitelmavuosille. Mikäli nämä huomioitaisiin, kasvaisi vuosien 2027 ja 2028 alijäämä noin 800 000 euroa.

3.4. TALOUSARVION SITOVUUS

Kuntalain 110 §:n mukaan talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Tavoitteet ovat osa talousarviota, jota kaupungin toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava.

Käyttötalousosa (sisältää ulkoiset ja sisäiset)

Tulosaluekohtaiset (=tehtäväaluekohtaiset) määrärahat ja tuloarviot ovat kaupunginvaltuustoon nähden sitovia bruttomääräisenä. Poikkeuksena ovat kuitenkin työllisyyden hoitaminen, elinkeinojen kehittäminen sekä vesi- ja viemärilaitos, joiden määrärahat ja tuloarviot ovat sitovia nettoperiaatteen mukaan.

Tulosaluekohtaiset toiminnalliset tavoitteet ja perustelut esitetään sitovina. Lisäksi mukana on informaatiotietona toimintaa ohjaavia tavoitteita, tunnuslukuja ja mittareita.

Tuloslaskelmaosa

Verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja – menot, satunnaiset erät ja tilinpäätössiirrot ovat kaupunginvaltuustoon nähden sitovia eriä.

Rahoitusosa

Kaikki rahoituksen rahavirran erät ovat kaupunginvaltuustoon nähden sitovia.

Investointiosa

Investoinnit ovat sitovia kaupunginvaltuustoon nähden toimitelinkohtaisesti hankeryhmittäin seuraavasti:

Kaupunginhallitus

Maa-alueet
Kiinteät rakenteet
Koneet ja laitteet
Sijoitukset ja muut pitkävaikutteiset menot

Sivistyslautakunta

Kiinteät rakenteet
Koneet ja laitteet

Tekninen lautakunta

Rakennusvalvonta
Kiinteistöt
Tiet ja alueet
Liikuntapalvelut
Vesi- ja viemärilaitos

Kaupunginvaltuuston hyväksyttyä talousarvion saattaa kaupunginhallitus sen täytäntöönpano-ohjeineen lautakuntien noudatettavaksi. Kaupunginhallitus ja lautakunnat hyväksyvät sen jälkeä tulosaluekohtaiset käyttösuunnitelmat ja hankesuunnitelmat. Käyttösuunnitelman hyväksyy toimielin, joka on tulosvastuussa tavoitteiden toteutumisesta ja joka on tilivelvollinen tulosalueen taloudesta. Hankesuunnitelmalla tarkoitetaan toimielimen toimivaltaan kuuluvan investointiosan jakamista eri hankkeille.

Määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenvetolaskelma

Ulkoiset/1000 €	SITOVUUS	MÄÄRÄRAHAT	TULOARVIOT
KÄYTTÖTALOUSOSA			
Kaupunginhallitus			
Yleishallinto	brutto	2 947	200
Elinkeinojen kehittäminen	brutto	214	25
Maataloushallinto	brutto	215	84
Työllisyyden hoitaminen	brutto	1 833	0
Hyvinvoinnin ja terv. edistäminen	brutto	912	0
Sivistyslautakunta			
Hallinto	brutto	111	0
Varhaiskasvatus	brutto	5 449	152
Peruskoulutus	brutto	6 761	523
Lukiokoulutus	brutto	1 062	0
Kansalaisopisto	brutto	520	96
Sivistyspalvelut	brutto	511	40
Nuorisopalvelut	brutto	321	126
Tekninen lautakunta			
Hallinto (Tekpa)	brutto	164	0
Rakennusvalvonta	brutto	132	32
Tiet ja alueet	brutto	983	160
Kiinteistöt	brutto	4 369	2 338
Liikuntapalvelut	brutto	234	524
Vesi- ja viemärilaitos	netto	1002	1 816
TULOSLASKELMAOSA:			
Verotulot	brutto		15 595
Valtionosuudet	brutto		9 428
Korkotulot	brutto		5
Muut rahoitustulot	brutto		1 152
Korkomenot	brutto	371	
Muut rahoitusmenot	brutto	66	
INVESTOINTIOSA:			
Kaupunginhallitus			
Maa-alueet	brutto	300	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	brutto	0	
Koneet ja laitteet	brutto	0	
Sijoitukset ja muut pitkävaik.menot	brutto	810	
Sivistyslautakunta			
Kiinteät rakenteet	brutto	30	
Koneet ja laitteet	brutto	43	
Tekninen lautakunta			
Rakennusvalvonta	brutto	12	
Kiinteistöt	brutto	3255	
Tiet ja alueet	brutto	395	70
Vesi- ja viemärilaitos	brutto	370	
RAHOITUSOSA:			
Antolainasaamisten vähennys			32
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	brutto		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	brutto	1 602	
Saamisten muutos	brutto		
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		34994	32 137
Valmistus omaan käyttöön on 11 000 euroa.			

Taulukko 15. Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenvetolaskelma sekä määrärahan sitovuus. Taulukossa on eriteltynä käyttötalouden, tuloslaskelmaosan, investointiosan ja rahoitusosan kaupunginvaltuustoon nähden sitovat erät.

Toimintakatteen raami ja TA 2025 toimitelimitäin (ulkoiset)

Toimintakate	TA 2025	Raami 2026	TA 2026	Ero %
Kaupunginhallitus	-5 719 015	-5 928 000	-5 837 111	-1,53 %
Sivistyslautakunta	-13 961 417	-14 529 200	-13 797 816	-5,03 %
Tekninen lautakunta	-2 632 430	-2 742 000	-2 554 743	-6,83 %
Kaupunki yhteensä	-22 312 862	-23 199 200	-22 189 670	-4,35 %

Taulukko 16. Toimielimien toimintakate TA 2025, Raami 2026, TA 2026 ja Raami26-TA26 ero %.

3.5. KAUPUNKIKONSERNI

Tytäryhteisöille asetettavat tavoitteet kaupungin talousarviossa sekä toteutumisen seuranta

Valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta (KuntaL 14 §). Tavoitteilla ohjataan konsernijohtoa, kaupunkia eri yhteisöissä edustavia henkilöitä sekä tytäryhteisöjä. Valtuuston tulee ohjata asettamallaan tavoitteilla myös tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Tavoitteiden lisäksi yhtiöiden taloudellista asemaa seurataan tunnuslukujen avulla. Tytäryhteisöille asetettavat tavoitteet tulee pääsääntöisesti ottaa kaupungin voimassa olevaan talousarvioon ja – suunnitelmaan.

Kaupunkistrategia ja omistajaohjauksen periaatteet (KuntaL 14 §, 46 §)

Valtuusto asettaa strategiset tavoitteet kaupunkikonsernissa samaan tapaan kuin se määrittelee ne kaupungissa. Konserniyhtiöille asetettavat liiketoiminnan strategiset kehittämistavoitteet sekä toiminnan ja talouden tavoitteet tulee määritellä siten, että ne perustuvat kaupunkistrategiaan sekä yhtiöiden luokitteluun, niiden merkittävyyden ja riskien mukaan.

Omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kaupungin tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kaupunkikonsernin kokonaisuus. Tytäryhteisön perustamisella tulee aina olla jokin kaupungin toimintaan liittyvä strateginen tavoite ja tytäryhteisön tulee lähtökohtaisesti pyrkiä toteuttamaan näitä omistajan tavoitteita ja tarkoituksiperiä sekä ottaa toiminnassaan ja päätöksenteossaan huomioon yhteisön asema osana kaupunkikonsernia.

Kaupunginvaltuuston 11.4.2022 hyväksymä Kiuruveden kaupunkistrategia on laadittu vuosille 2022–2025.

Konserniohje (KuntaL 47 §)

Kuntalain 47 §:n mukaan omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Kunnan tytäryhteisön hallituksen **kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus. Konserniohjetta sovelletaan** kunnan tytäryhteisöjen sekä soveltuvien osin osakkuusyhteisöjen omistajaohjaukseen.

Konserniohjeessa annetaan tarpeelliset määräykset muun muassa kaupunkikonsernin talouden ja investointien suunnittelusta ja ohjauksesta, konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestämisestä sekä konsernin sisäisistä palveluista.

Valtuusto on hyväksynyt Kiuruveden kaupungin konserniohjeen 11.12.2019.

4. TALOUSARVIO 2025 JA TALOUSSUUNNITELMA 2026 - 2027

4.1. KÄYTTÖTALOUS

KAUPUNGINHALLITUS / YLEISPALVELUKESKUS

Yleispalvelukeskuksen johtaja: Hallintojohtaja

Tulosalueet: Yleishallinto, elinkeinojen kehittäminen, maataloushallinto, työllisyyden hoitaminen, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

YLEISHALLINTO

Vastuuhenkilö: hallintojohtaja

Tulosalueen toimintastrategia

Yleishallinnon keskeisiä tehtäviä on kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen toimialaan kuuluvien asioiden valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävät. Yleishallinto vastaa henkilöstön ja työnantajan välisestä yhteistoiminnasta yhteistoimintaelimessä ja valmistelee henkilöstöjaostolle kuuluvat asiat. Yleishallinto huolehtii sisäisestä ja ulkoisesta tiedottamisesta. Yleishallinnon tehtävänä on myös avustaa ja tukea kaupunkikonsernin johtoa tavoitteellisessa johtamisessa, toimintojen kehittämisessä, organisoimisessa ja rahoittamisessa. Lisäksi se tukee ja luo edellytyksiä muiden palvelukeskusten tulokselliselle toiminnalle sekä antaa tietoon ja osaamiseen perustuvia asiantuntijapalveluja.

Tulosalueen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2026–2027

1. Toimintaa ohjaa valtuuston hyväksymä strategia, jonka mukaan kaupungin tulot ja menot ovat tasapainossa. Tase on terveellä pohjalla. Investoinnit ovat järkeviä, kestäviä ja suunnitelmallisia.
2. Talousstrategian tärkein tavoite on pitää kaupungin tase ylijäämäisenä, vuosikate kattaa suunnitelman mukaiset poistot.
3. Tuetaan kaupungin vetovoimaisuutta ja markkinointia.

Tulosalueen palvelusuunnitelman kuvaus vuodelle 2026

Yleishallinnon tulosalueen tehtävänä on järjestää ja tuottaa kaupungin hallinto- ja talouspalvelut, mukaan lukien luottamushenkilöorganisaation toimintaan liittyvät hallinnolliset ja taloudelliset tehtävät.

Kaupungin talouden hoitaminen kiristyvässä taloudellisessa toimintaympäristössä kouluinvestointitarve huomioiden edellyttää tarkkaa talouden suunnittelua vuosille 2026–2028.

Vuonna 2026 ei järjestetä paikallisia eikä valtakunnallisia vaaleja. Muutoinkaan vuodelle 2026 ei ole luvassa toiminnallisia muutoksia, joten yleishallinnossa keskitytään toiminnan vakauttamiseen.

Kaupunginhallituksen ja valtuuston tulee seurata kaupungin taloudellisen tilanteen kehittymistä neljännesvuosiraportoinnin kautta. Kaupungin päättäjille tärkeä työkalu on myös tutkiahallinto.fi sivusto ja siellä olevat kuntien vertailu- yms. tiedot.

Sähköisiä järjestelmiä hyödynnetään toimielinten kokouksissa ja tekoälyn tuomia mahdollisuuksia selvitetään.

Tulosalueen tehtävänä on tukea kaupunginhenkilöstön hyvinvointia ja jaksamista.

Tulosalueen käyttötalouden tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2026

1.	Tavoite: Vakautetaan toimintaa sekä panostetaan henkilöstön hyvinvointiin ja jaksamiseen. Toimenpide: Järjestetään yhteisiä tyky-tilaisuuksia ja jatketaan hyväksi havaittuja henkilöstöetuja. Päivitetään ohjeistuksia. Mittari: Henkilöstökyselyn tulokset, sairauspoissaolomäärät, päivitettyjen ohjeistusten määrä (kpl)
2.	Tavoite: Panostetaan sisäiseen ja ulkoiseen viestintään. Toimenpide: Pidetään internetsivut ja henkilöstön intranet ajan tasalla ja päivitetään ne. Päivitetään sosiaalista mediaa aktiivisesti. Luodaan kaupungintalon infosta helposti lähestyttävä asiakaspalvelupiste. Mittari: Kuntalaisilta ja henkilöstöltä saatu palaute.
3.	Selvitetään talous- ja henkilöstöhallinnon yhteistyömahdollisuuksia yhdessä muiden Ylä-Savon kuntien kanssa. Toimenpide: Osallistutaan aktiivisesti valmisteluun ja tuodaan asia päätöksen tekoon. Mittari: Päätös talous- ja henkilöstöhallinnon yhteistyöstä.
4.	Ylijäämäinen tulos vuonna 2026. Varautuminen valtionosuusuudistukseen, sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kiinteistöjen yhtiöittämiseen ja kouluinvestointiin. Toimenpide: Talouden tarkka seuranta Mittari: Vuoden 2026 tulos.

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelle 2026

Vuonna 2024 käydyt yhteistoimintamenettelyt ovat kuormittaneet henkilöstöä. Tehtävien uudelleen organisointi ja epävarmuus oman työn jatkumisesta näkyvät edelleen. Henkilöstön sairauspoissaolot ovat kasvussa. Henkilöstö on kaupungin tärkein voimavara, joten satsaaminen henkilöstön jaksamiseen on tärkeää. Varhaisella tuella ja ennaltaehkäisevillä toimilla voidaan vähentää henkilöstön sairauspoissaoloja ja työssä viihtymistä.

Henkilöstön hyvinvoinnin tukemiseen on varattu yhteensä 60 000 € sisältäen 100e/työntekijä e-passirahan, henkilöstön uimahalli- ja kuntosalimaksujen tukemisen, henkilöstön yhteisen työhyvinvointiatukevan päivän ja henkilöstöjuhlan. Yhteistyötä tiivistetään myös työterveyshuollon kanssa ja mietitään korvaavan työn toimintamalleja.

Tulosalueelle on varattu määräraha koko kvtes ja ovtes osio g:n tasopalkkauksen täytäntöpanoon siten, että henkilöstön palkat korotetaan oikealle tasolle jo heti vuoden 2026 alusta lukien. Alkuperäinen tavoite oli harmonisoida palkat sopimuskauden aikana, mutta tämä on aiheuttanut epäarvoisuutta henkilöstön keskuudessa, koska usean työntekijän palkka on ollut kaukana omasta tasopalkasta. Talousarviomuutosten yhteydessä määräraha jaetaan oikeille kustannuspaikoille.

Tarkka taloudenpito korostuu kouluinvestoinnin alkaessa. Vuoden 2026 aikana tarkastellaan myös sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kiinteistöjen yhtiöittämisen tarvetta uudelleen ja laaditaan yhtiön taloudellinen mallinnus uudelleen vuokratason varmistuttua. Vuoden aikana tulee valmistautua myös tulevaan valtionosuusuudistukseen, jonka myötä peruspalveluiden valtionosuuksiin on luvassa leikkauksia.

Vuosi 2025 näytti, miten haavoittua talous- ja henkilöstöhallinnon henkilöstöresurssi on. Yhteistyömahdollisuuksien selvittäminen Ylä-Savon muiden kuntien kanssa on erittäin ajankohdainen ja välttämätön.

Kaupungin valtuuston hyväksymä strategia ohjaa keskeisesti talousarvion ja tulevien vuosien taloussuunnitelman ohella kaupungin kehittämistä, suunnittelua ja päätöksentekoa. Tärkeää on saada päättäjät, viranhaltijat ja työntekijät sitoutumaan strategiaan tavoitteisiin.

Kaupungin sisäisen ja ulkoisen viestinnän rooli on merkittävä henkilöstön ja kuntalaisten tiedottamisessa. Avoin ja oikea-aikainen viestintä tukee niin henkilöstön jaksamista ja työssä viihtymistä kuin kuntalaistenkin hyvinvointia ja osallisuutta.

Yhteistoimintaosuudet ja jäsenmaksut	
Pohjois-Savon liiton maksuosuus	58 700 €
Pohjois-Savon liiton kehittämisrahasto	6 400 €
Suomen kuntaliiton jäsenmaksu	18 600 €
Suomen kuntaliitto, kuntatyönantajat	4 900 €
Kuopion kaupunki, Mielitekoa-hanke	5 554 €
Iisalmen kaupunki, Ankkuri työ	7 000 €
Snellman instituutti	1 500 €
Kuopion alueen kauppakamari	2 500 €
Suomen Hevostietokeskus	500 €
Suomen kotiseutuliitto	320 €
Ylä-Savon Teollisuus ry	80 €
Yhteensä	

Tuloarviot ja määrärahat sekä laskennalliset kustannukset (ulkoiset ja sisäiset)

110 YLEISHALLINTO	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	179 238	100 220	199 517	199 517	199 517
Toimintamenot	-2 859 847	-2 806 499	-2 947 209	-2 900 649	-2 939 167
Toimintakate (Netto)	-2 680 609	-2 706 279	-2 747 692	-2 701 132	-2 739 650
Sisäiset tulot	100 444	114 758	93 845	93 845	93 845
Sisäiset menot	-197 962	-211 169	-195 790	-197 748	-199 725
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	-12 713	-7 145	-16 680	-56 680	-54 860
Muut laskennalliset kustannukset	-87 492	-91 645	-86 890	-86 890	-86 890
Tehtävän kokonaiskustannukset	-3 158 013	-3 116 458	-3 246 569	-3 241 967	-3 280 642

ELINKEINOJEN KEHITTÄMINEN

Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja

Tulosalueen toimintastrategia

Elinkeinojen kehittämisen tavoitteet määräytyvät kaupunkistrategian mukaisesti. Yritys- ja elinkeino-ohjelma tarkentaa tavoitteita.

Elinkeinopalvelut muodostuu yritysneuvonnasta sisältäen myös maatiloiden sivuelinkeinojen neuvonnan. Elinkeinopalvelut osallistuu markkinointitoimenpiteisiin elinkeinojen osalta ja hankevalmisteluun.

YRITYSNEUVONTA

Tulosalueen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2027–2028

1. Uuden yritystoiminnan saaminen, sekä pienten ja keski suurten yritysten neuvonta, tukeminen, kasvun edistäminen sekä eri hankkeiden hyödyntäminen toiminta-alueella. Edesauttaa yrityksiä onnistuneeseen omistajanvaihdokseen.
2. Teknologia-, metsä- ja bioenergiateollisuuden sekä elinkeinotoiminnan infra -rakentamisen tukeminen erityisasiantuntijapalveluiden kautta. Järkivihreän talouden ja biopolttoaineiden käytön edistämisen tukeminen. Tuuli- ja aurinkoenergiահankkeiden mahdollisuuksien hyödyntäminen ja 3K – hanke yhteistyössä Pihtiputaan kunnan ja Pyhäjärven kaupungin kanssa. Yritysyhteistyön kehittäminen tapaamisten ja yritysvierailujen avulla.
3. Ylä-Savolle on laadittu kehittämisstrategia, jossa yhtenä painopisteenä on kansainvälisen työvoiman rekrytointi ja kansainvälisten opiskelijoiden saaminen Ylä-Savoon. Elinkeinopalvelut on mukana tukemassa yrityksiä osaavan työvoiman saamiseksi Kiuruvedelle ja työntekijöiden kotouttamisessa alueelle. Yhteistyö seudullisten toimijoiden kanssa jatkuu edelleen, kuten esim. kunnat ja oppilaitokset. Pohjois-Savon matkailun edistäminen tapahtuu yhteistyössä matkailutoimijoiden kanssa, kuten vuonna 2023 perustetun maakunnallisen Pohjois-Savon matkailu Oy:n kanssa yhteistyössä. Vuoden 2025 alussa toimintansa aloitti Ylä-Savon työllisyysalue, jolloin kuntien järjestämisvastuulle siirtyivät työllistämispalvelut ja kotouttamiseen liittyvät asiat. Kaupunki tekee tiivistä yhteistyötä työllisyysalueen kanssa.

Tulosalueen palvelusuunnitelman kuvaus vuodelle 2026

Yritysneuvonnan tehtävänä on neuvoa yrityksen perustamisasioissa ja yritystoiminnan käynnistämisessä. Elinkeinopalvelut pyrkivät aktivoimaan alueen uusyrityspuolesta (sisältäen maatalouden sivuelinkeinot) ja toimivien yritysten valmiuksia toimia ja kehittyä mm. erilaisten tilaisuuksien ja hankkeiden kautta.

Omistajan/sukupolvenvaihdoksia pyritään edistämään hankkeiden ja neuvonnan avulla. Yritysneuvoja on tukena yrityksen elinkaaren eri vaiheissa, kuten kehittäminen, kasvu, omistajanvaihdos ja mahdollisissa yrityksen ongelmatilanteissa.

Yritysneuvonta on mukana uusiutuvan energian hankkeissa neuvon alan yrittäjiä sijoittautumisessa ja yritystoimintaan liittyvissä asioissa, kuten rahoitus ja toimitila-asiat. Rahoitusneuvonta sisältää rahoitusmahdollisuuksien selvittelyn ja rahoituksen hakemisen tarvittaessa yhdessä yrittäjän kanssa. Rahoitusneuvonta pitää sisällään mm. Pohjois-Savon ELY-keskuksen avustushankkeet, Business Finlandin ja Finnveran rahoitusmahdollisuudet sekä Leader –rahoituksen. Yrittäjille tullaan jatkossakin järjestämään rahoitusinfoja eri tukimahdollisuuksista. Yritysneuvontaan kuuluu myös sijoittautumispalvelut eli uusien yritysten saaminen Kiuruvedelle.

Yritysneuvonta on myös tukena ulkomaalaisten ja ulkomaisen työvoiman kotouttamisessa ja heille työpaikkojen saamisessa yhteistyössä maahanmuuttotyönasiantuntijan kanssa.

Yritysneuvonnan vastuulla on neuvonnan lisäksi starttirahalausuntojen laatiminen. Matkailu-markkinointia tehdään yhteistyössä mm. Pohjois-Savon Matkailu Oy:n kanssa.

Yritysneuvonta tekee yhteistyötä muun muassa seuraavien kumppaneiden kanssa:

- yhteinen toimitilarekisteri Iisalmen kaupungin, Sonkajärven, Vieremän kanssa
- matkailumarkkinointi uuden Pohjois-Savon matkailu Oy:n kanssa
- yhteistyö eri hankkeiden kanssa
- seutuyhteistyö kuntien kanssa.

Tulosalueen käyttötalouden tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2026

1. Yritysneuvonta

Uusien yritysten perustaminen: 25 kpl

Asiakaskontaktien määrä: 90 kpl

Yhteistoimintaosuudet ja avustukset: Ylä-Savon Veturi ry:n seuturaha 23 994 € (3 €/asukas) ja Leader-lisäkehys vuodelle 2026 ja 2027 20 088 euroa, Ylä-Savon ammattiopiston seuturaha 37 250 € (5 €/asukas) ja hallinnointiraha 5 654 €.

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelle 2026

Tavoitteena on, että Kiuruvedelle perustetaan vuosittain uusia yrityksiä 30 kpl.

Markkinoinnissa jatketaan some -viestintää ja tiedotetaan yrittäjille erilaisista tapahtumista ja ajankohtaisista asioista. Pyritään hyödyntämään erilaisia markkinapaikkoja, joiden avulla saadaan Kiuruvedeltä paremmin esille ja tavoittamaan niiden kautta uusia asiakasryhmiä esim. tontti- ja muussa markkinoinnissa. Markkinointikampanjoita ja mm. "Muuta maalle" -teemaa jatketaan eri sisällöin ja tonttikampanjaa uudistetaan. Tarkoitus on siirtyä printtipainatuksista some -viestintään eri alustoilla.

Budjettiin on varattu markkinointiin 75 000 €, josta osallistavaan budjetointiin 15 000 € ja Kiuruveden Urheiluautoilijat ry:n järjestämän KiuruvedenUA 60V Juhlarallin markkinointi- ja yhteistyösopimukseen 6 000 €.

Pohjois-Savon liiton avustus 3K hankkeeseen on enintään 214 326 euroa (80 % hyväksyttävistä nettokustannuksista). Hankkeen kuntarahoitusosuus vuosille 2026–2027 on yhteensä 53 579 euroa, joka jaetaan Kiuruveden ja Pyhäjärven kaupunkien ja Pihtiputaan kesken. Vuoden 2026 Kiuruveden kaupungin omavastuuosuus 10 839 euroa.

Talousarviossa on varattu 30 000 € Iskelmäviikko yhteistyö- ja markkinointisopimukseen.

Tuloarviot ja määrärahat sekä laskennalliset kustannukset (ulkoiset ja sisäiset)

130 ELINKEINOJEN KEHITTÄMINEN	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	31 609	25 600	24 500	24 500	24 500
Toimintamenot	-313 694	-270 639	-238 339	-240 908	-243 472
Toimintakate (Netto)	-282 085	-245 039	-213 839	-216 408	-218 973
Sisäiset menot	-15 624	-8 847	-10 450	-10 555	-10 661
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	-59 940	-54 485	-52 880	-52 880	-52 880
Muut laskennalliset kustannukset	-11 995	-12 029	-3 591	-3 591	-3 591
Tehtävän kokonaiskustannukset	-401 253	-346 000	-305 260	-307 934	-310 604

MAATALOUSHALLINTO

Vastuuhenkilö: Maataloussihteeri

Tulosalueen toimintastrategia

Kiuruveden kaupunki toimii järjestäjäkuntana Kiuruveden kaupungin sekä Keiteleen ja Piela-veden kuntien muodostamalla, 1.1.2012 toimintansa aloittaneella maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueella. Yhteistoiminta- alueen nimeksi on vakiintunut Luoteis-Savon maaseutupalvelut. Kiuruveden kaupunki on tehnyt Ruokaviraston kanssa maksajavirastosopimuksen, jonka mukaisesti Luoteis-Savon maaseutupalvelut huolehtii maaseutuhallinnon järjestämisestä niin, että maaseutuhallinnon tehtävät tulevat hoidetuiksi Euroopan unionin ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Maataloushallinto tuottaa yhteistoiminta-alueen maatalousyrittäjille laadukkaat ja kustannustehokkaat kuntatasolle kuuluvat maaseutuhallinnon lakisääteiset palvelut eli hoitaa viljelijätukihakemusten käsittelyyn ja tukien maksuun liittyvät sekä muut maataloushallinnon lakisääteiset viranomaistehtävät. Vuonna 2026 yhteistoiminta-alueen maataloushallinnon jaettavat kustannukset jaetaan sopimuskuntien kesken vuoden 2025 peltotukihakemuksen jättäneiden tilojen lukumäärien suhteessa. Tukea hakeneita tiloja on vuonna 2025 yhteistoiminta-alueella yhteensä 550 kappaletta: Kiuruvedellä 331, Pielavedellä 160 ja Keiteleellä 59.

Maataloushallinnon vastuualueeseen kuuluu viranomaistehtävien lisäksi maataloushallinnon yhteistoiminta-alueen neuvottelukunnan (M-ryhmä) valmistelijan, esittelijän ja sihteerin tehtävät. Maataloushallinto osallistuu resurssien puitteissa maatilatalouden ja kylien kehittämistä koskevien EU-rahoitteisten tai muiden vastaavien hankkeiden valmisteluun ja hallinnointiin esimerkiksi osallistumalla hankkeiden ohjausryhmätyöskentelyyn sekä muuhun sidosryhmätoimintaan. Maataloushallinnon kautta maksetaan Kiuruveden kaupungin kylillä toimivien yhdistysten toiminta-avustukset.

Tulosalueen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2027–2028

1. Hoidetaan maksajavirastosopimuksen mukaiset sekä muut maataloushallinnon lakisääteiset viranomaistehtävät ja varmistetaan maataloushallinnon palvelujen saavutettavuus yhteistoiminta-alueella.
2. Välitetään viljelijöille tietoa maatalouden tukijärjestelmistä sekä ohjataan viljelijöitä oikeille tiedonlähteille ja auttajatahoille toimintaympäristössä tapahtuvien jatkuvien muutosten tuomissa haasteissa. Kouluttaudutaan myös itse kuluvan ja tulevan rahoituskauden tukijärjestelmiin ja niiden muutoksiin liittyen.
3. Päivitetään varautumiseen liittyvät suunnitelmat ja koulutukset kunnittain yhteistyössä muiden varautumista määrittävien ja hallinnoivien viranomaisten kanssa.

Tulosalueen palvelusuunnitelman kuvaus vuodelle 2026

1. Käsitellään ja maksetaan EU- ja kansalliset maataloustuet valtakunnallisessa aikataulussa.
2. Täytetään maksajavirastosopimuksen mukaiset velvoitteet sekä huolehditaan maataloushallinnon muiden viranomaistehtävien, kuten hukkakaura- ja petovahinkotarkastusten suorittamisesta.
3. Viimeistellään poikkeusolojen VAP- viljelijöiden ja ajoneuvovarauxsiin liittyvät päivitykset.

Tulosalueen käyttötalouden tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2026

1. Varmistetaan ripeällä käsitellyllä, että viljelijätukihakemukset ovat valmiit keräiltäväksi maksuprosessiin viivytyksettä ja välittömästi, kun Ruokavirasto aloittaa maksatukset kunkin tuen kohdalla.

2. Järjestetään viljelijöille keväällä 2026 kertaavaa koulutusta CAP27- rahoituskauden tukijärjestelmien tukiehdoista ja muutoksista. Toimitaan koulutusten järjestämisessä yhteistyössä ELY-keskuksen, muiden yt-alueiden sekä tuottaja- ja neuvontaorganisaatioiden kanssa. Ohjataan viljelijöitä hyödyntämään Välitä Viljelijästä- projektia muutoshasteiden kohdassa sekä osallistutaan projektin järjestämiin tapaamisiin ja koulutuksiin. Osallistutaan Ruokaviraston järjestämiin tuki- ja maataloushallinnon tietojärjestelmiä koskeviin koulutuksiin.
3. Järjestetään maataloushallinnon palveluiden saatavuus yhteistoiminta-alueen jokaisessa kunnassa. Kiuruvedellä asiointi lähipalveluna on mahdollista pääsääntöisesti jokaisena arkipäivänä.

Maatalouden tukihallintoyksikkö / tuet

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kiuruvesi, Pielavesi, Keitele: tukea hakeneet tilat yhteensä, kpl	574	570	540	530	515
Kiuruvesi, Pielavesi, Keitele: maataloustuet yhteensä, milj. euroa	30,8	30,5	30,2	29,8	26,0
Kiuruvesi: maataloustuet yhteensä milj. euroa	22,4	21,8	21,6	21,4	18,5
Kiuruvesi: Tukea hakeneiden tilojen lukumäärä, kpl	345	340	325	320	310

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelle 2026

Laki maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa (210/2010) velvoittaa kuntaa vastaamaan alueellaan maaseutuhallinnon järjestämisen siten, että maaseutuhallinnon tehtävät tulevat hoidetuiksi Euroopan unionin ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Maksajavirastosopimus määrää, että maataloustukihakemusten käsittelyprosessissa tarvitaan vähintään neljä virkasuhteessa olevaa viranomaista hakemusten käsittelyn eriyttämisvaatimusten täyttämiseksi

Tuloarviot ja määrärahat sekä laskennalliset kustannukset (ulkoiset ja sisäiset)

140 MAATALOUSHALLINTO	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	79 285	88 401	84 136	84 136	84 136
Toimintamenot	-208 846	-229 379	-214 771	-226 493	-231 760
Toimintakate (Netto)	-129 561	-140 978	-130 635	-142 357	-147 624
Sisäiset menot	-16 631	-11 567	-12 600	-12 726	-12 853
Laskennalliset kustannukset					
Muut laskennalliset kustannukset	-13 764	-14 084	-14 022	-14 022	-14 022
Tehtävän kokonaiskustannukset	-239 241	-255 030	-241 393	-253 241	-258 635

TYÖLLISYYDEN HOITAMINEN

Vastuuhenkilö: hallintojohtaja

Tulosalueen toimintastrategia

Julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyi työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille 1.1.2025. Ylä-Savon työllisyysalue vastaa Iisalmen, Kiuruveden, Vieremän, Sonkajärven ja Pielaveden työvoimapalveluista. Iisalmi on vastuukuntana yläsavolaisten yhteisellä työllisyysalueella.

Tulosalueen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2027–2028

1. Kaupungilla on aktiivinen rooli TE-palvelujen kehittämisessä ja toimeenpanossa yhdessä Iisalmen kaupungin ja muiden Ylä-Savon työllisyysalueeseen kuuluvien kuntien kanssa.
2. Tuetaan yrityksiä ja kotitalouksia nuorten kesätyöllistämässä

Tulosalueen palvelusuunnitelman kuvaus vuodelle 2026

Ylä-Savon työllisyysalueelle on kaikkiin kuntiin perustettu lähipalvelupisteet, joissa työskentelee työllisyysasiantuntijoita. Alueelliset palvelut toteutetaan kuntapariajatuksella eli Iisalmen ohella Sonkajärvi ja Vieremä sekä Kiuruvesi ja Pielavesi muodostavat kuntaparit, joissa työskentelee mm. työnantajapalvelut, koulutuspalvelut, ammatinvalinnanohjaus ja kotoutumisen työllisyysasiantuntijat. Työllisyysalueella on myös koko työllisyysalueen tehtäviä hoitavia asiantuntijoita mm. palkkatuet, työttömyysturvan konsultaatio, avoin asiointi, valmennuspalvelut sekä talousasiantuntija.

Työllisyysalueiden toiminnan kansallisen tason tavoitteena on kasvattaa työllisyyttä edistämällä työn kysyntää ja tarjontaa valtion ja kuntien välisellä yhteistyöllä sekä vahvistaa alueiden elinvoimaa ja kilpailukykyä asiakaslähtöisillä palveluilla hyödyntämällä kuntaekosysteemin mahdollisuuksia. Rahoitusvastuu kannustaa kuntia huolehtimaan alueen työllisyydestä sekä järjestää työttömille työnhakijoilla mahdollisimman tehokkaista palveluita, jotka johtavat työllistymiseen.

Työttömyysturvan rahoitusvastuu laajeni kaikista etuuslajeista 1.1.2025 alkaen. Rahoitusvastuu päättyy vain työllistymällä tai tutkintoon johtavalla koulutuksella.

Tulosalueen käyttötalouden tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2026

1. Tavoite: Pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyyden sekä passiivisen työmarkkinatuen kantaosuuden pienentäminen ja kasvun hillitseminen.

Toimenpide: Etsitään yhdessä TE-toimiston kanssa uusia keinoja. Tuetaan työllistymistä.

Mittari: Työttömyysprosentti

2. Tuetaan nuorten tutustumista työelämään ja sen pelisääntöihin.

Toimenpide: Tarjotaan kunnasta kesätyöpaikkoja nuorille.

Mittari: Kesätyössä olleiden nuorten määrä ja kesätyötukea saaneiden yritysten määrä

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelle 2026

Iisalmen kaupunki laskuttaa kunnilta kuukausittain Ylä-Savon työllisyysalueen yhteistoimintakorvauksen.

Yritysten tukeminen nuorten kesätyöllistämisessä mahdollistaa nuorten tutustumisen työelämään ja sen pelisääntöihin. Erityisesti pienempien yritysten kohdalla kaupungin maksamalla tuella on merkitystä ja se vaikuttaa merkittävästi niiden työllistämismahdollisuuksiin. Yritysten ja kotitalouksien työllistämisavustus 23 500 €.

Nuorten kesätyöllistäminen 20 000 €.

Toimi-säätiön avustus 30 000 €.

Ylä-Savon tuki 30 000 €. Ylä-Savon työllisyysalueen kuntien yhteinen harkinnanvarainen työllistämistuki.

Muut yhteistoimintaosuudet:

- Iisalmen kaupunki työllisyysalueen kustannukset 835 175 €
- Toimi-säätiö laskuttaa TÄSMÄT-hankkeesta 2156 €
- Yhteensä 837 331 euroa.

Työttömyysturvan rahoitusvastuu 880 000 euroa.

Tuloarviot ja määrärahat sekä laskennalliset kustannukset (ulkoiset ja sisäiset)

150 TYÖLLISYYDEN HOITAMINEN	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	102 263	0	0	0	0
Toimintamenot	-814 453	-1 734 057	-1 832 672	-1 851 433	-1 870 321
Toimintakate (Netto)	-712 189	-1 734 057	-1 832 672	-1 851 433	-1 870 321
Sisäiset menot	0	-18 474	0	0	0
Laskennalliset kustannukset					
Muut laskennalliset kustannukset	-11 113	-372	-1 039	-1 039	-1 039
Tehtävän kokonaiskustannukset	-825 566	-1 752 903	-1 833 711	-1 852 472	-1 871 360

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN

Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja

Tulosalueen toimintastrategia

Tulevaisuuden kunnan ytimessä ovat kumppanuudet, jotka tuottavat hyvinvointia kaupungin asukkaille.

Tulosalueen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2027–2028

Kumppanuuksia kehitetään ja arvioidaan niiden vaikuttavuutta kuntalaisten arjessa.

Tulosalueen palvelusuunnitelman kuvaus vuodelle 2026

Yhteistyötä ja kumppanuuksia jatketaan.

Yhteistoimintasopimuksella Iisalmen kaupunki järjestää Kiuruveden, Sonkajärven ja Vieremän ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon palvelut vastuukuntamallin mukaisesti. Eläinlääkintäpalvelujen ja terveysvalvontapalvelujen taloudesta ja kustannusten jaosta on sovittu yhteistoimintasopimuksessa. Tavoitteena on riittävien resurssien turvaaminen palvelutuotannossa.

Kolmannen sektorin ja kaupungin yhteistyö edistävät asukkaiden hyvinvointia ennaltaehkäisevällä otteella.

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelle 2026

Tulosalueelle on varattu HYTE-EPT työntekijän palkkoja.

Ympäristöterveydenhuoltoon on varattu 682 124 euron määräraha.

Vuoden 2026 aikana mietitään vaihtoehtoisia tilaratkaisuja Viskaalintuvan toiminnan jatkon osalta yhteistyössä Kiuruveden urheilijoiden kanssa. Kiuruveden kaupunki arvioi vuonna 2026 kaikkien avustusten jatkon.

Vuoden 2026 aikana arvioidaan nykyiset hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen avustukset ja niiden vaikutukset.

Tulosalueen käyttötalouden tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2026

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen avustukset	
Soteinvalidien Pohjois-Savon Perinneyhdistys ry	1 500 €
Pohjois-Savon Näkövammaiset ry:n äänilehti	500 €
Kiuruveden Varapäre ry:n toiminta-avustus	25 000 €
ja vuokratuki noin	45 136 €
Kiuruveden Urheilijat ry (päiväkeskus- ja tukiasumispalvelut)	160 000 €
ja tilavuokrat veloituksesta (päiväkeskus) arvio	12 311 €
Kiuruveden työttömät	9 000 €
4H- yhdistys (Iisalmi, Pielavesi, Vieremä), lasten kerhotoiminta Kiuruvedellä	6 000 €
Mannerheimin Lastensuojeluliitto, tukihenkilötoiminta	2 250 €

Tuloarviot ja määrärahat sekä laskennalliset kustannukset (ulkoiset ja sisäiset)

160 HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN		TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Tuloarviot ja määrärahat						
	Toimintamenot	-779 647	-892 662	-912 273	-915 773	-925 306
	Toimintakate (Netto)	-779 647	-892 662	-912 273	-915 773	-925 306
	Sisäiset menot	-143 974	-179 580	-168 250	-169 933	-171 632
Laskennalliset kustannukset						
	Muut laskennalliset kustannukset	-571	-1 388	-1 673	-1 673	-1 673
Tehtävän kokonaiskustannukset		-924 192	-1 073 630	-1 082 196	-1 087 379	-1 098 611

SIVISTYSLAUTAKUNTA/ OPETUS- JA SIVISTYSPALVELUKESKUS

Opetus- ja sivistyspalvelukeskuksen johtaja: Lukion rehtori-sivistysjohtaja

Tulosalueet: Sivistyslautakunnan hallinto, varhaiskasvatus, perusopetus, lukiokoulutus, kansalaisopisto, sivistyspalvelut ja nuorisopalvelut

HALLINTO SIVISTYSLAUTAKUNTA

Vastuuhenkilö: Lukion rehtori-sivistysjohtaja

Tulosalueen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2027–2028

1. Valmistaudutaan ennusteen mukaiseen oppilas- ja lapsimäärän vähenemiseen kaikissa toiminnoissa läpi koko hallintokunnan.
2. Osallistutaan uusien tilaratkaisujen suunnitteluun, jotta oppilaille saataisiin terveet ja oikein mitoitettut tilat taloudellisesti järkevällä tavalla.
3. Selvitetään kuntayhteistyön edellytyksiä kansalaisopiston toiminnassa.

Tulosalueen palvelusuunnitelman kuvaus vuodelle 2026

Hallinnon tulosalueen toimintaan kuuluvat sivistystoimen hallinnon toimistopalvelut sekä luottamushenkilöorganisaation toimintaan liittyvät hallinnolliset tehtävät.

Tulosalueen käyttötalouden tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2026

1. Tuetaan Nivan ja Yläkoulun nykyisiä tilaratkaisuja yhteistyössä teknisen palvelukeskuksen kanssa, jotta opiskelu mahdollistuu kouluissa uusien tilojen valmistumiseen saakka. Tähän liittyen ollaan aktiivisesti mukana keskustan uuden koulun suunnittelussa.
2. Kansalaisopiston hallinto ja toiminta yhteistyössä tai itsenäisenä valmistellaan päätöksentekoa varten.
3. Selvitetään yhteistyö Pielaveden pohjoisen koulun ja Rytlyn koulun osalta.

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelle 2026

Opetus- ja sivistyspalvelukeskuksen hallinto on suppea ja toimivaan hallintoon kuuluvien asioiden valmistelu ja toteuttaminen itsessään on peruste käyttötaloudelle.

Tulevan kouluratkaisun hankesuunnitteluvaihe vaatii aikaa ja ison työpanoksen hallinnonkin osalta.

Tuloarviot ja määrärahat sekä laskennalliset kustannukset (ulkoiset ja sisäiset)

190 HALLINTO SIVISTYSLAUTAKUNTA	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintamenot	-112 609	-117 926	-110 859	-113 389	-115 728
Toimintakate (Netto)	-112 609	-117 926	-110 859	-113 389	-115 728
Sisäiset menot	-260	-190	-200	-202	-204
Laskennalliset kustannukset					
Muut laskennalliset kustannukset	-10 580	-9 582	-8 764	-8 764	-8 764
Tehtävän kokonaiskustannukset	-123 449	-127 698	-119 823	-122 355	-124 696

VARHAISKASVATUS

Vastuuhenkilö: Varhaiskasvatuksen johtaja

Tulosalueen toimintastrategia

Monipuolisten palvelujen ja hyvän palveluohjauksen avulla tarjoamme laadukasta varhaiskasvatusta, joka tukee lapsen oppimisen edellytyksiä, elinikäistä oppimista ja koulutuksellisen tasa-arvon toteutumista inklusiivisten periaatteiden mukaisesti. Toimimme huoltajien kanssa yhdessä lapsen tasapainoisen kehityksen ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin parhaaksi.

Tulosalueen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2027–2028

1. Vastataan perheiden muuttuviin tarpeisiin talous huomioiden
2. Syntyvyyden laskun huomioiminen varhaiskasvatuspalveluissa. Huomioidaan päiväkodin henkilöstörakenteen muuttuminen v.2030 lain mukaisesti
3. Uuden varhaiskasvatussuunnitelman, sekä esiopetuksen opetussuunnitelman käyttöönoton jalkauttaminen yksiköissä jatkuu

Tulosalueen palvelusuunnitelman kuvaus vuodelle 2026

Varhaiskasvatusta järjestetään sekä kunnallisena palveluna perhepäivähoidossa ja päiväkodeissa että hankkimalla palvelua yksityiseltä palveluntuottajalta Pilke päiväkodilta. Varhaiskasvatuspalvelujen tehtävänä on yhdessä huoltajien kanssa tukea lasten tasapainoista kehitystä, oppimista ja kasvua.

Esiopetusta järjestetään keskustassa kahdessa kunnallisessa päiväkodissa ja yhdessä yksityisessä päiväkodissa. Esiopetuksessa noudatetaan esiopetuksen opetussuunnitelmaa sekä jokaisessa yksikössä on käytössä oma lukuvuosisuunnitelma. Esiopetuksen tehtävänä on edistää lapsen suotuisia kasvu-, kehitys- ja oppimisedellytyksiä sekä vahvistaa lapsen tervettä itsetuntoa myönteisten oppimiskokemusten avulla.

Kiuruvedellä toimii Avoin päiväkotitoiminta, johon voivat osallistua kotihoidossa olevat lapset ja heidän perheensä. Toiminnan yksi tavoite on vanhemmuuden vahvistaminen, perheiden osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen sekä vertaistuen mahdollistaminen. Vuonna 2026 Avoin päiväkotitoiminta täyttää 40-vuotta.

Varhaiskasvatuksessa keskeistä on varhaiskasvatuksen laadun ylläpitäminen ja kehittäminen. Tavoitteenamme on, että arvioimme varhaiskasvatuksen laatua säännöllisesti vähintään kerran vuodessa. Kunnallista varhaiskasvatuksen laatua arvioidaan Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvin) suositusten mukaisesti nostamalla vuosittain arvioinnin ja kehittämisen kohteeksi painopistealueena olevia laadun kriteereitä. Valssi on digitaalinen palvelu, jolla voidaan toteuttaa arviointitiedonkeruita, saada toimijakohtaisia arviointiraportteja, tuottaa arvioinnin toimipaikkakohtaisia yhteenvetoja sekä julkaista lakisääteisiä arviointituloksia. Vuoden 2026 aikana perehdymme lapsen yksilöllisen tuen tarpeen tunnistamiseen. Arvioinnissa olevan työkalun avulla arvioidaan lapsen tukeen liittyviä käytäntöjä lapsiryhmässä.

Varhaiskasvatustalouden laki muuttui 1.1.2025, jonka myötä velvollisuus laatia paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma on poistunut. Opetushallitus uudistaa varhaiskasvatussuunnitelman perusteet vuoden 2025 aikana. Vuoden 2026 aikana perehdymme päivitettyyn Valtakunnalliseen varhaiskasvatuksen suunnitelman perusteisiin.

Mahdollinen palvelusetelilaki uudistus tulee voimaan 1.1.2026. Uudistuksen tarkoituksena on selkeyttää nykyisin varhaiskasvatukseen sovelletun sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelilain säännökset varhaiskasvatuksen hallinnonalaan sopivaksi. Mahdollinen uudistus vaatii palvelusetelitoiminnan osalta sääntökirjan päivitystä.

Tulosalueen käyttötalouden tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2026

1. Talouden tasapainottaminen vaatii henkilöstön harkittua sijoittelua huomioiden lakisääteisen henkilöstömitoituksen
2. Valmistellaan ja huomioidaan mahdollinen palvelusetelin arvon hinnan nousu
3. Ylä-Savon yhteispilotoinnin mahdollinen vaikutus varhaiskasvatuksen asiakastietojärjestelmään

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelle 2026

Varhaiskasvatus on lakisääteinen palvelu, joka kunnan on tuotettava asukkailleen. Varhaiskasvatuksen tulosalueen tehtävänä on järjestää varhaiskasvatusta niin laajasti ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa on tarvetta. Varhaiskasvatuksen järjestämisessä on noudatettava lain määrittämiä aikarajoja.

Käyttötalous koostuu pääasiassa henkilöstön palkoista, yksiköittäin jaettavasta määrärahasta materiaaleihin, ruokailu- ja kuljetuskustannuksista, sekä ostetuista palveluista.

Varhaiskasvatuksen talousarviossa vuodelle 2026 on vakituisten työntekijöiden palkkausku- lujen lisäksi varauduttu sijaisten ja määräaikaisten työntekijöiden tarpeeseen lakisääteisen henkilöstömitoituksen varmistamiseksi. Varhaiskasvatustalouden laki- ja asetus määrittelevät varhaiskasvatuksen henkilöstömitoituksen ja yhtä aikaa läsnä olevien lasten maksimimäärän. Lain edellyttämä lapsen tuki on huomioitava ryhmän toiminnassa, henkilöstömitoituksessa ja/tai ryhmän rakenteessa.

Vuonna 2026 Kiuruvedellä on yksi yksityinen palveluntuottaja. Toinen palveluntuottaja lopetti toimintansa elokuussa 2025. Tämä näkyy säästöinä yksityisen hoidon tuen osalta.

Talousarviossa on huomioitu mahdollinen palvelusetelin arvon nousu 1.8.2026. Varhaiskasvatuksen palvelusetelin suurin arvo hyväksytään sivistyslautakunnassa aina parillisen vuoden keväällä. Uusi tarkistettu arvo otetaan käyttöön uuden toimintakauden alussa elokuun 1. päivä. Palvelusetelin arvon ohjeellisena tarkistusperiaatteena käytetään sosiaalipalveluiden ansiotasoindeksiä.

Vuoden 2026 aikana varhaiskasvatuksen asiakasjärjestelmän (Edlevo) päivitys jatkuu. Mahdollisesti täysin uuden järjestelmän ja uusien toiminnallisuuksien käyttöönottoon varaudutaan. Em. muutokset ja ICT-palvelujen hintojen nouseminen on pyritty huomioimaan talousarviossa. Muutosten vaatimiin koulutuksiin on varauduttu koulutusmäärärahoissa.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuottojen arvioidaan alenevan aikaisemmasta voimaantulle varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen indeksitarkastuksen vuoksi.

TUNNUSLUVUT	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Päiväkotitoiminta					
lapsia kokoaikaisessa toiminnassa	89	92	85	80	75
lapsia osa-aikaisessa toiminnassa	44	44	40	38	38
maksuton esiopetus	38	42	37	38	50
Ryhmäperhepäivähoito					
lapsia kokoaikaisessa toiminnassa	10	6	6	6	6
lapsia osa-aikaisessa toiminnassa	2	4	5	5	5
Perhepäivähoito					
lapsia kokoaikaisessa toiminnassa	60	45	42	38	35
lapsia osa-aikaisessa toiminnassa	25	24	22	20	20
Lasten määrä leikkitoiminnassa	100	60	55	50	50
Palvelusetelillä tuotetut palvelut	90	98	72	72	72
Ostettu esiopetus	44	12	15	0	0
Pienten lasten hoidon tuki					
tuen piiriin kuuluvien lasten määrä	88	57	55	53	50

Tuloarviot ja määrärahat sekä laskennalliset kustannukset (ulkoiset ja sisäiset)

200 VARHAISKASVATUS	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	209 049	171 200	152 000	152 000	152 000
Toimintamenot	-5 330 781	-5 609 287	-5 448 816	-5 569 975	-5 682 845
Toimintakate (Netto)	-5 121 732	-5 438 087	-5 296 816	-5 417 975	-5 530 845
Sisäiset menot	-480 017	-480 904	-455 070	-459 620	-462 217
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvон alenemiset	-9 106	-12 809	-16 453	-12 300	-10 323
Muut laskennalliset kustannukset	-368 051	-344 842	-344 064	-344 064	-344 064
Tehtävän kokonaiskustannukset	-6 187 954	-6 447 842	-6 264 403	-6 385 959	-6 501 449

PERUSOPETUS

Vastuuhenkilö: Nivan koulun rehtori

Tulosalueen toimintastrategia

Perusopetus järjestää laadukasta ja tuloksellista opetusta yhteistyötä korostavalla tavalla. Opetuksessa painotetaan perustietojen ja – taitojen oppimista, oppilaiden perusturvallisuutta ja itsetunnon myönteistä kehittämistä sekä ryhmässä toimimisen, itsensä ilmaisemisen ja luovuuden valmiuksia.

Tulosalueen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2027–2028

1. Turvataan riittävät resurssit perusopetuksen järjestämiseen huomioiden väistötilat ja kouluverkosto haastavassa taloudessa tilanteessa.
2. Oppimisen tuen uudistuksen jalkauttaminen kaikkiin perusopetuksen yksiköihin.
3. Suunnitellaan yhteistyössä teknisen toimen kanssa taajaman uutta koulua ja valmistaudutaan yhtenäisen toimintakulttuurin rakentamiseen perusopetuksessa.

Tulosalueen palvelusuunnitelman kuvaus vuodelle 2026

Perusopetuksen tulosalueen tehtävänä on järjestää kaupungissa asuvien oppilaiden opetus. Opetuksen tavoitteena on luoda mahdollisuus hyvään oppimiseen ja itsensä kehittämiseen. Oppilaiden osallisuuden vahvistaminen on hyvän oppimisen ohella perusopetuksen keskeisiä tavoitteita.

Oppimisen tukea koskeva lainsäädäntö, tuntijako ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet ovat muuttuneet. Vuosi 2026 on vielä pitkälti uusien toimintamallien käyttöönottoa perusopetuksessa. Uudistuksesta aiheutuu myös lisäkuluja, jotka on osittain luvattu korvata kasvavilla valtionosuuksilla.

Pyritään yhteistyössä teknisen palvelukeskuksen kanssa turvaamaan tilojen käyttöä taajaman perusopetuksessa ja väistötiloissa sekä suunnitellaan taajamakoulua eri yhteistyötahojen kanssa.

Tulosalueen käyttötalouden tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2026

1. Opetuksen kustannustehokas toteuttaminen kaikissa perusopetuksen yksiköissä huomioiden väistötilat.
2. Pyritään taloudellisesti järkevään toimintaan henkilöstösuunnittelulla. Kuitenkin haasteena ovat Perusopetuslain muutokset, jotka velvoittavina aiheuttavat lisäkuluja.
3. Valmistaudutaan uuden koulun toimintakulttuurin rakentamiseen tiimikoulutuksella.
4. Taloutta kuormittavat väistötiloista ja käyttöä turvaavista toimenpiteistä aiheutuneet kulut, jotka menevät osittain myös teknisen palvelukeskuksen kuluihin.

TUNNUSLUVUT	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Oppilasmäärät	738	728	726	711	693
Tunnit	53 003	48 202	49 921	49 201	48 500

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelle 2026

Perusopetus on lakisääteinen palvelu, joka kunnan on tuotettava asukkailleen. Käyttötalous koostuu pääasiassa henkilöstön palkoista, kouluittain jaettavasta määrärahasta oppimateriaaleihin sekä ruokailu- ja kuljetuskustannuksista.

Taajaman kouluilla järjestetään opetusta sisäilmahaasteiden vuoksi kaikkiaan kuudessa eri toimipisteessä; Nivan koululla, yläkoululla, Kuorevirralla, Virranrannassa, lukiolla ja Hingunniemessä. Perusopetuksen järjestäminen eri toimipisteissä haastaa taloutta henkilöstöresurssin suhteen. Turvallisen oppimisympäristön järjestäminen kuuluu Perusopetuslain mukaisesti perusopetuksen keskeisiin tehtäviin. Näin ollen koulun kasvatushenkilöstöä tulee olla kaikissa toimipisteissä siten, että turvallinen oppimis- ja työympäristö mahdollistuu. Säästöjen hakeminen perusopetuksen taajaman yksiköistä on henkilöstökulujen osalta näin ollen todella haasteellista. Myöskin oppimisympäristöjen ylläpitokustannukset ovat lisääntyneet eri toimipisteiden myötä.

Oppimisen tuen uudistus ja tuntijakomuutos aiheuttaa lisäkuluja usealla eri tavalla. Uusi laki tuo opetuksen järjestäjille velvollisuuden huolehtia oppimisen edellytyksiä tukevista opetusjärjestelyistä ja järjestää osana tätä kokonaisuutta ryhmäkohtaista tukea jokaiseen kouluun 0,122 tuntia/ oppilas. Opetuksen järjestäjällä on myös velvollisuus järjestää oppilaalle säännöllistä erityisopettajan antamaan opetusta oppilaskohtaisena tukena. Oppilaskohtaista tukea saavien oppilaiden määrää opetusryhmissä on rajoitettu. Tästä syystä joihinkin ryhmiin joudutaan jatkossa palkkaamaan toinen opettaja. Lisäksi kyläkouluilla on jouduttu lisäämään ylimääräisiä kuljetuksia tuntijakomuutosten vuoksi ja tämä näkyy kasvaneina kuljetuskustannuksina.

Kuljetuskustannukset ovat huomattava kustannuserä. Se ei oppilasmäärän vähenemisestä huolimatta pienene, koska kustannustaso on uuden kilpailutuskauden myötä huomattavasti noussut. Tämä rasittaa taloutta aiempaa enemmän.

Toinen merkittävä kustannuserä tulee kouluruokailusta. Tästä aiheutuviin kustannuksiin emme merkittävästi voi vaikuttaa. Kouluruoka tulee Servicalta. Samoin osa siivouspalveluista tulee ulkoiselta toimijalta.

Perusopetuksessa valmistaudutaan jo tulevan uuden koulun toimintakulttuurin yhtenäistämiseen tiimikoulutuksen kautta. Kulueränä tämä ei ole merkittävä, mutta talousarvioon on varattuna tähän hieman varoja.

Opetus- ja kulttuuriministeriöstä sekä Opetushallituksesta saatuja hankerahoituksia haetaan edelleen ja niiden turvin on palkattu muun muassa koulunkäynnin ohjaajia. Hankerahoitusta on kuitenkin ollut tarjolla aiempiin vuosiin verrattuna paljon vähemmän.

Opiskeluhoolto on siirtynyt jo vuoden 2023 alusta hyvinvointialueen järjestettäväksi. Opiskeluhoollon henkilöstön resurssointi on hieman alkuvuosista parantunut. Kuitenkin hyvinvointialueen organisaation nopeat muutokset vaikeuttavat pitkäjänteisen opiskeluhooltotyön kehittämistä, käytännön toteuttamista ja yhteistyötä. Tästä aiheutuu lisätyötä koulujen kasvatushenkilöstölle myös jatkossa.

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnassa on mukana paljon lapsia ja oppilasaines on vaativa. Iltapäiväkerhotoimintaa on Nivan koulun lisäksi niillä kyläkouluilla, joissa on tarpeeksi toimintaan ilmoittautuneita lapsia.

Tuloarviot ja määrärahat sekä laskennalliset kustannukset (ulkoiset ja sisäiset)

300 PERUSOPETUS		TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Tuloarviot ja määrärahat						
	Toimintatulot	731 291	502 220	522 950	522 950	522 950
	Toimintamenot	-6 587 890	-6 695 436	-6 761 430	-6 912 923	-7 053 938
	Toimintakate (Netto)	-5 856 599	-6 193 216	-6 238 480	-6 389 973	-6 530 988
	Sisäiset menot	-1 619 661	-1 711 034	-1 542 860	-1 558 290	-1 573 873
Laskennalliset kustannukset						
	Poistot ja arvonalentumiset	-30 659	-21 438	-12 175	-12 175	-12 175
	Muut laskennalliset kustannukset	-570 085	-552 247	-542 673	-542 673	-542 673
Tehtävän kokonaiskustannukset		-8 808 294	-8 980 155	-8 859 138	-9 026 061	-9 182 659

LUKIOKOULUTUS**Vastuuhenkilö: Lukion rehtori - sivistysjohtaja****Tulosalueen toimintastrategia**

Kiuruveden lukion perustehtävänä on antaa hyvä yleissivistys, edistää lukiolaisten jatko-opintomahdollisuuksia sekä mahdollistaa opiskelijoiden yksilöllinen ja sosiaalinen kasvu.

Kiuruveden lukiossa järjestetään nuorille tarkoitettua opetussuunnitelmaa ja aikuisille tarkoitettua opetussuunnitelmaa mukaista koulutusta. Lukiosta valmistuu aktiivisia ja rohkeita, oman kulttuuriperintönsä tuntevia nuoria, joilla on hyvät valmiudet korkea-asteen opintoihin.

Tulosalueen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2027–2028

1. Kiuruveden lukiossa tavoitellaan hyviä, opiskelijan oman tason mukaisia ylioppilastutkinnon arvosanoja. Oppimisen tuen uudistus otetaan käyttöön myös lukiossa lisäämällä tuen tarjontaa. Opiskelijoita tuetaan myös tukiopetuksen kautta, jotta jokainen saavuttaa mahdollisimman hyvät arvosanat jatkoa varten. Ylioppilaskirjoitusten tulokset ovat keskeisessä roolissa korkea-asteen opintoihin hakeuduttaessa
2. Lukion oppilasmäärä on laskevalla tasolla, johtuen perusopetuksen ikäluokkien pienenemisestä. Lukion opiskelijamäärää pyritään pitämään samalla tasolla tai nostamaan tavoittamalla kaikki lukioon lähtevät hakemaan omaan lukioon. Kiuruveden lukio pidetään elinvoimaisena laadukkaalla opetuksella, kaupungin sisäisellä ja seudullisella yhteistyöllä. MAHIS-yhteistyötä jatketaan erityisesti YSAO:n Hingunniemen yksikön ja YSAO:n ja SAKKY:n lisälmen yksikön kanssa. Kiuruveden lukion markkinointia kehitetään edelleen ja tavoitteena on saada siihen vahvemmin mukaan myös opiskelijoita.

Tulosalueen palvelusuunnitelman kuvaus vuodelle 2026

Ylläpitämällä laadukasta lukiokoulutusta ja opiskelijoiden ohjausta mahdollistetaan opiskelijoille laaja ylioppilastutkinto ja valmiudet korkeakouluopintoihin. Korkeakoulu valmiuksia kehitetään vahvistamalla yhteistyötä yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa vierailujen ja tutustumiskäyntien avulla. Jatketaan MAHIS-yhteistyötä sekä uutta TUVA-yhteistyötä alueen ammattiopistojen kanssa. Omien opiskelijoiden ohelle pyritään saamaan lukiolle kansainvälisiä yhteyksiä ja seurataan ulkomaisten opiskelijoiden pärjäämistä alueen muissa lukioissa.

Tulosalueen käyttötalouden tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2026

1. Pyritään edelleen nostamaan aloittaneiden opiskelijoiden suhteellista määrää ikäluokasta.
2. Tehdään yhteistyötä Ylä-Savon muiden lukioiden ja toisen asteen oppilaitosten kanssa. Hyödynnetään yksittäistapauksissa myös etäopetuksen tarjontaa mm. harvinaisten kielten osalta.

TUNNUSLUVUT	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Opiskelijat	116	115	100	100	100
Tunnit	7 724	7 700	7 400	7 400	7 400

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelle 2026

Lukion käyttökustannuksista pääosa koostuu palkoista, jotka määräytyvät tuntikehyksen ja pidettyjen oppituntien mukaan. Tuntikehyksen kautta rakennetaan kurssitarjotin opiskelijoille vuosi kerrallaan. Tuntikehyksen leikkausta on kohdennettu aikaisempina vuosina koulukoh-
tasiin valinnaisiin opintojaksoihin. Lukiotoiminnassa on olemassa valtakunnallisia, pakollisia opintojaksoja, jotka on saatava opiskella tutkinon saavuttaakseen. Näiden leikkaaminen pois ei ole mahdollista. Oppilasmäärän pienenemisen myötä tuntiresurssia on leikattu alkaen 1.8.2025 ja se vaikuttaa myös vuoden 2026 aikana.

Palkkakulujen lisäksi talousarviosta valtaosan vie kouluruokailun ja oppimateriaalien han-
kinta. Näiden osalta pyritään arvioimaan mahdollisimman tarkasti ruokailijoiden määrä ja op-
pimateriaalien osalta käytetään Sansian kilpailutuksen kautta saatua toimittajaa eli Kirjaväli-
tystä.

Jatketaan yhteistyötä MAHIKSEN, Isoverstaan ja Tutorhousen kanssa taloudellisten resurs-
sien puitteissa. Yhteistyötä myös yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa on saatu jäl-
leen aluille ja vierailuja tehdään molempiin suuntiin.

Tuloarviot ja määrärahat sekä laskennalliset kustannukset (ulkoiset ja sisäiset)

310 LUKIOKOULUTUS	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	43 636	24 500	450	450	450
Toimintamenot	-1 058 687	-1 132 133	-1 062 166	-1 087 958	-1 111 834
Toimintakate (Netto)	-1 015 050	-1 107 633	-1 061 716	-1 087 508	-1 111 384
Sisäiset tulot	2 380	0	0	0	0
Sisäiset menot	-281 290	-271 483	-280 700	-283 507	-286 342
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	-20 549	-20 649	-22 280	-18 532	-19 524
Muut laskennalliset kustannukset	-102 139	-96 206	-91 506	-91 506	-91 506
Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 462 665	-1 520 471	-1 456 652	-1 481 503	-1 509 206

KANSALAIPOISTO

Vastuhenkilö: kansalaisopiston rehtori

Tulosalueen toimintastrategia

Kansalaisopiston toiminnalla vahvistetaan vapaan sivistystyölain ja kehittämisohjelman mukaisesti kansalaisten tietoyhteiskuntavalmiuksia, hyvinvointia ja terveyttä sekä kestäväää kehitystä. Kiuruveden kaupungin strategian tavoitteena on parantaa kiuruvetisten hyvinvointia ja vahvistaa osaamista sekä yhteisöllisyyttä. Kansalaisopiston toiminta tukee näiden tavoitteiden saavuttamista.

Tulosalueen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2027–2028

Kiuruveden kansalaisopisto tekee aktiivista yhteistyötä Ylä-Savon ja Pohjois-Savon kansalaisopistojen ja muiden toimijoiden kanssa hankerahoituksen saamiseksi opiston kehittämis-toimintaan. Etsitään uusia keinoja kuntalaisten osallisuuden ja vaikuttamisen vahvistamiseen opiston toimintaan liittyen.

Tulosalueen palvelusuunnitelman kuvaus vuodelle 2026

Kansalaisopistossa järjestetään lähellä ja tasapuolisesti tavoitettavaa, kuntalaisten tarpeita palvelevaa sekä yksilöä ja yhteisöä kehittävää opetustoimintaa. Erityisenä painopisteenä on HARKKA ja MOTTI –hankkeiden koulutusten järjestäminen ja hankkeiden tavoitteiden saavuttaminen. Lisäksi tuetaan Erasmus -konsortion kansainvälisyysuunnitelman mukaisia henkilöstön sekä opiskelijoiden liikkuvuuksia ja koulutuksia Euroopassa.

Tulosalueen käyttötalouden tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2026

1. Koulutustarjontaa toteutetaan lähipalveluna ja etäopetusmahdollisuuksia hyödynnetään.
2. HARKKA 6 – harrastustoimintaa kaikille lapsille ja nuorille Kiuruvedellä -hankkeen avulla tarjotaan maksutonta harrastustoimintaa yläkoululla ja kaikilla alakouluilla. Jatkohankerahoitusta haetaan, mikäli haku avautuu.

TUNNUSLUVUT	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Opiskelijoita	1 727	1 100	1 100	1 100	1 100
Opetustuntien lukumäärä	7 019	6 800	6 800	6 800	6 800
Taiteen perusop. opiskelijoita	0	0	0	12	12

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelle 2026

Kansalaisopisto arvioi toimintaansa jatkuvasti. Arvioinnin pohjalta kehitetään kansalaisopiston toimintaa paremmin vastaamaan kuntalaisten tarpeita sekä kaupungin strategiaa. Vuoden 2026 kurssitarjotin tehdään kuntalaisten toiveita kuunnellen monipuoliseksi ja kattavaksi. Kansalaisopiston valtionosuus määräytyy toteutuneiden opetustuntien perusteella. Lisäksi tuloina ovat opintomaksut ja eri hankkeiden kautta saatu rahoitus. Opintoryhmät käynnistetään vain, jos ilmoittautuneiden määrä on riittävä.

Tuloarviot ja määrärahat sekä laskennalliset kustannukset (ulkoiset ja sisäiset)

320 KANSALAI SOPISTO		TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Tuloarviot ja määrärahat						
	Toimintatulot	151 593	92 100	96 300	96 300	96 300
	Toimintamenot	-482 097	-484 769	-519 942	-533 341	-545 702
	Toimintakate (Netto)	-330 504	-392 669	-423 642	-437 041	-449 402
	Sisäiset tulot	2 019	0	0	0	0
	Sisäiset menot	-84 354	-57 753	-80 100	-80 901	-81 710
Laskennalliset kustannukset						
	Poistot ja arvonalentumiset	-3 009	-2 389	-1 520	-934	0
	Muut laskennalliset kustannukset	-52 858	-48 190	-48 363	-48 363	-48 363
Tehtävän kokonaiskustannukset		-622 318	-593 101	-649 925	-663 539	-675 775

SIVISTYSPALVELUT

Vastuuhenkilö: Kulttuurisihteeri

Tulosalueen toimintastrategia

Sivistyspalvelujen tulosalue tarjoaa kaupungin asukkaille mahdollisuuden elämänlaajuiseen oppimiseen, itsensä monipuoliseen kehittämiseen ja virkistytymiseen sekä kulttuurin tuottamiseen sekä kulttuuriperinteen vaalimiseen. Sivistyspalvelut vastaavat osaltaan Kiuruveden vetovoimaisuudesta asuinpaikkana sekä matkailukohteena.

Kirjastotoiminnan tavoitteena on edistää yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa, mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen, sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Kulttuuritoiminnassa tavoitteena on edistää kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja osallistumista kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen, vahvistaa väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä kulttuurin ja taiteen keinoin sekä luoda edellytyksiä paikallisen ja alueellisen elinvoiman kehittymiselle ja sitä tukevalle luovalle toiminnalle kulttuurin ja taiteen keinoin. Lisäksi huolehditaan paikallisen perinteen säilymisestä ja esilletuonnista.

Tulosalueen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2027–2028

1. Huolehditaan paikallisen perinteen säilyttämisestä ja esilletuonnista
2. Kulttuuritoimessa järjestetään mahdollisimman hyvin saavutettavaa ja monipuolista toimintaa yhteistyössä eri tahojen kanssa.
3. Kirjastossa tarjotaan asiakkaille monipuolinen aineistokokoelma sekä tarjotaan muita asiakkaiden tarpeista ja lähteviä palveluita ja tapahtumia.

Tulosalueen palvelusuunnitelman kuvaus vuodelle 2026

Sivistyspalveluiden tulosalueen tehtävänä on vastata kokonaisuudesta, joka sisältää kirjasto- ja kulttuuripalvelut sekä museon toiminnan.

Huolehditaan, että kirjastossa on monipuolinen ja ajantasainen kokoelma. Kirjasto- ja kulttuuritoiminnassa pyritään huomioimaan mahdollisimman monenlaiset kävijäryhmät ja järjestetään heille tapahtumia ympäri vuoden.

Museon kokoelmaa järjestetään ja huolletaan sekä museolla järjestetään tapahtumia kesäaikaan

Jatketaan tiivistä yhteistyötä järjestöjen, lähikuntien sekä oman palvelukeskuksen yksiköiden kanssa.

Tulosalueen käyttötalouden tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2026

1. Kulttuuritoimen tavoitteena on pitää kulttuuritoiminta elävänä sekä mahdollisimman monille kuntalaisille saavutettavana.
2. Museon tavoitteena on säilyttää ja tuoda esille paikallista perinnettä erilaisin näyttein ja tapahtumin.
3. Kirjastossa tavoitteena on tuottaa mahdollisimman monen kuntalaisen saavutettavissa olevaa palvelua ja ylläpitää monipuolista ja ajantasaista kokoelmaa.

TUNNUSLUVUT	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Musiikkioppilaitoksen opiskelijat	26	26	26	26	26
Museokäynnit	829	700	700	700	700
Kulttuuritalo/käynnejä	12 878	17 000	17 000	17 000	17 000
Kirjasto, lainausten määrä	125 254	122 000	122 000	122 000	122 000
käyntikerrat	53 810	60 000	60 000	60 000	60 000
verkkokäynnit	18 787	12 000	12 000	12 000	12 000

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelle 2026

Kulttuuritalon pitäminen elinvoimaisena tarvitsee vetovoimaisia tapahtumia ja yhteistyötä paikallisten järjestöjen kanssa. Yhdistyksille jaettavilla avustuksilla saadaan paljon toimintaa ja esityksiä kuntalaisille. On pidettävä huoli, että kulttuuripalvelut ovat kaikkien saavutettavissa. Kulttuuritoimen tulosalueella on 26 oppilaspaikkaa Ylä-Savon musiikkiopistossa. Tulotavoitteiden saavuttamiseksi on tärkeää periä tilavuokrat kaikilta käyttäjiltä.

Museon kävijämäärän pitäminen edellisten vuosien tasolla edellyttää kesän aukioloajan lisäksi erilaisten tapahtumien järjestämistä. Museon rakennusten kuntoa pitää tarkkailla edelleen ja tehdä korjaustoimenpiteitä.

Kirjastolla tulee olla käytössä riittävä ja ammattitaitoinen henkilöstö, uusiutuva kirjastokokoelma sekä ajantasainen välineistö. Kirjasto on lähipalvelu, jolla tulee olla riittävät aukioloajat.

Tuloarviot ja määrärahat sekä laskennalliset kustannukset (ulkoiset ja sisäiset)

400 SIVISTYSPALVELUT	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	26 857	31 200	39 960	39 960	39 960
Toimintamenot	-450 669	-507 074	-510 969	-521 152	-530 713
Toimintakate (Netto)	-423 812	-475 874	-471 009	-481 192	-490 753
Sisäiset tulot	405	0	0	0	0
Sisäiset menot	-293 344	-369 104	-293 300	-296 233	-299 195
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	-7 053	-2 216	-4 840	-6 000	-6 000
Muut laskennalliset kustannukset	-46 432	-50 088	-48 157	-48 157	-48 157
Tehtävän kokonaiskustannukset	-797 498	-928 482	-857 266	-871 542	-884 065

NUORISOPALVELUT

Vastuuhenkilö: Nuorisosihteeri

Nuorisopalvelujen toimintastrategia

Nuorisopalvelujen päätehtävänä on luoda edellytyksiä nuorten vapaa-ajan viettämiselle turvallisessa ja miellyttävässä ympäristössä sekä ohjata ja aktivoida nuoria vastuullisiksi ja itsenäisiksi toimijoiksi oman hyvinvointinsa suhteen. Nuorisotyö tukee nuoria kokonaisvaltaisesti perusnuorisotyön, koulunuorisotyön, työ- ja yksilövalmennuksen sekä etsivän nuorisotyön avulla.

Etsivässä nuorisotyössä ja nuorten työpajatoiminnassa pyrimme tavoittamaan alle 29- vuotiaita nuoria, jotka ovat vaarassa syrjäytyä koulutuksesta, työelämästä tai sosiaalisista verkostoista.

Tehtävämme on tukea nuorta yksilöllisesti kohti hyvinvointia, arjenhallintaa ja osallisuutta sekä toimia matalan kynnyksen palveluna, jossa luottamuksellinen suhde on keskeistä.

Nuorisopalvelujen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2027–2028

1. Nuorten hyvinvoinnin ja tukitoimien vahvistaminen
2. Osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien lisääminen
3. Syrjäytymisen ehkäisy ja koulutus- ja työllisyyspolkujen tukeminen

Nuorisopalvelujen palvelusuunnitelman kuvaus vuodelle 2026

Nuorisopalvelut tuottavat nuorille laadukkaat palvelut, jossa huomioidaan eri-ikäiset nuoret. Nuorisopalvelujen tehtävänä on tukea nuorten kasvua, hyvinvointia ja osallisuutta.

Viimeisimmät hyvinvointikyselyt kertovat, että nuorten enemmistö voi hyvin, mutta yksinäisyyden kokemukset ja mielenterveyteen liittyvät haasteet ovat lisääntyneet. Nuorisopalveluiden tavoitteena ja painopisteenä ovat nuorten hyvinvoinnin vahvistaminen, ennaltaehkäisevään työhön panostaminen, matalan kynnyksen ylläpitäminen palveluihin hakeuduttaessa sekä nuorten osallisuuden lisääminen

Nuorisopalvelujen käyttötalouden tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2026

TUNNUSLUVUT	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Nuorisotalo, käyntejä	4 233	3 500	3 500	3 500	3 500
Etsivän nuorisotyön asiakkaat	61	70	70	70	70
Nuorten työpajan asiakkaat	41	54	54	54	54
Koulunuorisotyön asiakkaat	200	160	120	110	110

Käyttötalouden perustelut vuodelle 2026

Nuorisopalvelujen tavoitteena on edistää nuorten hyvinvointia, osallisuutta ja yhdenvertaisia mahdollisuuksia. Palvelut tukevat kunnan strategisia linjauksia ennaltaehkäisevästä työstä, asukkaiden hyvinvoinnin lisäämisestä sekä nuorten vaikuttamismahdollisuuksien vahvistamisesta.

Tulevat painopisteet ovat erityisesti nuorten mielenterveyttä tukevien matalan kynnyksen toimintojen vahvistamisessa, syrjäytymisen ehkäisemisessä ja koulutukseen ja työelämään kiinnittämisessä.

Vuonna 2026 nuorisopalveluiden käyttötalous mahdollistaa palveluiden laadun turvaamisen ja kehittämisen vastaamaan nuorten muuttuvia tarpeita. Panostukset ennaltaehkäisevään työhön, osallisuuteen ja harrastuksiin vähentävät pitkällä aikavälillä korjaavien palveluiden tarvetta ja tukevat kunnan strategista tavoitetta hyvinvoivasta ja elinvoimaisesta yhteisöstä.

Tuloarviot ja määrärahat sekä laskennalliset kustannukset (ulkoiset ja sisäiset)

460 NUORISOPALVELUT		TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Tuloarviot ja määrärahat						
	Toimintatulot	139 115	125 900	125 900	125 900	125 900
	Toimintamenot	-424 089	-361 912	-321 194	-328 999	-336 218
	Toimintakate (Netto)	-284 974	-236 012	-195 294	-203 099	-210 318
	Sisäiset tulot	1 309	0	0	0	0
	Sisäiset menot	-103 506	-100 931	-103 700	-104 738	-105 785
Laskennalliset kustannukset						
	Poistot ja arvonalentumiset	-896	-339	0	0	0
	Muut laskennalliset kustannukset	-49 344	-42 062	-37 198	-37 198	-37 198
Tehtävän kokonaiskustannukset		-577 835	-505 244	-462 092	-470 935	--479 201

TEKNINEN LAUTAKUNTA/ TEKNINEN PALVELUKESKUS

Teknisen palvelukeskuksen johtaja: Tekninen johtaja

Tulosalueet: Teknisen lautakunnan hallinto, rakennusvalvonta, tiet ja alueet, kiinteistöt, liikuntapalvelut, vesi- ja viemärlaitos

Toimielimen toimintastrategia

Tekninen lautakunta vastaa kaupunkilaisille osoitettujen kuntatekniikan sekä liikuntapalveluiden tuottamisesta lakien, asetusten ja suositusten mukaisesti. Tekninen lautakunta tuottaa palveluita myös kaupunkiorganisaation sisäisiin tarpeisiin sekä pyrkii osaltaan aktiivisesti kehittämään kaupungin palvelutuotantoa kokonaisuutena.

Tekninen lautakunta edistää kaupunkistrategian mukaisen viihtyisän ja turvallisen elinympäristön toteutumista kaupunkirakenteen suunnittelun ja rakentamisen keinoin. Kaavoituksen, liikennepalveluiden sekä kaupunkikuvan yleisilmeen kehittäminen ovat keskeinen tekijä tavoiteltaessa toimivaa, viihtyisää ja luonnonläheistä asumisympäristöä. Kuntalaisten ja alueen elinkeinotoiminnan näkökulmasta elintärkeitä vesihuoltopalvelut turvataan rakennus-, peruskorjaus ja kehitystoiminnoin. Kaupungin kiinteistöomaisuudesta pidetään huolta turvaten asianmukaiset olosuhteet työskentelylle ja koko palvelutuotannolle. Liikuntapalveluita tuotetaan ja harrastuspaikkoja ylläpidetään monipuolisesti eri ikäryhmät huomioiden.

HALLINTO TEKNINEN PALVELUKESKUS

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja

Tulosalueen toimintastrategia

Teknisen palvelukeskuksen hallinto huolehtii teknisen lautakunnan toimialaan kuuluvien asioiden valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä, keskitetysti palvelukeskuksen tulosalueiden toimisto- ja tukipalveluista sekä monipuolisesta ja sujuvasta asiakaspalvelusta. Hallinto mahdollistaa teknisen lautakunnan, rakennusvalvontajaoston, toimintayksiköiden, viranhaltijoiden ja työntekijöiden sujuvan ja tehokkaan työskentelyn. Hallinto luo osaltaan edellytykset kaupungin yleispalvelukeskuksen ja muun organisaation tulokselliselle toiminnalle ja tukee niitä.

Tulosalueen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2027–2028

1. Säännöllinen johtoryhmä- ja lautakuntatyöskentely
2. Jatkuvat ja läheiset yhteydet muihin hallintokuntiin
3. Tehtäväkuvien päivittäminen muutosten mukaisesti ja palvelurakenne huomioiden

Tulosalueen palvelusuunnitelman kuvaus vuodelle 2026

Hallinto – tulosalue järjestää ja tuottaa palvelukeskuksen tulosalueiden toimisto- ja tukipalvelut mukaan lukien luottamushenkilöorganisaation toimintaan liittyvät hallinnolliset tehtävät. Hyvä ja sujuva yhteistyö muiden hallintokuntien kanssa tukee kaikkien osapuolten tuloksellisuutta. Asetettujen taloudellisten tavoitteiden toteutumaa seurataan aktiivisesti.

Tulosalueen käyttötalouden tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2026

1. Tavoite: Teknisen lautakunnan alaisten toimintojen resurssit ja asukkaille tarjolla olevat palvelut ovat tasapainossa.

Toimenpide: Jatketaan tehtyjen organisaatorakenteen muutosten viemistä käytännön työhön siten, että päätetyt palvelut pidetään yllä. Ollaan aktiivisesti mukana seudullisen yhteistyön tiivistämisessä rakennusvalvonnan osalta.

Mittarit: Seudullinen rakennusvalvonta etenee päätöksentekoon (k/e), Palvelukeskeytykset liikuntapalveluiden pisteissä (kpl)

2. Tavoite: Vesi- ja yleislaskutuksessa minimoidaan maksutappiot.

Toimenpide: Laskutuksen aktiivinen seuranta, muistutukset ja huomautukset, maksusuunnitelmista sopiminen

Mittarit: Maksutappiot (€)

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelle 2026

Henkilöstön työ määrän ja työssä jaksamisen tulee olla tasapainossa. Palvelurakenteeseen vaikuttavat päätökset tulee tehdä ennakoiden. Henkilöstön osaamista tulee vahvistaa luomalla mahdollisuuksia työtä tukevaan koulutukseen osallistumiseen. Kunta-alan palkkaratkaisut nostavat henkilöstökustannuksia. Tekninen lautakunta jatkaa hyväksi todettuja kouskäytänteitä.

Tuloarviot ja määrärahat sekä laskennalliset kustannukset (ulkoiset ja sisäiset)

600 HALLINTO TEKPA	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	369	0	0	0	0
Toimintamenot	-144 835	-144 384	-164 085	-168 023	-171 656
Toimintakate (Netto)	-144 835	-144 384	-164 085	-168 023	-171 656
Sisäiset tulot	21 844	19 630	22 590	22 590	22 590
Sisäiset menot	-43 436	-16 785	-38 250	-38 633	-39 019
Laskennalliset kustannukset					
Muut laskennalliset kustannukset	-13 979	-13 221	-14 524	-14 524	-14 524
Tehtävän kokonaiskustannukset	-202 250	-174 390	-216 859	-221 180	-225 199

RAKENNUSVALVONTA

Vastuuhenkilö: Rakennustarkastaja

Tulosalueen toimintastrategia

Teknisen lautakunnan rakennusvalvontajaosto toimii Rakentamislain mukaisena rakennusvalvontaviranomaisena. Jaoston tavoitteena on luoda terveellinen, turvallinen ja viihtyisä elinympäristö edistämällä hyvää rakennustapaa sekä valvomalla rakennustoimintaa ja rakennettua ympäristöä kaupungissa. Jaoston alainen rakennusvalvonta huolehtii Rakentamislain mukaisten lupien myöntämisestä sekä niihin liittyvistä katselmuksista ja tarkastuksista. Rakennusvalvonta huolehtii myös rakentamisen yleisestä neuvonnasta Rakentamislain mukaisesti.

Tulosalueen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2027–2028

1. Käsitellään lupahakemuksia ja myönnetään rakentamis-, maisematyö- ja purkamislupia Rakentamislain ja -asetuksen sekä muiden rakentamismääräysten mukaisesti. Lisäksi käsitellään tarvittaessa poikkeamislupia ja tehdään sijoittamislupapäätöksiä.
2. Neuvotaan ja opastetaan rakennushankkeeseen ryhtyviä tiedostaman omat vastuunsa ja velvollisuutensa hankkeessa sekä hyvän suunnittelun merkityksen. Lisäksi edellytetään, että suunnittelijat ja työnjohtajat ovat ammattitaitoisia.
3. Suoritetaan rakennustyön aikaisia katselmuksia myönnetyn luvan mukaisesti sekä pistokoeluontoisesti. Lisäksi edellytetään, että hankkeen työnjohtajat suorittavat rakentamisluvan mukaiset tehtävät ja tarkastukset.
4. Valvotaan, että rakennuskanta ympäristöineen pidetään rakentamisluvan ja kaavan mukaisessa kunnossa.
5. Tuotetaan rakennushanketietoja rakennus- ja huoneistorekisteriin sekä ylläpidetään rakennuslupa-arkistoa.
6. Annetaan yleistä rakentamisneuvontaa muiden töiden ohella Maankäyttö- ja rakennuslain sekä uuden Rakentamislain mukaisesti.

Tulosalueen palvelusuunnitelman kuvaus vuodelle 2026

Rakennusvalvonta on viranomaistoimintaa, joka edistää hyvää rakennustapaa, turvallisen, terveellisen ja viihtyisän rakennetun ympäristön toteutumista sekä tasokkaan ja omaleimaisen kuntakuvan säilymistä ja kehittymistä. Rakennusvalvonta huolehtii myös edellä mainittuihin lupiin kuuluvista arkisto-, rekisteri- ja tietopalveluista.

Rakennusvalvonnan tavoitteena on kaupungin rakennetun ympäristön turvallisuus, terveellisyys, kauneus ja kestävyys sekä tarkoituksenmukaisen lopputuloksen toteutuminen, jolla taataan myös käyttäjien tyytyväisyys.

Tulosalueen käyttötalouden toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2026

1.	Lupien käsittelyaika pidetään kohtuullisena. Mittarit: Keskimääräiset käsittelyajat (vrk,vk)
2.	Rakennetun ympäristön katselmuksia tehdään yhteydenottojen ja muun katselmus-toiminnan yhteydessä erityisesti keskusta-alueella viihtyvyyden ja maisemakuvan pa-rantamiseksi. Mittarit Yhteydenotot (kpl), Rakennetun ympäristön katselmukset (kpl)
3.	Sähköisen Lupapiste – asiointipalvelun käyttö pidetään korkealla tasolla. Mittarit: Sähköisen asiointipalvelun kautta tehdyt hakemukset (kpl, %)

TUNNUSLUVUT	TP 2024	TOT 6/2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Myönnettyjen lupien määrä (kpl)					
Rakennusluvut	42	30	45	45	45
Toimenpideluvat	20	0	-	-	-
Rakentamisilmoitukset	22	0	-	-	-

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelle 2026

Rakentamisen arvioidaan yleisesti jatkuvan nykyisen kaltaisena ja siten myös rakentamis- ja muiden lupien lukumäärän pysyvän viime vuosien tasolla. Uudessa Rakentamislaisissa on mm. nykyisiä lupatyyppejä vähennetty ja lupakynnystä nostettu, mikä voi myös vaikuttaa ra-kentamiseen.

Menojen osalta rakennusvalvonnan talousarvio pohjautuu tämän vuoden talousarvion ja sen toteuman lukuihin. Palkkakulut pienentyvät jonkin verran toimistosihteerin osa-aikaisuuden vuoksi. Myös tulojen arvellaan hieman laskevan ensi vuonna, koska tiedossa ei ole merkittä-viä hankkeita ensi vuodelle.

Tuloarviot ja määrärahat sekä laskennalliset kustannukset (ulkoiset ja sisäiset)

620 RAKENNUSVALVONTA	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	29 885	35 000	32 000	32 000	32 000
Toimintamenot	-130 161	-146 828	-131 993	-135 013	-137 816
Toimintakate (Netto)	-100 276	-111 828	-99 993	-103 013	-105 816
Sisäiset tulot	766	0	0	0	0
Sisäiset menot	-13 789	-12 817	-13 800	-13 938	-14 077
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	-33 392	-60 477	-56 140	-64 865	-64 503
Muut laskennalliset kustannukset	-24 519	-20 353	-19 774	-19 774	-19 774
Tehtävän kokonaiskustannukset	-201 861	-240 475	-221 707	-233 590	-236 170

TIET JA ALUEET

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Tulosalueen toimintastrategia

Tiet ja alueet - tulosalueen tehtävänä on huolehtia kaupungin rakennetun ympäristön ja luonnonympäristön kehittämisestä ja kunnossapidosta siten, että se tarjoaa toimivan, turvallisen ja viihtyisän elin- ja asuinympäristön sekä tasapuoliset liikkumisolosuhteet koko kunnan alueella.

Yhdyskuntasuunnittelun vastuualue huolehtii maankäytön suunnittelusta, paikkatietojärjestelmästä ja mittaustoimesta.

Liikenneväylät ja alueet - vastuualue huolehtii katuverkon ja muiden liikenneväylien sekä yleisten alueiden rakentamisesta ja ylläpidosta. Vastuualueen tehtäviin kuuluvat myös yksityistiehallinto ja kaupungin maa- ja metsätilojen hoito.

Tulosalueen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2027–2028

1. Taajaman kokoojakatujen ja asuntokatujen perusparannuksia tehdään silloin, kun niiden teko on tarkoituksenmukaista vesi- ja viemäriverkostosaneerauksien yhteydessä.
2. Yksityisteiden perusparannusten avustamista jatketaan. Perusparannusavustusten hakemisessa, suunnittelussa ja työn valvonnassa tuetaan edelleen tiekuntia.

Tulosalueen palvelusuunnitelman kuvaus vuodelle 2026

Liikenneväylien talvikunnossapito talvikausille 2022–2025 on kilpailutettu aiemmin ja sopimukset päättivät. Sopimuksissa oli mahdollisuus optiovuosien käyttöön. Molemilla ostopalvelualueilla otettiin käyttöön ensimmäinen optiovuosi 2025–2026. Tarvittaessa tehdään tarkennuksia esimerkiksi aluejakoihin ja toimintatapoihin parhaan lopputuloksen aikaansaamiseksi.

Konekeskus tuottaa palveluja katujen ja alueiden kesä- ja talvikunnossapitoon sekä kaupungin investointikohteiden tarpeisiin. Mahdollisuuksien mukaan palveluja myydään esimerkiksi yksityisteiden tarpeisiin.

Yksityisteitä tuetaan yksityistieavustuksilla, perusparannusavustuksilla, yksityistierekisterin ylläpidolla sekä perusparannusavustusten hakemisen avustamisella ja siihen liittyvällä suunnittelu- ja valvontatyöllä. Tiekuuntia myös tuetaan tieyksiköiden ajan tasalla pitämisessä.

Katuvalaistuksen yöaikaista vähentämistä toteutetaan teknisen lautakunnan päätösten mukaisesti.

Puistojen ja katuviheralueiden yleisilme pidetään siistinä, huomioiden kuitenkin tehdyt hoitotason supistamiset. Käytössä olevat työkonet, -laitteet ja -menetelmät ovat tarkoituksenmukaisia.

Huonokuntoisia leikkivälineitä, puita ja istutuksia poistetaan ja uusitaan tarpeen vaatiessa. Vieraslajien torjuntaa suoritetaan tarpeen mukaan huomioiden käytettävissä olevat resurssit. Taimikoiden ja nuorten metsien hoitoa sekä muita toimenpiteitä tehdään vanhan metsäsuunnitelman mukaisesti.

Paikkatietoa ylläpidetään jatkuvasti, jotta viranomaistoiminnan, suunnittelun, valmistelun, päätöksenteon ja kuntalaisten eri tarpeisiin on saatavilla mahdollisimman ajantasaista tietoa.

Tulosalueen tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2026

1. Tavoite: Kaupungin metsäomaisuutta hallitaan suunnitelmallisesti ja pitkäjänteisesti, jotta turvataan oikea-aikaiset hoitotoimenpiteet ja hyvä metsän kasvu.

Mittarit: Metsäsuunnitelma ja toimenpideohjelma on päivitetty vuonna 2026.

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelle 2026

Talvikunnossapito muodostaa liikenneväylien ylläpidon suurimman menoerän. Kunnossapidon määrärahavarausta on nostettu välttämättömää kustannusnousua vastaavaksi. Talvikunnossapidon hoitomallia ja ohjausta kehitetään jatkuvasti. Myös omana työnä tehtävien töiden osuutta tarkastellaan vuosittain ja se antaa suuntaviivat kaupungin oman toiminnan ja kaluston kehittämiseksi. Kaupungin omana työnä tehtävän talvikunnossapidon haasteena on, että mikäli työntekijöistä joku joutuu pitkälle sairauslomalle, työn kuormitus lisääntyy huomattavasti. Liikenneväylien talvikunnossapidossa on tärkeää löytää tasapaino pakollisten ja toivottujen töiden välillä.

Aiemmin toteutetut katujen perusparannushankkeet ja niiden yhteydessä rakennetut uudet jalankulku- ja pyörätiet ovat liikkumisen ja liikenneturvallisuuden kannalta keskeisiä ja luovat pohjan myös vanhojen asuinalueiden viihtyisyyden parantamiselle ja osaltaan houkuttelevat vanhan rakennuskannan kunnostamiseen tai uudisrakentamiseen alueelle. Kunnossapitokuluissa saneeraukset ovat näkyneet lähinnä kesäkunnossapidon kulujen alenemisena. Vastaavasti talviaikaan kevyen liikenteen väylän kunnossapito ja lumenajo tuovat jatkossakin lisäkustannuksia.

Viheralueiden, leikkikenttien, vesireittien, ranta-alueiden ja ongelmajätepisteen hoito ja ylläpito muodostavat yhdessä kokonaisuuden, jossa kyseisten toimintojen kunnossapitotyöt liittyvät keskenään ja tämän vuoksi töiden tekemisen suunnittelu on erityisen tärkeää. Katu- ja puistovihreän hoitotasoa ei laskettu. Tasoon ei tehdä muutoksia vuonna 2026.

TUNNUSLUVUT	TP 2024	TOT 6/2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Asemakaavat, ha	604	604	604	604	604
Kunnossapidettävät kadut, tiet km	39	39	39	39	39
Kunnossapidettävät jk+pp väylät km	10	10	10	10	10
Katujen ja väylien kesä- ja talvikunn.pito €	289 684	188 962	300 000	300 000	300 000
Asemakaava-alueen katujen asfalttip. %	54	54	55	55	55
Avustettavat yksityistiet, km	342	340	350	350	350
Yksityistieavustukset, €	139 947	139 346	135 000	135 000	135 000
Aloitettut yks.teiden perusparannusavustus, kpl	0	4	3	3	3
Yks.teiden perusparannushankkeet €	1 263	0	30 000	30 000	30 000
Puistot ja yleiset alueet, ha	89	89	89	89	89
Peltopinta-ala	87	87	87	87	87
Metsäpinta-ala	525	540	540	540	540
Vuokralle annetut alueet, ha	109	110	110	110	110
Konekeskuksen käyttötunnit, lkm	2513	1 489	3 200	3 200	3 200

Tuloarviot ja määrärahat sekä laskennalliset kustannukset (ulkoiset ja sisäiset)

630 TIET JA ALUEET		TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Tuloarviot ja määrärahat						
	Toimintatulot	367 385	289 800	159 500	159 500	159 500
	Valmistus omaan käyttöön	12 254	12 000	0	0	0
	Toimintamenot	-1 085 408	-1 082 850	-982 904	-999 936	-1 016 088
	Toimintakate (Netto)	-705 769	-781 050	-823 404	-840 436	-856 588
	Sisäiset tulot	116 846	120 330	119 330	120 330	120 330
	Sisäiset menot	-174 437	-186 979	-111 340	-112 455	-113 581
Laskennalliset kustannukset						
	Poistot ja arvonalentumiset	-629 116	-645 062	-653 593	-631 304	-622 510
	Muut laskennalliset kustannukset	-132 051	-118 791	-134 861	-134 861	-134 861
	Tehtävän kokonaiskustannukset	-2 021 012	-2 033 682	-1 882 698	-1 878 556	-1 887 040

KIINTEISTÖT

Vastuuhenkilö: Kiinteistöpäällikkö

Tulosalueen toimintastrategia

Kiinteistöt pidetään kunnossa ja ennakoidaan eri rakennusten käyttäjien tarpeet käyttöasteen mukaisiksi.

Kunnostus ja korjaustyöt tehdään ostopalveluna. Palvelun tuottajat valitaan vuositarjousten perusteella. Isommat kohteet kilpailutetaan erikseen. Rakennusinvestointien suunnittelu kilpailutetaan ja ostetaan ulkopuoliselta konsultilta. Niin ikään rakennuttamispalvelua, työmaa-valvontaa ja suunnittelua ostetaan tarvittaessa ulkopuolelta.

Tulosalueen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2027–2028

1. Rakennusten käyttöastetta nostetaan mahdollisimman korkeaksi. Käyttämättömistä ja ydintoiminnan ulkopuolisista kiinteistöistä luovutaan myymällä tai purkamalla. Purkutyöt tehdään talousarvion sallimissa rajoissa.
2. Kiinteistöjen ylläpitokustannukset pyritään pitämään mahdollisimman alhaalla, turvallisuudesta ja terveellisyydestä tinkimättä. Kustannusten kertymistä seurataan aktiivisesti.
3. Kiinteistökantaa päivitetään valtuuston hyväksymän kiinteistösalkutuksen mukaisesti.

Tulosalueen palvelusuunnitelman kuvaus vuodelle 2026

1. Koulukäytössä olevien kiinteistöjen käytettävyyden suunniteltuun toimintaan turvataan tarpeellisin toimenpitein ja uusien koulutilojen rakennuttamista viedään eteenpäin.
2. Huolletaan ja ylläpidetään toiminnassa olevat kiinteistöt, joihinkin kiinteistöihin tehdään suurempia suunniteltuja huoltotoimenpiteitä sekä modernisoidaan tekniikkaa energiatehokkaammaksi.
3. Toteutetaan valtuuston päättämät rakennusinvestointi- ja suunnitteluhankkeet.
4. Edistetään valtuuston hyväksymän kiinteistösalkutuksen mukaisia toimenpiteitä.

Tulosalueen tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2026

1. Kiinteistöjen ylläpitokulut ja – tuotot pidetään tasapainossa.
Mittarit: Sisäiset ja ulkoiset tulot (€), Ylläpitokulut (€).
2. Kaupungin omistuksessa olevat rakennukset pidetään tehokkaassa käytössä. Tyhjiä ja tarpeettomista kiinteistöistä luovutaan. Hyvänä käyttöasteena pidetään 90–100 %.
Mittarit: Käyttöaste (%), Myydyt/luovutetut/purettavat kohteet (kpl, krs-m2)
3. Kouluhanke pidetään aikataulussa ja rakentamisvaihe käynnistetään talousarviovuonna 2026.
Mittarit: Rakentamisvaihe on aloitettu syksyllä 2026 (k/e)

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelle 2026

Kaupungin merkittävämpiin kiinteistöihin (15kpl) on tehty lähiaikoina peruskuntoarviot, jotka osoittavat, että useisiin rakennuksiin on kertynyt paljon korjausvelkaa. Myös monet rakennukset ja kiinteistöt, joihin ei ole tehty tarkempia tutkimuksia, ovat vanhoja, eikä niihin ole tehty käyttöikää jatkavia peruskorjauksia. Iso osa rakennuksista on käyttöikänsä päässä, eivät ne palvele kaupungin omaa palvelutuotantoa ja vaatisivat mittavia korjaustoimenpiteitä tai uudelleen rakentamista. Kaupungin laskeva väestö tuo omat haasteensa kiinteistöjen käyttöasteeseen ja tulevaisuudessa kaupungin kiinteistökantaa on riskien minimoimiseksi vähennettävä luopumalla turhista kiinteistöistä tai niiden omistamisesta.

Tehtävien korjaustöiden suunnittelu ja valvonta ostetaan konsulteilta, joilla tulee olla kyllin hyvät tiedot ja resurssit alansa suunnittelusta ja työmaan valvonnasta. Kaupungin vakituksella henkilöstöllä on rajallisesti resursseja työmaiden valvontaan. Pienemmät työmaat pystytään valvomaan, suurempien työmaiden kohdalla joudutaan hankkimaan ulkopuolista apua.

Saneerauskohteista ei aina voida tehdä tarkkoja kustannusarvioita. Rakenteita avattaessa löytyy viallisia rakenteita ja haitta-aineita, kuten asbestia sisältäviä materiaaleja. Haitta-aineiden sisältävien materiaalien purkamiseen vaaditaan purkajalta asianmukainen koulutus ja pätevyystodistus. Korjaaminen on kuitenkin taloudellisempaa silloin, kun korjattavat rakenteet ovat vielä esillä. Korjauskohteiden yllättävyys tuo epävarmuutta talousarvion toteutumiseen. Korjaamatta jättäminen tuo riskin, joka realisoituessaan yleensä maksaa moninkertaisesti perusteellisestikin tehdyn korjauksen verran. Korjausta kaipaavien kohteiden arvioinnissa tulee ottaa huomioon kohteen käyttötarve tulevaisuudessa, ja korjata vain niitä kiinteistöjä, joissa toiminta tulee jatkumaan ja jotka tarvitaan valitun palveluverkon ylläpitämiseksi. Tarpeettomiksi käyneet tai korjauskelvottomiksi rapistuneet rakennukset puretaan määrärahojen puitteissa. Myös purkukohteissa tulee haitta-aineet kartoittaa ja purkaa asianmukaisesti voimassa olevien määräysten mukaisesti.

Keskustan koulujen sisäilmahaasteet on tunnistettu, toimenpiteitä on tehty ja seurannan mukaan niistä on ollut apua. Käyttöä turvaavien toimenpiteiden toteutusta jatketaan vuonna 2026 ja edelleen uusien koulutilojen valmistumiseen saakka. Laitteistojen hankinnat ja vuokrat sekä niiden käytön myötä nouseva sähkönkulutus aiheuttavat kustannuksia.

Sähkön hinnan pysyminen matalammalla ja ennustettavalla tasolla edellisten vuosien poikkeuksellisista huippulukemista auttaa pitämään taloutta kunnossa, mutta pitkällä tähtäimellä rakennusten energiansäästötoimenpiteitä tulee jatkaa. Lämpöenergian hinta nousee tasaisesti ja kaupungin lämmityskustannusten pienentäminen vaatii kiinteistömäärän pienentämistä tai rakennusten energiatehokkuuden parantamista. Tulevien vuosien kuluessa mm. kouluhankkeen ansiosta saadaan kiinteistöjen vuosittaista kokonaisenergiankulutusta laskeutua.

Talousarviovuonna 2026 tulosalueella varaudutaan edelleen merkittäviin energiakustannuksiin, vaikka vuoden 2023 huippulukemista onkin tultu lähemmäs normaalia tasoa. Sähkön kustannukset pysyvät edellisen vuoden tasolla ja lämmityskulujen arvioidaan nousevan noin 6 % vuoden 2025 tasosta.

Henkilöstövähennykset kiinteistönhoidossa säästävät kustannuksia, mutta aiheuttavat palvelutason heikentymistä kiinteistömäärän ja tehtävien pysyessä lähes ennallaan. Muutaman avainkiinteistön siirtyessä kiinteistöosakeyhtiön hallintaan, putoaa kaupungin suorassa omistuksessa olevien kiinteistöjen kokonaiskustannukset merkittävästi, mutta siirtyvät vastaavasti osakeyhtiölle.

TUNNUSLUVUT	TP 2024	TOT 6/2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kiinteistöjen lukumäärä	43	42	*	0	0
Rakennuksien lukumäärä	67	68	54	52	51
Kerrosala m ²	72 658	73 949	64 605	60 000	58 000
Osakehuoneistoja kpl	13	14	12	11	10
Liikehuoneistoja kpl	4	4	4	3	3
* kiinteistöjen määrän seurannasta luovutaan; kiinteistöön voi kuulua useita erillisiä rakennuksia, seurataan rakennusten määrää					

Tuloarviot ja määrärahat sekä laskennalliset kustannukset (ulkoiset ja sisäiset)

650 KIINTEISTÖT		TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Tuloarviot ja määrärahat						
	Toimintatulot	2 441 289	2 496 512	2 337 580	2 337 580	2 337 580
	Valmistus omaan käyttöön	11 533	6 000	11 000	11 000	11 000
	Toimintamenot	-4 341 216	-4 465 151	-4 368 855	-4 431 342	-4 491 745
	Toimintakate (Netto)	-1 888 394	-1 962 639	-2 020 275	-2 082 762	-2 143 165
	Sisäiset tulot	4 155 463	4 352 649	3 952 342	3 952 342	3 952 342
	Sisäiset menot	-160 645	-120 553	-113 630	-119 619	-120 814
Laskennalliset kustannukset						
	Poistot ja arvonalentumiset	-2 681 659	-1 794 180	-1 648 973	-1 618 860	-1 534 825
	Korko sitoutuneelle pääomalle	-299 080	-282 446	-243 580	-243 580	-243 580
	Muut laskennalliset kustannukset	-310 862	-326 110	-332 677	-332 677	-332 677
	Tehtävän kokonaiskustannukset	-7 793 462	-6 988 440	-6 707 715	-6 746 078	-6 723 641

LIIKUNTAPALVELUT

Vastuhenkilö: Liikuntasihteeri

Tulosalueen toimintastrategia

Liikuntapalvelujen päätehtävänä on luoda edellytyksiä vapaa-ajan viettämiselle turvallisessa ja miellyttävässä liikuntaympäristössä sekä ohjata ja aktivoida kaikenikäisiä kaupunkilaisia vastuullisiksi ja itsenäisiksi toimijoiksi oman hyvinvointinsa suhteen.

Tulosalueen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2027–2028

1. Lisätään kuntalaisten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia liikunta-asioissa säännöllisten liikuntafoorumien avulla.
2. Kehitetään liikuntapaikkojen hoitoa yhdessä muun teknisen palvelukeskuksen henkilöstön kanssa tulevaisuuden palvelurakenne huomioiden.
3. Seurataan eri liikuntapaikkojen käyttöaseiden kehitystä.

Tulosalueen palvelusuunnitelman kuvaus vuodelle 2026

Liikuntapalvelujen tehtävänä on tuottaa kaupunkilaisille laadukkaat vapaa-ajan palvelut, jossa huomioidaan erityisesti nuoret ja ikäihmiset.

Uusilla toiminta- ja yhteistyötavoilla pyritään takaamaan urheiluseuroille ja yksittäisille kuntalaisille hyvät olosuhteet liikunnan harrastamiseen.

Parannetaan liikuntapaikkojen saavutettavuutta ja markkinointia.

Tulosalueen tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2026

1. Tavoite: Palveluiden ja liikuntapaikkojen käyttäjät pääsevät osallistumaan liikuntapalveluiden kehittämiseen.
Toimenpide: Järjestetään osallistavia foorumeita ja kyselyitä
Mittari: Järjestetyt foorumit/tapahtuma (kpl), Järjestetyt kyselyt (kpl)
2. Tavoite: Tehdään yhdessä kiinteistöpalveluiden ja kolmannen sektorin kanssa liikuntahallin peruskorjauksen hankesuunnitelma ja tarveselvitys.
Toimenpide: Tehdään liikuntahallin peruskorjauksen hankesuunnitelma ja tarveselvitys.
Mittari: Valmiit asiakirjat

TUNNUSLUVUT	TP 2024	TOT 6/2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Uimahalli ja kuntosali, käyntejä	51 769	21 000	44 000	44 000	44 000
Jäähalli, käyntitunnit	1 160	501	1 200	1 200	1 200

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelle 2026

Liikuntapalvelujen tehtävänä on tuottaa kaupunkilaisille laadukkaat vapaa-ajan palvelut, jossa huomioidaan erityisesti nuoret ja ikäihmiset.

Vuonna 2025 valmistuneessa liikuntapaikkaselvityksessä liikuntapaikkojenhoitajien määrää vähennettiin. Liikuntapaikkojen hoidossa varaudutaan entistä paremmin äkillisiin ja tilapäisiin henkilöstön poissaoloihin.

Tuloarviot ja määrärahat sekä laskennalliset kustannukset (ulkoiset ja sisäiset)

655 LIIKUNTAPALVELUT		TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Tuloarviot ja määrärahat						
	Toimintatulot	229 145	235 800	263 700	263 700	263 700
	Toimintamenot	-504 243	-546 124	-524 182	-535 846	-546 701
	Toimintakate (Netto)	-275 098	-310 324	-260 482	-272 146	-283 001
	Sisäiset tulot	58 750	54 750	54 750	54 750	54 750
	Sisäiset menot	-823 752	-827 540	-807 630	-815 706	-823 864
Laskennalliset kustannukset						
	Poistot ja arvonalentumiset	-97 726	-96 390	-93 510	-100 864	-99 553
	Muut laskennalliset kustannukset	-83 227	-93 389	-76 926	-76 926	-76 926
	Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 508 948	-1 563 443	-1 502 248	-1 529 342	-1 547 044

VESI- JA VIEMÄRILAITOS

Vastuhenkilö: Tekninen johtaja

Tulosalueen toimintastrategia

Vesihuoltolaitos jakaa puhdasta talousvettä asiakkailleen sekä vastaanottaa ja käsittelee asiakkaidensa jätevedet ylläpitämällä, saneeraamalla ja rakentamalla verkostojaan sekä niihin liittyviä kunnallisteknisiä laitteita ja rakennelmia. Tukkuvesiyhtiön toimintaa tuetaan mahdollisuuksien mukaan mm. tarjoamalla yhtiön verkostoon kohdistuvia kunnossapitopalveluja laskutustyönä.

Tulosalueen tavoitteet suunnitelmakaudelle 2027–2028

1. Kehitetään digitaalisia toimintaympäristöjä, veden etäluentaa ja raportointia.
2. Vuotovesien vähentämistoimenpiteitä tehdään vuonna 2023 valmistuneen päivitetyn vuotovesiselvityksen ja toimenpideohjelman mukaisesti.
3. Vesilaitoksen investointiosassa varaudutaan vesimittarien vaihtamiseen vähintään 200 kulutusasteessa vuosittain, jolloin korjausvelkaa ei pääse syntymään.

Tulosalueen palvelusuunnitelman kuvaus vuodelle 2026

Ympäristölupa Kuorevirran jätevesipuhdistamon purkupaikan pysyttämisestä nykyisellä paikallaan Lapinsaaren pohjoispuolella, puhdistamon toiminnan tehostamisesta ja jätevesien vaikutusalueen virtausolosuhteiden parantamisesta on saatu 21.4.2020. Lupaehtojen mukaan ammoniumtypen poistotehon tulee olla vähintään 80 % 1.1.2022 alkaen. Prosessinhallintaa ja säätöä toteutetaan siten, että lupaehtot täyttyvät.

Viemäriverkoston vuotovesiä tulee pienentää suunnitelmallisesti ja lupapäätöksen mukaisesti.

Häiriötilanteiden hallintaa harjoitellaan seudullisesti yhteistyössä alueen vesilaitosten kanssa.

VESIMAKSUTAKSA 1.1.2026 lukien (tekninen lautakunta 8.10.2024):

Käyttömaksu on 1,62 €/m³ (alv 0 %) eli 2,03 €/m³ (alv 25,5 %).

Mittarikohtainen perusmaksu:

Mittarikoko	€/vuosi alv 0 %	€/vuosi alv 25,5 %
15–20 mm	68,64	86,14
25–30 mm	390,00	489,45
40 mm	936,00	1 174,68
50 mm	2 808,00	3 524,04
≥ 80 mm	3 120,00	3 915,60

JÄTEVESIMAKSUTAKSA 1.1.2026 lukien (tekninen lautakunta 7.10.2025):

Käyttömaksu on 2,89 €/m³ (alv 0 %) eli 3,63 €/m³ (alv 25,5 %).

Liittymäkohtainen perusmaksu:

Mittarikoko	€/vuosi alv 0 %	€/vuosi alv 25,5 %
15–20 mm	44,73	56,13
25–30 mm	254,10	318,90
40 mm	609,84	765,35
50 mm	1 829,52	2 296,05
≥ 80 mm	2 032,80	2 551,16

Tulosalueen tavoitteet ja tunnusluvut vuodelle 2026

1.	Tavoite: Jätevedenpuhdistamolla saavutetaan lupaehtojen mukaiset puhdistus-vaatimukset. Toimenpide: Varmistetaan, että prosessi toimii suunnitellusti, laitehuollot tehdään ennakoiden ja että puhdistamon käyttöhenkilöstöllä on käytössään riittävät resurssit. Mittarit: Poikkeamat lupaehtojen mukaisista puhdistusvaatimuksesta (kpl)
2.	Tavoite: Vuotovesimäärää saadaan laskettua edellisien vuosien tasosta. Toimenpide: Jätevesiviemäreitä saneerataan noudattaen vuonna 2023 päivitettyä vuotovesiselvitystä sekä siitä johdettua toimenpideohjelmää. Mittari: Vuotovesien määrämuutokset (%), (m3)
3.	Tavoite: Vesi- ja viemärlaitoksen talous on tasapainossa. Toimenpide: Vesi- ja viemärlaitoksen taksat pidetään tasolla, jolla toiminnasta aiheutuneet kustannukset voidaan täysimääräisesti kattaa ja palvelun laatu voidaan pitää edelleen korkealla tasolla. Mittari: Tilikauden tulos (€), talousveden toimituksen vähäistä suuremmat laatu-poikkeamat (kpl)

Tulosalueen käyttötalouden perustelut vuodelle 2026

Vuotovesiä on järjestelmällisesti vähennetty vuotovesiselvitysten mukaisesti jo yli 20 vuoden ajan. Silti vuotovesien osuus on pitkään ollut 40–50 % kokonaisvirtaamasta. Vuoto- ja hulevedet haittaavat puhdistamon prosessitoimintaa pienentäen puhdistustulosta eikä niiden pumppaaminen jäteveden mukana ole kustannussyistä järkevää. Vuoto- ja hulevesien määrän tulisi olla mahdollisimman pieni; niiden osuus kokonaisvirtaamasta saisi olla enintään noin 30 %.

Vuotovesiselvitys on päivitetty vuonna 2023. Selvityksestä johdetaan toimenpideohjelma vuotovesien vähentämiseksi vuosien 2023–2028 välisenä aikana.

Vesihuoltolaitos on investoinut suunnitelman mukaisesti vuotovesien vähentämiseen noin 300.000 euroa vuosittain vuosina 2016–2020. Vuosina 2021–2023 saneerauksiin on varauduttu 200.000 eurolla vuosittain. Saneerausta jatketaan.

Henkilöstöä koulutetaan ammattitaidon ja erikoisosaamisen vahvistamiseksi. Henkilöstöä on vähennetty, joka on laitoksen henkilöstökustannuksia. Tällä on vaikutusta myös tarjottavaan palvelutasoon.

Häiriötilanteiden hallintaa harjoitellaan seudullisesti yhteistyössä alueen vesilaitosten kanssa. Häiriötilanteiden viestintään haetaan uusia teknisiä ratkaisuja.

TUNNUSLUVUT	TP 2024	TOT 6/ 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Myyty vesimäärä, m ³	639 501	299 807	650 000	650 000	650 000
Vesijohtoa, m	467 284	467 284	468 000	468 000	468 000
Kulutuspaikkojen lkm (vesi)	2 887	2 887	2 890	2 890	2 890
Laskutettu jätevesimäärä, m ³	197 197	91 593	190 000	190 000	190 000
Jätevesiviemäriä, m	44 024	44 024	44 200	44 600	45 000
Sadevesiviemäriä, m	23 698	23 698	24 000	24 400	24 800
Sekaviemäriä, m	7 589	7 589	7 200	6 800	6 400
Kulutuspaikkojen lkm (jätevesi)	1 095	1 095	1 095	1 095	1 095

**VESI- JA VIEMÄRILAITOKSEN TASEYKSIKÖN TUOSLASKELMA, RAHOITUSLASKELMA
JA INVESTOINTIOSA**

Tuloslaskelma (sisäinen ja ulkoinen)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Ero%	TS 2027	TS 2028
Liikevaihto	2 002 763	1 869 880	1 921 900	2,8	1 925 700	1 925 700
Muut tuet ja avustukset	109	0	0		0	0
Materiaalit ja palvelut	-1 020 285	-903 700	-894 947	-1,0	-903 901	-912 940
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-581 724	-596 720	-592 850	-0,6	-598 781	-604 771
Palvelujen ostot	-438 561	-306 980	-302 097	-1,6	-305 120	-308 169
Henkilöstökulut	-247 564	-294 985	-213 744	-27,5	-219 568	-224 913
Palkat ja palkkiot	-199 835	-238 801	-172 057	-27,9	-176 876	-181 298
Henkilösivukulut	-47 728	-56 184	-41 687	-25,8	-42 692	-43 615
Eläkekulut	-42 420	-48 146	-35 081	-27,1	-35 901	-36 654
Muut henkilösivukulut	-5 308	-8 038	-6 606	-17,8	-6 791	-6 961
Poistot ja arvonalentumiset	-690 873	-718 910	-686 088	-4,6	-725 515	-730 338
Suunnitelman mukaiset poisto	-690 873	-718 910	-686 088	-4,6	-725 515	-730 338
Liiketoiminnan muut kulut	-47 561	-69 807	-14 900	-78,7	-15 049	-15 198
Liikelylijäämä	-3 410	-117 522	112 221	-195,5	61 667	42 311
Rahoitustuotot ja -kulut	-186 817	-187 466	-187 266	-0,1	-187 266	-187 266
Muut rahoitustuotot	3 448	2 800	3 000	7,1	3 000	3 000
Korvaus peruspääomasta	-190 266	-190 266	-190 266	0,0	-190 266	-190 266
Ylijäämä/alijäämä ennen Satunn.eriä	-190 227	-304 988	-75 045	-75,4	-125 599	-144 955
Poistoeron lisäys(-)tai väh(+)	15 031	14 990	14 990	0,0	14 990	14 990
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-175 197	-289 998	-60 055	-79,3	-110 609	-129 965

Rahoituslaskelma (ulkoinen/sisäinen)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Ero%	TS 2027	TS 2028
Toiminnan rahavirta						
Liikelyljäämä(-alijäämä)	-3 410	-117 522	112 221	-195,5	61 667	42 311
Poistot ja arvonalentumiset	690 873	718 910	686 088	-4,6	725 515	730 338
Rahoitustuotot ja -kulut	-186 817	-187 466	-187 266	-0,1	-187 266	-187 266
	500 646	413 922	611 043	47,6	599 916	585 383
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-664 898	-397 000	-370 000	-6,8	-297 000	-322 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-164 252	16 922	241 043	1324,4	302 916	263 383
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäys muilta						
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Saamisten muutos muilta	-120 479	0	0		0	0
Korottomien velkojen muutos kunnalta	240 960	0	0		0	0
Korottomien velkojen muutos muilta	43 772	0	0		0	0
	164 252	0	0		0	0
Rahoituksen rahavirta	164 252	0	0		0	0
Rahavarojen muutos	0	16 922	241 043	1 324,4	302 916	263 383

Investointiosa	TP 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
Vesi- ja viemärilaitos					
Vesilinjat ja vesihuolto					
Vesihuollon suunnittelu	0	-20 000	-25 000	-20 000	-20 000
Paineenkorotusasemat	-35 378	0	0	0	0
Sadevesiviemärit	-15 536	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Siirtovesilinjan rakentaminen	-405 249	-80 000	0	0	0
Taloliittymät	-15 530	-30 000	0	0	0
Vesiverkoston saneeraus vuosittain	-29 938	-50 000	-60 000	-50 000	-50 000
Vesimittareiden uusiminen	-17 241	-20 000	-25 000	-30 000	-30 000
Jätevesiviemärit	-92 635	-150 000	-170 000	-150 000	-150 000
Jätevesipumppaamojen kunnostus	-11 736	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Jätevedenpuhdistamon saneeraus	0	0	0	0	-25 000
Vesitornin korjaustyöt	0	0	-10 000	0	0
Vesivuotoselvityksen päivittäminen	0	0	0	0	0
Vv-laitos tiedonsiirron kehittäminen	-14 300	0	0	0	0
Vesihuollon koneet	0	0	0	0	0
Jätevedenpuhdistamon koneet	-27 355	-12 000	-45 000	-12 000	-12 000
Vesi- ja viemärilaitos, menot yhteensä	-664 898	-397 000	-370 000	-297 000	-322 000
Vesi- ja viemärilaitos, tulot yhteensä	0	0	0	0	0

VESIHUOLLON TASEYKSIKÖN SISÄLLÄ LASKENALLISESTI ERIYTETTY HULEVEDEN VIEMÄRÖINTI

TULOSLASKELMA (sisältää ulkoiset ja sisäiset erät)						
	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Ero %	TS 2027	TS 2028
Liikevaihto						
Valmistus omaan käyttöön						
Liiketoiminnan muut tuotot						
Materiaalit ja palvelut	-20 701	-9 994	-13 511	35,2	-13 646	-13 783
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-528	-2 050	-2 050	0,0	-2 071	-2 092
Palvelujen ostot	-20 173	-7 944	-11 461	44,3	-11 575	-11 691
Henkilöstökulut	-4 644	-4 138	0	-100,0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-19 580	-19 497	-21 447	10,0	-22 234	-23 205
Liiketoiminnan muut kulut						
Liikealijäämä	-44 925	-33 629	-34 958	4,0	-35 880	-36 988
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korvaus jäännöspääomasta	-4 197	-4 197	-4 197	0,0	-4 197	-4 197
Tilikauden alijäämä	-49 122	-37 826	-39 155	3,5	-40 077	-41 185

RAHOITUSLASKELMA (sisältää ulkoiset ja sisäiset erät)						
	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Ero %	TS 2027	TS 2028
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
Liikealijäämä	-44 925	-33 629	-34 958	4,0	-35 880	-36 988
Poistot ja arvonalentumiset	19 580	19 497	21 447	10,0	22 234	23 205
Rahoitustuotot ja -kulut	-4 197	-4 197	-4 197	0	-4 197	-4 197
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Investointimenot	-15 536	-15 000	-15 000	0,0	-15 000	-15 000
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-45 078	-33 329	-32 708	14	-32 843	-32 980
RAHAVAROJEN MUUTOS	-45 078	-33 329	-32 708	-1,9	-32 843	-32 980

INVESTOINTIOSA						
	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Ero %	TS 2027	TS 2028
Huleveden viemäröinti						
Sadevesiviemärit	-15 536	-15 000	-15 000	0,0	-15 000	-15 000
Huleveden viemäröinti, menot yhteensä	-15 536	-15 000	-15 000	0,0	-15 000	-15 000

4.2. KÄYTTÖTALOUS TULOSALUEITTAIN / valtuustoon nähden sitova taso

(ulkoiset ja sisäiset)

YLEISHALLINTO	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatulot	279 682	214 978	293 362	293 362	293 362
Toimintamenot	-3 057 808	-3 017 668	-3 142 999	-3 098 397	-3 138 892
Toimintakate	-2 778 127	-2 802 690	-2 849 637	-2 805 035	-2 845 530
ELINKEINOJEN KEHITTÄMINEN	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatulot	31 609	25 600	24 500	24 500	24 500
Toimintamenot	-329 318	-279 486	-248 789	-251 463	-254 133
Toimintakate	-297 709	-253 886	-224 289	-226 963	-229 633
MAATALOUSHALLINTO	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatulot	79 285	88 401	84 136	84 136	84 136
Toimintamenot	-225 476	-240 946	-227 371	-239 219	-244 613
Toimintakate	-146 192	-152 545	-143 235	-155 083	-160 477
TYÖLLISYYDEN HOITAMINEN	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatulot	102 263	0	0	0	0
Toimintamenot	-814 453	-1 752 531	-1 832 672	-1 851 433	-1 870 321
Toimintakate	-712 189	-1 752 531	-1 832 672	-1 851 433	-1 870 321
HYVINVOINNIN JA TERV.EDISTÄMIN	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintamenot	-923 621	-1 072 242	-1 080 523	-1 085 706	-1 096 938
Toimintakate	-923 621	-1 072 242	-1 080 523	-1 085 706	-1 096 938
HALLINTO SIVISTYSLAUTAKUNTA	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintamenot	-112 869	-118 116	-111 059	-113 591	-115 932
Toimintakate	-112 869	-118 116	-111 059	-113 591	-115 932
VARHAISKASVATUS	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatulot	209 049	171 200	152 000	152 000	152 000
Toimintamenot	-5 810 797	-6 090 191	-5 903 886	-6 029 595	-6 147 062
Toimintakate	-5 601 749	-5 918 991	-5 751 886	-5 877 595	-5 995 062
PERUSOPETUS	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatulot	732 861	502 220	522 950	522 950	522 950
Toimintamenot	-8 207 551	-8 406 470	-8 304 290	-8 471 213	-8 627 811
Toimintakate	-7 474 690	-7 904 250	-7 781 340	-7 948 263	-8 104 861
LUKIOKOULUTUS	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatulot	46 016	24 500	450	450	450
Toimintamenot	-1 339 977	-1 403 616	-1 342 866	-1 371 465	-1 398 176
Toimintakate	-1 293 961	-1 379 116	-1 342 416	-1 371 015	-1 397 726
KANSALAIISOPISTO	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatulot	153 612	92 100	96 300	96 300	96 300
Toimintamenot	-566 451	-542 522	-600 042	-614 242	-627 412
Toimintakate	-412 839	-450 422	-503 742	-517 942	-531 112

SIVISTYSPALVELUT	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatulot	27 262	31 200	39 960	39 960	39 960
Toimintamenot	-744 012	-876 178	-804 269	-817 385	-829 908
Toimintakate	-716 750	-844 978	-764 309	-777 425	-789 948
NUORISOPALVELUT	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatulot	140 423	125 900	125 900	125 900	125 900
Toimintamenot	-527 595	-462 843	-424 894	-433 737	-442 003
Toimintakate	-387 171	-336 943	-298 994	-307 837	-316 103
HALLINTO TEKPA	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatulot	22 213	19 630	22 590	22 590	22 590
Toimintamenot	-188 271	-161 169	-202 335	-206 656	-210 675
Toimintakate	-166 058	-141 539	-179 745	-184 066	-188 085
RAKENNUSVALVONTA	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatulot	30 651	35 000	32 000	32 000	32 000
Toimintamenot	-143 950	-159 645	-145 793	-148 951	-151 893
Toimintakate	-113 299	-124 645	-113 793	-116 951	-119 893
TIET JA ALUEET	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatulot	484 231	410 130	278 830	279 830	279 830
Valmistus omaan käyttöön	12 254	12 000	0	0	0
Toimintamenot	-1 259 845	-1 269 829	-1 094 244	-1 112 391	-1 129 669
Toimintakate	-763 361	-847 699	-815 414	-832 561	-849 839
KIINTEISTÖT	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatulot	6 596 752	6 849 161	6 289 922	6 289 922	6 289 922
Valmistus omaan käyttöön	11 533	6 000	11 000	11 000	11 000
Toimintamenot	-4 501 860	-4 585 704	-4 482 485	-4 550 961	-4 612 559
Toimintakate	2 106 424	2 269 457	1 818 437	1 749 961	1 688 363
LIIKUNTAPALVELUT	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatulot	287 895	290 550	318 450	318 450	318 450
Toimintamenot	-1 327 995	-1 373 664	-1 331 812	-1 351 552	-1 370 565
Toimintakate	-1 040 100	-1 083 114	-1 013 362	-1 033 102	-1 052 115
VESI- JA VIEMÄRILAITOS	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatulot	2 002 872	1 869 880	1 921 900	1 925 700	1 925 700
Toimintamenot	-1 315 409	-1 268 492	-1 123 591	-1 138 518	-1 153 051
Toimintakate	687 463	601 388	798 309	787 182	772 649
RAPORTTI YHTEENSÄ	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatulot	11 226 674	10 750 450	10 203 250	10 208 050	10 208 050
Valmistus omaan käyttöön	23 786	18 000	11 000	11 000	11 000
Toimintamenot	-31 397 259	-33 081 312	-32 316 901	-32 886 475	-33 421 613
Toimintakate	-20 146 799	-22 312 862	-22 102 651	-22 667 425	-23 202 563

4.3. TULOSLASKELMA (ulkoiset)

Tuloslaskelma/ulkoinen	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Ero%	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot						
Myyntituotot	3 119 851	2 762 353	2 732 288	-1,1	2 732 288	2 732 288
Maksutuotot	424 135	501 200	422 400	-15,7	422 400	422 400
Tuet ja avustukset	668 765	327 610	413 505	26,2	413 505	413 505
Muut toimintatuotot	2 391 783	2 382 990	2 286 000	-4,1	2 286 000	2 286 000
Toimintatuotot	6 604 534	5 974 153	5 854 193	-2,0	5 854 193	5 854 193
Valmistus omaan käyttöön	23 786	18 000	11 000	-38,9	11 000	11 000
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-13 899 688	-14 217 608	-14 134 878	-0,6	-14 429 784	-14 780 328
Palkat ja palkkiot	-11 221 420	-11 490 612	-11 371 089	-1,0	-11 615 094	-11 905 138
Henkilösivukulut	-2 678 267	-2 726 996	-2 763 789	1,3	-2 814 690	-2 875 190
Eläkekulut	-2 382 710	-2 338 305	-2 324 499	-0,6	-2 366 030	-2 415 397
Muut henkilösivukulut	-295 557	-388 691	-439 290	13,0	-448 660	-459 793
Palvelujen ostot	-7 716 367	-8 383 347	-8 205 439	-2,1	-8 287 549	-8 370 438
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 984 564	-3 249 803	-3 093 064	-4,8	-3 124 030	-3 155 281
Avustukset	-1 168 745	-1 541 491	-1 616 800	4,9	-1 632 968	-1 649 298
Muut toimintakulut	-1 005 756	-912 766	-1 004 682	10,1	-1 014 738	-1 024 887
Toimintakulut	-26 775 119	-28 305 015	-28 054 863	-0,9	-28 489 069	-28 980 232
TOIMINTAKATE	-20 146 799	-22 312 862	-22 189 670	-0,6	-22 623 876	-23 115 039
Verotulot	15 257 761	14 912 000	15 595 000	4,6	15 886 000	16 280 000
Valtionosuudet	9 057 923	9 573 653	9 428 128	-1,5	9 327 658	9 128 128
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	6 838	6 038	5 399	-10,6	5 399	5 399
Muut rahoitustuotot	1 672 438	1 152 905	1 152 204	-0,1	1 152 204	1 152 204
Korkokulut	-635 645	-582 000	-370 968	-36,3	-570 968	-770 968
Muut rahoituskulut	-105 003	-54 100	-65 500	21,1	-65 500	-65 500
Rahoitustuotot ja -kulut	938 628	522 843	721 135	37,9	521 135	321 135
VUOSIKATE	5 107 513	2 695 634	3 554 593	31,9	3 110 917	2 614 224
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 246 690	-3 406 489	-3 245 132	-4,7	-3 280 909	-3 187 491
Arvonalentumiset	-30 000	-30 000	-20 000	-33,3	-20 000	-20 000
Poistot ja arvonalentumiset	-4 276 690	-3 436 489	-3 265 132	-5,0	-3 300 909	-3 207 491
TILIKAUDEN TULOS	830 823	-740 855	289 461	-139,1	-189 992	-593 267
poistoeron muutos	17 236	17 189	17 189	0,0	17 189	17 189
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	848 059	-723 666	306 650	-142,4	-172 803	-576 078

4.4. TULOSLASKELMA (ulkoiset ja sisäiset)

Tuloslaskelma/ulkoinen ja sisäinen	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Ero%	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot						
Myyntituotot	3 540 127	3 140 156	3 075 915	-2,0	3 080 715	3 080 715
Maksutuotot	475 644	550 950	472 150	-14,3	472 150	472 150
Tuet ja avustukset	673 765	332 610	418 505	25,8	418 505	418 505
Muut toimintatuotot	6 537 138	6 726 734	6 236 680	-7,3	6 236 680	6 236 680
Toimintatuotot	11 226 674	10 750 450	10 203 250	-5,1	10 208 050	10 208 050
Valmistus omaan käyttöön	23 786	18 000	11 000	-38,9	11 000	11 000
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-13 899 688	-14 217 608	-14 134 878	-0,6	-14 429 784	-14 780 328
Palkat ja palkkiot	-11 221 420	-11 490 612	-11 371 089	-1,0	-11 615 094	-11 905 138
Henkilösivukulut	-2 678 267	-2 726 996	-2 763 789	1,3	-2 814 690	-2 875 190
Eläkekulut	-2 382 710	-2 338 305	-2 324 499	-0,6	-2 366 030	-2 415 397
Muut henkilösivukulut	-295 557	-388 691	-439 290	13,0	-448 660	-459 793
Palvelujen ostot	-8 100 825	-8 736 820	-8 540 606	-2,2	-8 628 899	-8 715 201
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 072 164	-3 323 883	-3 151 274	-5,2	-3 184 845	-3 216 705
Avustukset	-1 173 745	-1 546 491	-1 621 800	4,9	-1 638 018	-1 654 399
Muut toimintakulut	-5 150 838	-5 256 510	-4 955 362	-5,7	-5 004 929	-5 054 980
Toimintakulut	-31 397 259	-33 081 312	-32 403 920	-2,0	-32 886 475	-33 421 613
TOIMINTAKATE	-20 146 799	-22 312 862	-22 189 670	-0,6	-22 667 425	-23 202 563
Verotulot	15 257 761	14 912 000	15 595 000	4,6	15 886 000	16 280 000
Valtionosuudet	9 057 923	9 573 653	9 428 128	-1,5	9 327 658	9 128 128
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	6 838	6 038	5 399	-10,6	5 399	5 399
Muut rahoitustuotot	1 862 703	1 343 171	1 342 470	-0,1	1 342 470	1 342 470
Korkokulut	-635 645	-582 000	-370 968	-36,3	-570 968	-770 968
Muut rahoituskulut	-295 268	-244 366	-255 766	4,7	-255 766	-255 766
Rahoitustuotot ja -kulut	938 628	522 843	721 135	37,9	521 135	321 135
VUOSIKATE	5 107 513	2 695 634	3 554 593	31,9	3 067 368	2 526 700
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 246 690	-3 406 489	-3 245 132	-4,7	-3 280 909	-3 187 491
Arvonalentumiset	-30 000	-30 000	-20 000	-33,3	-20 000	-20 000
Poistot ja arvonalentumiset	-4 276 690	-3 436 489	-3 265 132	-5,0	-3 300 909	-3 207 491
TILIKAUDEN TULOS	830 823	-740 855	289 461	-139,1	-233 541	-680 791
Poistoeron muutos	17 236	17 189	17 189	0,0	17 189	17 189
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	848 059	-723 666	306 650	-142,4	-216 352	-663 602

4.5. RAHOITUSLASKELMA (ulkoiset)

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Ero %	TS 2027	TS 2028
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
Vuosikate	5 107 513	2 695 634	3 554 593	31,9	3 110 917	2 614 224
Tulorahoituksen korjauserät	-180 515	0	0		0	0
	4 926 998	2 695 634	3 554 593	31,9	3 110 917	2 614 224
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Investointi menot	-1 472 177	-1 592 000	-5 338 000	235,3	-11 159 000	-5 809 000
Rahoitusosuuden investointimenoihin	92 037	100 000	70 000	-30,0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	42 600	0	0		0	0
	-1 337 540	-1 492 000	-5 268 000	253,1	-11 159 000	-5 809 000
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	3 589 458	1 203 634	-1 713 407	-242,4	-8 048 083	-3 194 776
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Antolainauksen						
Antolaisaamisten lisäys	0	0	0		0	0
Antolainasaamisten vähennys	31 521	31 956	-31 956	-200,0	-31 956	-14 717
	31 521	31 956	-31 956	-200,0	-31 956	-14 717
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0		10 000 000	5 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 600 384	-1 600 384	-1 601 609	0,1	-1 602 834	-1 731 047
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 000 000	0	-900 000		-500 000	-500 000
	-2 600 384	-1 600 384	-2 501 609	56,3	7 897 166	2 768 953
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-92 117	0	0		0	0
Saamisten muutos	80 968	0	0		0	0
Korottomien velkojen muutos	151 200	0	0		0	0
	140 051	0	0		0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-2 428 812	-1 568 428	-2 533 565	61,5	7 865 210	2 754 236
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 160 646	-364 794	-4 246 972	1 064,2	-182 873	-440 540
RAHAVARAT 31. 12.	10 124 237					
1. 1.	8 963 591	1 160 646				

4.6. INVESTOINNIT

Valtuustoon nähden sitova taso on merkitty vaakasuoralla huomiovärillä.

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kaupunginhallitus					
Maa-alueet					
Maan hankinta, menot	0	0	-300 000	0	0
Maan myynti, tulot	1 475	0	0	0	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet, menot yhteensä	0	0	-300 000	0	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet, tulot yhteensä	1 475	0	0	0	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet					
Paljakka Huvikallio ulkoilualue, menot	0	0	0	0	0
Paljakka Huvikallio ulkoilualue, tulot	0	0	0	0	0
Karavaanialueen kehittäminen	0	0	0	0	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet, menot yhteensä	0	0	0	0	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet, tulot yhteensä	0	0	0	0	0
Koneet ja laitteet					
Asianhallintajärjestelmä	0	0	0	0	0
Tk:n laiteinvestoinnit, keittiö	0	0	0	0	0
Valt.salin äänentoisto ja akustiikka	0	0	0	0	0
Koneet ja laitteet, menot yhteensä	0	0	0	0	0
Koneet ja laitteet, tulot yhteensä	0	0	0	0	0
Sijoitukset ja muut pitkävaikutteiset menot					
Vt 27 Hingunniemen kevyen liikenteen väylä	0	0	-800 000	0	0
Seudullinen hanke, talviliikuntaolosuhteiden parantaminen	0	0	-10 000	0	0
Hovin alueen valokuidun runkoverkko, menot	0	0	0	0	0
Hovin alueen valokuidun runkoverkko, tulot	0	0	0	0	0
Pyhänet Savon Kuituverkko yht.	0	0	0	0	0
Osakkeiden osto	0	0	0	0	0
Osakkeiden myynti	53 931	0	0	0	0
Sijoitukset ja muut pitkävaik. menot yhteensä	0	0	-810 000	0	0
Sijoitukset ja muut pitkävaik. tulot yhteensä	53 931	0	0	0	0
Kaupunginhallitus					
Menot / Määräraha yhteensä	0	0	-1 110 000	0	0
Tulot / Tuloarvio yhteensä	55 406	0	0	0	0
Netto	55 406	0	-1 110 000	0	0

	TP 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
Sivistyslautakunta					
Kiinteät rakenteet ja laitteet					
Koulujen ja päiväkotien piha-alueet	0	0	0	0	0
Kulttuuritalon äänentoisto	0	0	-30 000	0	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet, menot yhteensä	0	0	-30 000	0	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet, tulot yhteensä	0	0	0	0	0
Koneet ja laitteet					
Varhaiskasvatus kalusto	-10 090	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Lukion kalusto	-15 417	-17 000	-23 000	-17 000	-17 000
Perusopetuksen kalusto	-9 047	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Koneet ja laitteet, menot yhteensä	-34 554	-37 000	-43 000	-37 000	-37 000
Koneet ja laitteet, tulot yhteensä	0	0	0	0	0
Sivistyslautakunta					
Menot / Määräraha yhteensä	-34 554	-37 000	-73 000	-37 000	-37 000
Tulot / Tuloarvio yhteensä	0	0	0	0	0
Netto	-34 554	-37 000	-73 000	-37 000	-37 000

	TP 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
Tekninen lautakunta					
Rakennusvalvonta					
Rakennuslupien digitointi	0	-12 000	-55 000	0	0
Kiinteistöveroprojekti	-99 900	0	-20 000	-75 000	-50 000
Rakennusvalvonta, menot yhteensä	-99 900	-12 000	-75 000	-75 000	-50 000
Rakennusvalvonta, tulot yhteensä	0	0	0	0	0
Kiinteistöt					
Kiinteistöautomaation päivitys	-15 954	-16 000	-35 000	-20 000	-20 000
Kiinteistöjen sisäilma- ja kuntoselvitykset	0	-15 000	0	0	0
Kaupungin varikon muutostyöt	0	0	0	0	0
Kaupungintalon korjaukset	-58 174	-45 000	-60 000	-50 000	-50 000
Lassi-Pekan purku ja paik. alueen rakentaminen	0	0	0	0	0
Eläinlääkäreiden tilat	0	0	0	0	0
Väistötilavaraus	0	0	0	0	0
Ennalta arvaamattomat korjaustyöt	-167 921	0	0	0	0
Satumetsän päiväkot	-13 076	0	0	0	0
Sisäilmakorjaukset	-53 250	-100 000	-25 000	-25 000	0
Sähköautojen latauspisteiden toteuttaminen	0	-15 000	-15 000	0	0
Terveyskeskuksen korjaukset	0	-15 000	-15 000	-65 000	-15 000
Paloasema	0	0	0	0	-20 000
Virranrannan testamentti varojen käyttö, menot	-6 645	0	0	0	0
Virranrannan testamentti varojen käyttö, tulot	92 037	0	0	0	0
Leasing-kohteiden lunastus	0	0	-80 000	-200 000	0
Leivosen toimenpiteet	0	-23 000	0	0	0
Lukion rakennukset	-54 430	0	-30 000	0	0
Kyläkoulujen kunnostus	0	0	-15 000	0	0
Koulukeskus yleis-, hankesuunnitelma	-12 867	-300 000	0	0	0
Koulukeskus perusk, rakentaminen	0	0	-2 900 000	-10 000 000	-5 000 000
Jää-, liikunta-, uimahallin ja nuor.talon kunnostus	-49 285	-60 000	-30 000	-30 000	-40 000
Liikuntahallin korjaustyöt	0	0	-20 000	0	0
Kulttuuritalon korjaukset	-51 920	-50 000	0	-50 000	0
Museon rakennusten korjaukset	0	-15 000	-15 000	0	0
Käsityökeskuksen korjaukset	0	0	-15 000	0	0
Kiinteistöt, menot yhteensä	-483 522	-654 000	-3 255 000	-10 440 000	-5 145 000
Kiinteistöt, tulot yhteensä	92 037	0	0	0	0

	TP 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
Tiet ja alueet					
Yhdyskuntasuunnittelu					
Paikkatietojärjestelmä	0	0	0	-10 000	-10 000
Asemakaavan saneeraus	-16 806	-12 000	0	-15 000	-15 000
Teollisuusalueiden maa-alueiden kaavoitus ja liikennejärjestelyt	0	-140 000	0	-30 000	0
Kadut					
Yleinen kaavatiesuunnittelu	0	0	0	0	-20 000
Katupäällysteiden uusiminen	0	-20 000	-80 000	-40 000	-40 000
Asuntokatuja korjaus (viem.saneerauskohteissa)	-94 232	-100 000	-100 000	-80 000	-80 000
Kokoojakadut	0	0	0	0	0
Teollisuusal. tiejärjestelyt	-18 393	0	0	0	0
 Liikenneturvallisuus	 0	 0	 0	 -10 000	 -10 000
 Yksityistiet (perusparannushankkeet)	 -1 263	 -40 000	 -30 000	 -40 000	 -40 000
 Tievalaistus (val. vaihto, valoverkon muutos- ja uusimistyöt)	 -10 234	 -10 000	 -10 000	 -20 000	 -20 000
 Työkoneet/tiet ja alueet, menot	 -16 411	 0	 0	 -15 000	 0
Työkoneet/tiet ja alueet, tulot	0	0	0	0	0
Puistot , yleiset alueet, vesialueet					
Puistot	0	0	0	0	0
Leikkikentät	0	0	0	0	0
Muut alueet	0	0	-65 000	-10 000	0
Vesi- ja ympäristöhankkeet	-9 433	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Ranta-alueet	0	0	0	-20 000	0
Osmangin pohjapatohanke, menot	-22 528	-150 000	-90 000	0	0
Osmangin pohjapatohanke, tulot	0	100 000	70 000	0	0
Tiet ja alueet, menot yhteensä	-189 301	-492 000	-395 000	-310 000	-255 000
Tiet ja alueet, tulot yhteensä	0	100 000	70 000	0	0

	TP 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
Liikuntapalvelut					
Kunnossapitokone	0	0	-60 000	0	0
Tenniskentän parantaminen	0	0	0	0	0
Jäähallin jäähdytyskoneisto	0	0	0	0	0
Monitoimireitti Hingunniemi-lisalmen raja	0	0	0	0	0
Kuntoportaati, omaraahoitusosuus	0	0	0	0	0
Liikuntapalvelut, menot yhteensä	0	0	-60 000	0	0
Liikuntapalvelut, tulot yhteensä	0	0	0	0	0

	TP 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028
Vesi- ja viemärilaitos					
Vesilinjat ja vesihuolto					
Vesihuollon suunnittelu	0	-20 000	-25 000	-20 000	-20 000
Paineenkorotusasemat	-35 378	0	0	0	0
Sadevesiviemärit	-15 536	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Siirtovesilinjan rakentaminen	-405 249	-80 000	0	0	0
Taloliittymät	-15 530	-30 000	0	0	0
Vesiverkoston saneeraus vuosittain	-29 938	-50 000	-60 000	-50 000	-50 000
Vesimittareiden uusiminen	-17 241	-20 000	-25 000	-30 000	-30 000
Jätevesiviemärit	-92 635	-150 000	-170 000	-150 000	-150 000
Vesihuollon muut kiinteät rakenteet					
Jätevesipumppaamojen kunnostus	-11 736	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Jätevedenpuhdistamon saneeraus	0	0	0	0	-25 000
Vesitornin korjaustyöt	0	0	-10 000	0	0
Vesivuotoselvityksen päivittäminen	0	0	0	0	0
Vv-laitos tiedonsiirron kehittäminen	-14 300	0	0	0	0
Vesihuollon koneet	0	0	0	0	0
Jätevedenpuhdistamon koneet	-27 355	-12 000	-45 000	-12 000	-12 000
Vesi- ja viemärilaitos, menot yhteensä	-664 898	-397 000	-370 000	-297 000	-322 000
Vesi- ja viemärilaitos, tulot yhteensä	0	0	0	0	0

Tekninen lautakunta

Menot / Määräraha yhteensä	-1 437 622	-1 555 000	-4 155 000	-11 122 000	-5 772 000
Tulot / Tuloarvio yhteensä	92 037	100 000	70 000	0	0
	-1 345 585	-1 455 000	-4 085 000	-11 122 000	-5 772 000

KOKO KAUPUNKI / INVESTOINNIT YHTEENSÄ:

MENOMÄÄRÄRAHAT YHTEENSÄ	-1 472 176	-1 592 000	-5 338 000	-11 159 000	-5 809 000
TULOARVIOT YHTEENSÄ	147 443	100 000	70 000	0	0
NETTO	-1 324 733	-1 492 000	-5 268 000	-11 159 000	-5 809 000

UUODEN 2026 INVESTOINTIEN PERUSTELUT

KAUPUNGINHALLITUS/YLEISPALVELUKESKUS

Vastuuhenkilö: Hallintojohtaja

Maa-alueet

Varaudutaan strategiseen maan hankintaan.

Sijoitukset ja muut pitkävaikutteiset menot

Seudullinen hanke, talviliikuntaolosuhteiden parantaminen (kaupunginhallitus 26.5.2025 § 163). Hingunniemen kevyenliikenteen väylän rahoitusosuus (Valtion joululahjarahaja).

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Vastuuhenkilö: Lukion rehtori - sivistystoimen vastaava

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kulttuuritalon esitystekniikka ja äänentoisto

Koneet ja laitteet

Varhaiskasvatuksen tabletti tvs. hankinnat.

Lukion kalustohankinta sisältää lukiolaisille hankittavat tietokoneet ohjelmistoihin ja YO-tutkintoon liittyvät palvelinkoneet (2kpl).

Perusopetuksen ict-hankinnat (tietokoneet ja AV kalusto).

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Vastuuhenkilö: Rakennustarkastaja

Rakennuslupien digitointi

Digitointiprojektin käynnistäminen ja läpivienti keskusarkiston ohjeistuksen ja valmiuden mukaisesti. Tavoitteena on, että projekti tehdään kokonaisuudessaan yhden vuoden aikana. Projekti vähentää manuaalista tiedon hakua arkistosta ja tukee myös mahdollisen seudullisen rakennusvalvonnan toimintaa. 55.000 euroa

Kiinteistöveroprojekti

Projektin jatkaminen ja aiemmin kerätyn tiedon rekisteröintityö. Rekisteröintityön kautta tulopohjaa vahvistava vaikutus. 20.000 euroa.

Kiinteistöt

Vastuuhenkilö: Kiinteistöpäällikkö

Kiinteistöautomaation päivitys

Automaatiojärjestelmäpäivitykset Lukio v. 2025 Salkku B kohde. Varaosat hyödynnettävissä muissa kohteissa. 35.000 euroa.

Kaupungintalon korjaukset

Valtuustosalin valaistuksen uusiminen, toimistotilojen tiivistys- ja pintakorjaukset, tarpeelliset tilamuutokset. Salkku A kohde. 60 000 euroa.

Sisäilmakorjaukset

Varaudutaan koulukohteiden korjauksiin ja turvaaviin toimenpiteisiin. 25.000 euroa.

Sähköautojen latauspisteiden toteuttaminen

Lakivelvoite latauspisteiden järjestämiseen kohteissa, joissa on 21 autopaikkaa tai enemmän. 15 000 euroa.

Terveyskeskuksen korjaukset

Vuosittaiset korjaukset ja laitehankinnat, salkku C. HVA:n vuokratilat tulee pitää sopimuksen mukaisella tasolla. 15.000 euroa.

Leasing-kohteiden lunastus

Vuonna 2026 yhteensä 80.000 euroa (ESCO-hankkeet). Toistaiseksi säilyviä kohteita. Vuonna 2027 Luupuveden koulu 200.000 euroa. Vuonna 2029 yhteensä 77.884,37 (ESCO-hankkeet) ja 248.900,00 (UUSI PALOASEMA).

Lukion rakennukset

IV-kunnostus ja järjestelmän puhdistus. Salkku B kohde. 30.000 euroa.

Kyläkoulujen kunnostus

Luupuveden koulurakennuksen IV-kunnostus ja järjestelmän puhdistus. Salkku B kohde. 15.000 euroa.

Koulukeskuksen rakennussuunnittelu ja toteutus

Koulun toteutussuunnittelu, rakennuttaminen ja rakentaminen. 2.900.000 euroa.

Jää-,liikunta-, uimahallin ja nuorisotalon kunnostus

Uimahallin IV-kunnostus+järjestelmän puhdistus. Salkku B kohde. 30.000 euroa.

Liikuntahallin korjaustyöt

Liikuntahallin tarveselvitys ja hankesuunnitteluvaraus. 20.000 euroa. Kokonaisuuteen kytetään mukaan myös jäähalli ja uimahalli. Hankevaihtoehtoja ja palveluverkosta tehtävä päätös vuonna 2027.

Museon rakennusten korjaus

Museon rakennusten korjaustyöt 15 000 euroa. Salkku A

Käsityökeskuksen korjaukset

Välttämättömät ja käyttöturvallisuuden vaatimat toimenpiteet. Piharakennuksen katto, sähköjärjestelmän päivityksiä. Salkku D kohde. 15.000 euroa.

Tiet ja alueet

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Katupäällysteiden uusiminen

Päällystekorjauksia toteutetaan vuonna 2026. Lisäksi aiempina vuosina saneerattujen Niemisenkadun ja Karhuntien päällystys. 80.000 euroa.

Asuntokatujen korjaus

Lounajantien katurakenteet ja kuivatus välillä Hovintie-Veräjäpolku vesijohto- ja viemärisaneerauksen yhteydessä. 100.000 euroa.

Yksityistiet (perusparannuskohteet)

Yksityisteiden parantamishankkeet tiedossa olevat hankkeet huomioiden. 30.000 euroa.

Tievalaistus

Led-vaihtoja vuosittain. Energiansäästö ja vanhentuvien polttimoiden saatavuusongelmat. 10 000 euroa.

Muut alueet

Koulukeskuksen kentän/tapahtumakentän ennakkotyöt vuonna 2026. Valmistautuminen koulun rakennushankkeeseen. 65.000 euroa.

Vesi- ja ympäristöhankkeet

Vesistökunnostukset yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa. 20 000 euroa.

Osmangin pohjapatohanke

AVIn lupapäätös saatu ja toteutus on kilpailutettu. Rakentaminen 1-3/2026. 90.000 euroa. Elyn avustus hankkeelle 70 %. Kaikki kustannukset haetaan maksuun valmistumisen jälkeen.

Vesi- ja viemärilaitos

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Vesitornin korjaustyöt

Vesitornin kuntokartoitus. 10 000 euroa

Vesihuollon suunnittelu

Yleis- ja rakennussuunnitelmien laadinta, riskienhallinta, valmius- ja varautuminen. Erilliset saneeraussuunnitelmat Hovin alueelle. 20.000 euroa

Sadevesiviemärit

Verkoston rakentaminen ja hulevesien hallinta. Sekaviemäroinnin vähentäminen vuosittain. 15.000 euroa.

Vesiverkoston saneeraus vuosittain

Vuosittainen verkostosaneeraus. 50.000 euroa

Vesimittareiden uusiminen

Mittarikannan uusintaa vuosittain. Siirtymistä etäluentaan jatketaan. 30.000 euroa

Jätevesiviemärit

Lupavelvoitteiden mukainen saneeraus ja vuotovesien vähentäminen. Lounajantie välillä Hovintie – Veräjäpolku, vuotovesiselvityksen mukaiset muut kohteet, ongelmalinjat. 170.000 euroa

Jätevesipumppaamoiden kunnostus

Verkoston ja laitteiden päivittäminen. 20 000 euroa.

Jätevedenpuhdistamon koneet ja laitteet

Kompressorit, UV-laitteisto. Jälkidesinfiointitekniikan muutos vuonna 2026. 45.000 euroa

Liikuntapalvelut

Vastuuhenkilö: Liikuntas sihteeri

Kunnossapitokone

Vanhan traktorin vaihto nykyistä palvelutarjontaa vastaavaksi. Pienempi monikäyttöisempi kunnossapito/kiinteistötraktori, Kubota tms. 60.000 euroa.

4.7. POISTOSUUNNITELMA

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet

Muut pitkävaikutteiset menot

Perustamis- ja järjestelymenot

Tutkimus- ja kehittämismenot

ATK-ohjelmat

- laaja ohjelmat

- muut ohjelmat

Muut menot

- esim. rahoitusosuudet muiden yhteisöjen pysyvien vast. hankintamenoihin meillä yksityis-tiet 20 v.)

- tavanomaista suuremmat kaavoitusmenot (5 vuotta)

Poistomenetelmä

Tasapoisto/

5 vuotta

3–5 vuotta

3 vuotta Tasesuositus: kuluksi

5 vuotta

3 vuotta

3–20 vuotta

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet

ei poistoaikaa

Rakennukset ja rakennelmat

Hallinto- ja laitosrakennukset

- kiviset

- puiset

Tehdas- ja tuotantorakennukset

- kiviset

- puiset

Talousrakennukset

Vapaa-ajan rakennukset

- kiviset

- puiset

Asuinrakennukset

Muut rakennukset

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kadut, tiet

Tori

Puistot, urheilu- ja piha-alueet, sillat

Laiturit

Vedenjakelu- ja viemäriverkosto

Vedenottamo

Vesilaitoksen ja puhdistamon koneet

Vesistöjen kunnostus

Ulkovalaistus, sähköjohdot, muuntoasemat

Puhelinverkko, keskusasema, alakeskukset

Muut kaapeliverkot

Muut kiinteät koneet, laitteet, hissit ja rakenteet

Koneet ja kalusto

Kuljetusvälineet

Liikkuvat työkoneet

Muut raskaat koneet

Muut kevyet koneet

Atk-laitteet

Muut laitteet ja kalusteet

Muut aineelliset hyödykkeet

Luonnonvarat

Arvo- ja taide-esineet

Tasapoisto/

50 vuotta

40 vuotta

30 vuotta

20 vuotta

15 vuotta

50 vuotta

40 vuotta

40 vuotta

40 vuotta

25 vuotta

30 vuotta

20 vuotta

10 vuotta

40 vuotta

50 vuotta

10–50 vuotta

20 vuotta

20 vuotta

10 vuotta

15 vuotta

15 vuotta

Tasapoisto/

5 vuotta

5 vuotta

10 vuotta

5 vuotta

3–5 vuotta

3–5 vuotta

Käytön mukaan

Ei poistoa

Keskeneräiset hankinnat

Ei poistoa

Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

Ei poistoa

Pienhankintojen aktivointiraja 10.000 euroa.

Liitteet

Henkilöstösuunnitelma vuosille 2026–2028
Kiinteistö Oy Kiuruveden Kiurunkulman talousarvio 2026

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA VUOSILLE 2026-2028

(henkilötyövuosia)

YLEISPALVELUKESKUS	TA 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Yleishallinto					
Kaupunginjohtaja	1	1	1	1	1
Hallintojohtaja (hallinto- ja talousjohtaja 3.8.2025 saakka)	1	1	1	1	1
Taloussihteeri	1,25	1	0	0	0
Määräaikainen taloussihteeri	0	0	0,5	0	0
Kaupunginjohtajan sihteeri	1	1	1	1	1
Toimistosihteeri	1,8	2,1	2,1	2,1	2,1
Määräaikainen toimistosihteeri	1	0	0	0	0
Palkkasihteeri	2	2	2	2	2
Arkistosihteeri	1	1	1	1	1
Pääkirjanpitäjä	1,42	1,17	1	1	1
Laskentasihteeri	2	2	2	2	2
Yleistenpalveluiden palvelupäällikkö	0,83	0,35	0,83	0,83	0,83
Työsuojelupäällikkö	0,17	0,17	0,17	0,17	0,17
Laitoshuoltaja	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03
Yleishallinto yhteensä	14,5	12,82	12,63	12,13	12,13
Elinkeinojen kehittäminen					
Yritysneuvoja	1	1	0	0	0
Toimistosihteeri	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Elinkeinojen kehittäminen yhteensä	1,2	1,2	0,2	0,2	0,2
Maaseutuhallinto (yhteistoiminta-alue)					
Maataloussihteeri	1	1	1	1	1
Maaseutusihteeri	3	3	3	3	3
Maataloushallinto yhteensä	4	4	4	4	4
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen					
Hyvinvointikoordinaattori	0	0,3	0,5	0,5	0,5
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen yht.	0	0,3	0,5	0,5	0,5
YLEISPALVELUKESKUS YHTEENSÄ	19,7	18,32	17,33	16,83	16,83

OPETUS- JA SIVISTYSPALVELUKESKUS	TA 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Varhaiskasvatus					
Varhaiskasvatuksen hallinto					
Varhaiskasvatuksen johtaja	1	1	1	1	1
Toimistosihteeri	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6
Perhepäivähoito					
Perhepäivähoidon ohjaaja	1	1	1	1	1
Perhepäivähoitaja (omassa kodissa)	14	14	16	16	13
Perhepäivähoitaja (perheessä/työparina)	6	6	5	5	5
Ryhmäperhepäivähoito					
Ryhmäperhepäivähoitaja	3	3	3	3	3
Lastenhoitaja	1	1	1	1	1
Erityisvarhaiskasvatus					
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	2	2	2	2	2
Ryhmäavustaja	5	5	5	5	5
Kuorevirran päiväkot					
Päiväkodin johtaja	1	1	1	1	1
Opettaja	3	3	3,5	3,5	3,5
Lastenhoitaja	5	5	6	6	6
Päiväkotiapulainen	1,5	1,5	0	0	0
Satumetsän päiväkot					

Päiväkodin johtaja	1	1	1	1	1
Opettaja	10	11	11	11	11
Lastenhoitaja	14	19	19	19	19
Päiväkotiapulainen	2	2	0	0	0
Varhaiskasvatus yhteensä	71,2	77,2	76,1	76,1	73,1
Hallinto					
Lukion rehtori-sivistysjohtaja	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Toimistosihteeri	1	1	0,8	0,8	0,8
Hallinto yhteensä	1,4	1,4	1,20	1,2	1,2
Perusopetus					
Hallinto	2	2	2	2	2
Rehtori	2	2	1,7	1,7	1,7
Koulusihteeri					
Esiopetus	1	1	1	1	1
Esiluokanopettaja			0,07	0	0
Koulunkäynninohjaaja					
Perusopetus					
Luokanopettaja	24,5	24	23	23,4	23,4
Lehtori	13,41	12,59	12,72	12,7	12,7
Tuntiopettaja	5,62	5,62	5,7	5,5	5,5
Koulunkäynnin ohjaaja	6,37	6,37	6,08	6	6
Erityisopetus					
Erityisluokanopettaja	6	6	7	7	7
Erityisopettaja	2,8	2,8	2,83	2,83	2,83
Lehtori	0,97	0,97	0	0	0
Koulunkäynninohjaaja	6,06	6,06	6,28	6	6
Koululaisten AIP					
Koulunkäynninohjaaja	2,88	2,58	2,22	2,22	2,22
Perusopetus yhteensä	73,61	71,99	70,6	70,35	70,35
Lukiokoulutus					
Hallinto					
Rehtori	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Koulusihteeri	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Lukio-opetus					
Lehtori	9,7	9	9	9	9
Laaja-alainen erityisopettaja	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Lukio yhteensä	10,8	10,1	10,1	10,1	10,1
Kansalaisopisto					
Rehtori	1	1	1	1	1
Tekstiilityönopettaja	1	1	0	0	0
Toimistosihteeri	1,1	1,1	0,6	0,6	0,6
Kansalaisopisto yhteensä	3,1	3,1	1,6	1,6	1,6
Sivistyspalvelut					
Kirjasto					
Kirjastonjohtaja	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Kirjastonhoitaja	1	1	1	1	1
Kirjastosihteeri	2	2	2	2	2
Informaatikko	1	1	1	1	1
Toimistosihteeri	0,3	0,3	0	0	0
Kulttuuritoimi					
Kulttuurisihteeri	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Toimistosihteeri	0,7	0,7	0,5	0,5	0,5
Sivistyspalvelut yhteensä	6,0	6,0	5,5	5,5	5,5

Vapaa-aikapalvelut					
Nuorisopalvelut					
Nuorisosihteeri	1	1	0,10	0,10	0,10
Nuoriso-ohjaaja	1	1	0,9	0,9	0,9
Yksilövalmentaja	1	1	0,3	0,3	0,3
Työvalmentaja	3	3	3	3	3
Koulunuorisotyöntekijä	1,2	1,2	0,2	0,2	0,2
Etsivän nuorisotyön ohjaaja	1,8	1,8	1,5	1,5	1,5
Vapaa-aikapalvelut yhteensä	9,0	9,0	6,0	6,0	6,0
OPETUS- JA SIVISTYSPALVELUT YHT.	175,11	178,79	171,10	170,85	167,9

TEKNINEN PALVELUKESKUS	TA 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Hallinto					
Tekninen johtaja	0,8	0,6	0,6	0,6	0,6
Toimistosihteeri	1,7	1,4	1,7	1,7	1,7
Hallinto yhteensä	2,5	2	2,3	2,3	2,3
Rakennustarkastus					
Rakennustarkastaja	1	1	1	1	1
Toimistosihteeri	1	1	0,5	0,5	0,5
Rakennustarkastus yhteensä	2	2	1,5	1,5	1,5
Tiet ja alueet					
Maanmittausinsinööri	1	1	1	1	1
Vihertyönjohtaja	1	0	0	0	0
Yhdyskuntateknikko	1	1	1	1	1
Tekninen johtaja	0	0,2	0,2	0,2	0,2
Konekuljettajat ja puistotyöntekijät	6,5	6,5	6	6	6
Tiet ja alueet yhteensä	9,5	8,7	8,2	8,2	8,2
Kiinteistöt					
Kiinteistöpäällikkö	1	1	1	1	1
Kiinteistöhoidon esimies	1	1	1	1	1
Kiinteistönhoitaja	6	6	5	5	5
Tilapäinen rakennustyönvalvoja	0,5	0	0	0	0
Siivoustyönohjaaja	1	1	1	1	1
Laitoshuoltaja	12	12	12	12	12
Kiinteistöt yhteensä	21,5	21	20	20	20
Vesihuolto					
Työmaamestari	1	1	0	0	0
Ammattimies	4	4	4	4	4
Putkiasentaja	1	1	0	0	0
Tekninen johtaja	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Toimistosihteeri	0,3	0,3	0,3	0,3	0,5
Vesihuolto yhteensä	6,5	6,5	4,5	4,5	4,5
Liikuntapalvelut					
Liikuntasihteeri	1	1	1	1	1
Erityisliikunnanohjaaja	1	1	0,5	0,5	0,5
Liikunnanohjaaja	3,77	3,7	4	4	4
Liikuntapaikkojenhoitaja	3,3	3,3	2	2	2
Liikuntapalvelut yhteensä	9,07	9	7,5	7,5	7,5
TEKNINEN PALVELUKESKUS YHTEENSÄ	51,1	49,2	44	44	44

KIINTEISTÖ OY KIURUVEDEN KIURUNKULMA

TALOUSARVIO 2026

1. YLEISTÄ YHTIÖSTÄ

Toiminta-ajatus

Kiinteistö Oy Kiuruveden Kiurunkulma on Kiuruveden kaupungin 100 % omistama vuokrataloyhtiö.

Yhtiön toimiala on rakennuttaa, omistaa, hallita ja isännöidä kiinteistöjä, ostaa ja vuokrata alueita ja rakennuksia sekä antaa vuokralle kiinteistöjä ja huoneistoja. Lisäksi yhtiö voi ostaa ja omistaa asuinhuoneistoja, sekä arvopapereita.

Rakennukset ovat valmistuneet vv. 1958–2014. Tavoitteena on tarjota terveellisiä ja turvallisia koteja hyvin hoidetussa ympäristössä.

Kiuruveden kaupunkistrategia

Kiuruveden kaupunkistrategian yksi osa-alue on meidän Kiuruvesi. Tämän osa alueen yksi tavoite on se, että Kiuruvesi tarjoaa viihtyisän ja turvallisen kasvu- ja elinympäristön asumiseen palvelujen lähellä.

2. TOIMINTASTRATEGIA 2026

- Asuntokannan hallittu pienentäminen
- Energian kulutuksen hillitseminen

3. TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET VUODELLE 2026

a) Vuosikorjaukset/investoinnit

Vuosikorjauksen määrärahoihin 324 639 € sisältyy Museokatu 13 ja 15:n purkamisesta johtuvia kustannuksia 108 500 € ja kahden kiinteistön kattopinnoitteiden korjaamisen 34 000 €.

b) Energiatohokkuuden parantaminen

- Uusitaan ja korjataan remontin yhteydessä vesikalusteita
- Kiinnitetään huomiota veden ja energian käyttöön. Kustannukset kts. tunnusluku
- Uusitaan 2 kaukolämpövaihtimia matalalämpötilaiseen kaukolämpöön soveltuviksi

c) Kiertotalouden monipuolinen edistäminen

- Jätteiden lajittelun opastusta jatketaan sekä seurataan sen toteutumista. Kustannukset kts. tunnusluku

d) Asiakastyytyväisyys/-kokemus

- Toteutetaan sähköinen asiakastyytyväisyys/-kokemus kysely vuokralaisille, jotka ovat muuttaneet Kiurunkulman asuntoon viimeisen kahden vuoden aikana.

e) Vuokra-asumisen hinta suhteessa muihin vastaaviin toimijoihin

Vertailu alueellisiin vastaaviin yhtiöihin. Käyttöaste kts. tunnusluku

Tunnusluvut vuodelle 2026 ja suunnitelmavuosille 2027–2028

TUNNUSLUVUT	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos TA 2025-26	TS 2027	TS 2028
Asuin/m ²	28 491	27 126	27 126	0,00 %	26 310	26 310
Asuntoja	540	513	513	0,00 %	496	496
Vuokratulot €	2 857 868	2 892 024	2 816 533	-2,61 %	2 845 602	2 845 602
Henkilöstömäärä	4+1 osap.	4+1 osap.	4+1 osap.		4+1 osap.	4+1 osap.
Henkilöstökustannukset €	276 862	280 000	295 000	5,36 %	302 105	309 382
Vuosikorjaukset	356 950	446 010	324 639	-27,21 %	349 666	229 267
Lämmitys	536 997	514 611	551 712	7,21 %	554 760	568 122
Vesi ja jätevesi	194 931	199 986	197 434	-1,28 %	200 141	204 961
Sähkö	140 640	184 596	141 589	-23,30 %	141 928	145 346
Jätehuolto	83 917	76 728	90 563	18,03 %	90 696	92 881
Keskivuokra €/asm ² /kk	9,11	9,47	9,47	0,00 %	9,63	9,63
Käyttöaste	90,03 %	94,31 %	92,03 %	-2,42 %	94,18 %	94,18 %
Liikevoitto-%	6,57 %	15,87 %	2,64 %	-83,36 %	10,61 %	13,38 %
Pääomakulut €/m ²	3,74	2,33	2,22	-4,58 %	2,07	1,93
Lainojen pääoma	5 540 539	4 963 492	4 386 444	-11,63 %	3 840 296	3 324 288
Lämmitys MWh	5 027	4 865	4 748	-2,40 %	4 700	4 700
Vesi m ³	35 867	37 000	35 500	-4,05 %	35 300	35 000
l/vrk/asukas	133	135	135	0,00 %	135	135

Taloudelliset tavoitteet vuodelle 2026 ja suunnitelmavuosille 2027–2028

TULOSLASKELMA	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos TA 2025-26	TS 2027	TS 2028
Kiinteistöjen tuotot yht.	2 992 884	3 125 366	2 977 359	-4,74 %	2 929 979	2 929 979
Ostot						
Henkilöstökulut	-276 862	-280 000	-295 000	5,36 %	-302 105	-309 382
Poistot	-615 299	-368 593	-647 091	75,56 %	-316 002	-302 621
Kiinteistöjen hoitokulut	-1 898 571	-1 980 639	-1 956 656	-1,21 %	-2 000 934	-1 925 930
Luovutusvoitto/tappio						
Luottotappiot ja oikaisuerät	-896					
Kiinteistöjen muut kulut	-7 476	0				
Liikevoitto	193 779	496 133	78 613	-84,15 %	310 938	392 045
Verot	0					
Rahoitustuotot/kulut	-269 914	-180 815	-116 089	-35,80 %	-78 431	-84 761
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja	-76 135	315 319	-37 476	-111,89 %	232 507	307 285
Tilinpäätössiirrot	76 235	-315 319	37 476	-111,89 %	-232 507	-307 285
Voitto/tappio	100	0	0	0	0	0

RAHOITUSLASKELMA	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Ero %	TS 2027	TS 2028
Liikevaihto	2 947 856	2 974 866	2 901 409	-2,47 %	2 929 979	2 929 979
Muut tuotot	45 302	150 500	75 950	-49,53 %		
Korkotuotot	53 164	40 000	30 000	-25,00 %	30 000	10 000
Luottolimiitti	96 375				0	0
Sijoitustuotot						
Rahanlähteet yhteensä	3 142 697	3 165 366	3 007 359	-4,99 %	2 959 979	2 939 979
Rahan käyttö						
Kiint.hoito+henk.kulut	-2 182 909	-2 260 639	-2 251 656	-0,40 %	-2 303 039	-2 235 312
Korko/rah.kulut	-323 078	-220 815	-146 089	-33,84 %	-108 431	-94 761
Investoinnit (netto)	-2 028	0	0		0	0
Lainojen lyhennykset +luotto-limiitti	-954 238	-577 048	-577 048	0,00 %	-546 148	-516 008
Verot	0	0				
Rahan käyttö yhteensä	-3 462 254	-3 058 501	-2 974 792	-2,74 %	-2 957 618	-2 846 081
Toimintapääoman muutos	-319 557	106 864	32 566	-69,53 %	2 361	93 897
Rahavarat 31.12.	186 399	216 934	236 752	9,14 %	239 113	333 010
Rahavarat 1.1.	505 955	110 070	204186	85,51 %	236 113	239 113
Ennuste TP 2025 204 186 €						

Lainanantaja	Lainat 1.1.2026	Korot	Lyhennykset
Rahalaitoslainat	4 685 561	140 531	545 092
Kaupungin lainat	277 931	5 559	31 956
Yhteensä	4 963 492	146 089	577 048
Lainojen korot ja lyhennykset yhteensä			723 137

4. HAASTEET/NÄKYMÄT SUUNNITTELUVUOSINA 2027-2028

Väestön väheneminen asettaa haasteen pitää käyttöasteen riittävän korkeana.

Suunnitteluvuosien 2027–28 menoja on hankala tässä vaiheessa arvioida (inflaatio voi olla enemmän kuin 2 % ja korot enemmän tai vähemmän kuin 2026).

Korkojen ja inflaation pysyminen maltillisen mahdollistaa rakennuskannan uusimista vuoden 2028 jälkeen.

KIURUNKULMAN MERKITTÄVIMMÄT RISKIT

Riski	Todennäköisyys	Merkitys/vaikutus	Nykyiset hallintokeinot	Nykyisen hallinnan taso	Tulevat hallintokeinot	Yhteishenkilö
Henkilökunnan äkillinen pitkä sairausloma	Epätodennäköinen	Suuri	Henkilökunta hallitsee osittain toisten työtehtävät	2- Kohtalainen	Yhteistyö samaa ohjelmaa käyttävien kanssa	Toimitusjohtaja
Tulipalo	Epätodennäköinen	Suuri	Palomääräysten noudattaminen, vakuutukset, palo- ja pelastussuunnitelmat	2- Kohtalainen	Käyttäjien opastus, riskikartoitus, palo- ja pelastussuunnitelmien päivitys	Toimitusjohtaja
Vesivahinko	Todennäköinen	Pieni	Ei varauduttu, vakuutukset	3- Riittämätön	Seuranta ja ennakokatselmus	Toimitusjohtaja
Katkos tietoliikenne yhteyksissä	Epätodennäköinen	Suuri	Ei mahdollisuutta varautua	3- Riittämätön	Ulkopuolinen toimija, ei mahdollisuutta vaikuttaa	Toimitusjohtaja
Väkivalta asiakkaiden taholta kiinteistöissä ja toimistossa (henkilökunta)	Epätodennäköinen	Suuri	Varovaisuus	2- Kohtalainen	Tarvittaessa opastus asiakkaiden kohtaamiseen, koulutus väkivaltatilanteeseen	Toimitusjohtaja
Yleisavainten katoaminen	Epätodennäköinen	Suuri	Turvakaappi, avainkuittaukset	2- Kohtalainen	Uudet sarjoitukset	Toimitusjohtaja
Vuokralaisten muutto muualle	Todennäköinen	Suuri	Kohtuullinen vuokrataso	3-Riittämätön	Vaikea hallita, riippuu useasta tekijästä	Toimitusjohtaja